

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORTAÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
COĞRAFYA ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

ORTAÖĞRETİM COĞRAFYA DERSLERİNDE EV ÖDEVLERİNE
YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
(YOZGAT İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet Ali OĞUZ

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Salih ŞAHİN

**Ankara
Mart, 2010**

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAY SAYFASI

.....'ın

.....

.....

Başlıklı tezi tarihinde, jürimiz tarafından
..... Ana Bilim / Ana Sanat Dalında Yüksek
Lisans / Doktora / Sanatta Yeterlik Tezi olarak kabul edilmiştir.

<u>Adı Soyadı</u>	<u>İmza</u>
Üye (Tez Danışmanı):
Üye :
Üye :
Üye :
Üye :

ÖNSÖZ

Ders dışı etkinlikler içinde değerlendirilen ödevler, yerine getirdiği fonksiyonlarla öğretim programlarının ayrılmaz bir parçası olmuştur. Etkili bir öğretim için kullanılan ödevlerin fonksiyonları çağdaş öğretim anlayışlarıyla giderek artmış ve çeşitlenmiştir. Bu nedenle ödevlerin hazırlanması, verilmesi ve değerlendirilmesini yapan öğretmenlerin görüşlerinin üzerinde durulması gerekmektedir. Bu çalışma; ortaöğretim coğrafya derslerinde ev ödevi ile ilgili öğretmen görüşlerini tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Çalışmamın her aşamasında bana rehberlik eden, fikirleri ile yol gösteren, destekleyen, yardımını esirgemeyen çok sevdiğim danışman hocam Yrd. Doç Dr. Salih ŞAHİN' e teşekkür ediyorum.

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde bizlerin yetiştiren değerli hocalarımızın emeklerinin büyük katkısı bulunmaktadır. Bunların başında lisans dönemimden itibaren bilgisi, anlayışı ve çalışmaları ile bizleri yetiştiren değerli hocam Doç. Dr. Servet KARABAĞ'a saygılarımı sunuyorum. Coğrafya Eğitimi alanındaki değerli çalışmaları ve görüşleri ile bizlerdeki coğrafya birikimin oluşmasını sağlayan hocalarım Doç.Dr. Ülkü Eser ÜNALDI, Yrd. Doç. Dr. Ersin GÜNGÖRDÜ ve Yrd. Doç. Dr. Nurcan DEMİRALP'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde beni yetiştiren değerli anne ve babama, çalışma süresince sabır ve desteğini hiçbir zaman esirgmeden her zaman yanımda olan sevgili eşime ve çalışmaya katkıda bulunan değerli öğretmen arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Mehmet Ali OĞUZ

ÖZET

ORTAÖĞRETİM COĞRAFYA DERSLERİNDE EV ÖDEVLERİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (YOZGAT İLİ ÖRNEĞİ)

OĞUZ, Mehmet Ali

Yüksek Lisans, Coğrafya Öğretmenliği Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Yrd.Doç. Salih ŞAHİN

Mart–2010, 98 sayfa

Bu tez, ortaöğretim coğrafya derslerinde ev ödevi ile ilgili öğretmen görüşlerini tespit etmek amacıyla yapılmış bir araştırmayı kapsamaktadır.

Araştırmanın örneklemini 2009-2010 eğitim öğretim yılında Yozgat İli sınırları içindeki okullarda görev yapan 75 coğrafya öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırmada tarama modeli kullanılmış, ortaöğretim coğrafya dersinde ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerini belirlemek için öğretmenlere anket uygulanmıştır. Araştırmada ilk olarak literatür taraması yapılmış ev ödevi ile ilgili çalışmalar incelenmiştir. Coğrafya dersinde ev ödevleri ile öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik anket geliştirilmiştir. Coğrafya dersinde ev ödevleri ile öğretmen görüşlerine ait veriler bu anketle toplanmıştır. Araştırmada elde edilen sayısal verilerin çözümlenmesinde SPSS (Statistical Package for Social Sciences) paket programı kullanılmıştır. Öğretmenlerin maddeler hakkındaki görüşlerine ait puanların ayrı ayrı aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Görüşler “t” testi ile test edilmiştir. İki den fazla grupların ortalamaları arasındaki farkın ortaya çıkarılabilmesi amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) test tekniğinden faydalanılmıştır.

Öğretmenler, ev ödevlerinin, öğrencileri araştırmaya sevk ettiğini, zamanı planlı kullanma alışkanlığı kazandırdığını, sorumluluk duygusunu geliştirdiğini, kalıcı öğrenmeyi sağladığını, öğrencilerin başarısını artırdığını düşünmektedir. Ev ödevlerinin coğrafya dersindeki becerilerin kazandırılmasında, problem çözme becerilerinin geliştirilmesinde, grup çalışmasında kullanılması gerektiğini inanmaktadırlar. Ayrıca Coğrafya öğretmenleri coğrafya derslerinde ödev verirken

coğrafi bilinç oluşturmaya ve tasarruf bilincinin gelişmesine, öğrencilerin çevre sorunlarına karşı bilinç geliştirmesine özen göstermektedir.

Öğretmenler, ödev vermede ders kitaplarından, öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarından, çalıştıkları okul türünden, ödevler ile ilgili yöntem ve bilgi yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar yaşamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ev Ödevi, Coğrafya Eğitimi. Öğretmen Görüşü

ABSTRACT

THE LECTURERS' VIEWS ABOUT HOME WORKS GIVEN IN GEOGRAPHY LESSON AT HIGH SCHOOLS (SAMPLE COLLECTED FROM YOZGAT)

OĞUZ, Mehmet Ali

MA, Department of Secondary Social Fields Education Division of Geography

Teaching Adviser:

Ass. Prof. Dr. Salih ŞAHİN

March–2010, 98

This thesis contains a research done for determining the lecturer views about homeworks given in the geography lesson at high schools.

The samples in the research were 75 geography lecturers, worked at high school in Yozgat, during the education semesters between 2009 and 2010.

Scanning Model was applied in the research. Hereby, a questionnaire about geography lesson homeworks was conducted to lecturers in order to obtain their views. First, the related literature was searched. Then, a questionnaire was approved for determining the lecturers' views about homeworks of geography lesson. The questionnaire was conducted and lecturers' views about the homeworks were obtained. Then, the Statistical Package for Social Sciences, SPSS, program was used for analyzing the statistical data obtained from the questionnaire. The averages and standard means of the scores of lecturers' views about each article were calculated separately. The "t" test was applied to the views. The Analysis of Variance between Groups, ANOVA, was used to uncover the differences between groups.

The lecturers believed in that homeworks encourage the students to researches, give a habit for using the time appropriately, develop responsibility, yield the permanent learning, and stimulate the students' achievements. Also, they believed in that the homeworks bring the students in getting abilities in geography lectures, developing

ability in problem solving, and getting an action in group-studies. Finally, the geography lecturers care about creating the awareness about geography and possessions, and against to environmental problems when giving homeworks.

The lecturers have some problems stemming from giving homeworks from lesson books, socio-economic situation of the students, the school types they work, methods in related to homeworks and lack of knowledge.

Key words: Home works, geography education, lecturer's view.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	ii
ÖN SÖZ.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xi

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Problem Cümlesi.....	3
1.3. Alt Problemler.....	4
1.4. Araştırmanın Amacı.....	4
1.5. Araştırmanın Önemi.....	4
1.6. Varsayımlar.....	6
1.7. Sınırlılıklar.....	6
1.8. Tanım ve Kısaltmalar.....	6

BÖLÜM 2

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMLAR.....	8
2.1. Ödev Nedir?	9
2.1.1. Ödevin Amacı ve İşlevi.....	13

2.1.2. Ödevin Değerlendirmesi.....	17
2.2. Türk Milli Eğitim Sistemi İçerisinde Ödevlerinin Yeri.....	18
2.3. Çağdaş Öğrenme Yaklaşımları ve Ödevin Yeri.....	23
2.3.1. Aktif Öğrenme	23
2.3.2. İşbirliğine Dayalı Öğrenme.....	25
2.3.3. Çoklu Zeka Kuram.....	27
2.3.4. Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı	29
2.4. Ortaöğretimde Coğrafya Eğitimi	31
2.5. Coğrafya Eğitiminde Ödevin Yeri.....	33
2.6. İlgili Araştırmalar.	36

BÖLÜM 3

YÖNTEM

3. YÖNTEM.....	41
3.1. Araştırma Yöntemi.....	41
3.2. Evren ve Örneklem.....	41
3.3. Veri Toplama teknikleri.....	41
3.4. Verilerin Analizi.....	42

BÖLÜM 4

BULGULAR ve YORUMLAR

4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	43
4.1. 1.Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	61
4.2. 2. Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	64
4.3. 3.Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	79
4.4. 4.Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	80

BÖLÜM 5

SONUÇ ve ÖNERİLER

5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	85
5.1. Sonuçlar.....	85
5.2. Öneriler.....	88
KAYNAKÇA.....	89
EKLER.....	95
EK-1 Öğretmen Anket Formları	95

TABLULAR LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 1. Ev Ödevinin çeşitleri.....	7
Tablo 2. Aktif öğrenmenin temel koşulları.....	24
Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	43
Tablo 4. Ev ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüş ve Stratejileri Cinsiyete Göre Farklılaşmakta mıdır?.....	43
Tablo 5. Coğrafya Dersinde Ödev Verirken Öğretmen Görüş ve Stratejilerinin Cinsiyete Göre Farklılaşmakta mıdır?	44
Tablo 6. Öğretmenlerin Ders Verdikleri Sınıflara Göre Dağılımı.....	44
Tablo 7. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüş ve Stratejileri Öğretmenlerin Ders Verdikleri Sınıf/Sınıflara Göre Farklılaşmakta mıdır?	45
Tablo 8. Coğrafya Dersinde Ödev Verirken Öğretmen Görüş ve Stratejilerinin Öğretmenlerin Ders Verdikleri Sınıf/Sınıflara Göre Farklılaşmakta mıdır?	45
Tablo 9. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Haftalık Ders Saatlerine Göre Dağılımı.....	46
Tablo 10. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüş ve Stratejileri Haftalık Ders Saatine Göre Farklılaşmakta mıdır?	47
Tablo 11. Coğrafya Dersinde Ödev Verirken Öğretmen Görüş ve Stratejilerinin Öğretmenlerin Haftalık Ders Saatine Göre Farklılaşmakta mıdır?	48
Tablo 12. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programına Göre Dağılımı.....	48
Tablo 13. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüş ve Stratejileri Öğretmenlerin Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programına Göre Farklılaşmakta mıdır?.....	49
Tablo 14. Coğrafya Dersinde Ödev Verirken Öğretmenlerin Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programına Göre Farklılaşmakta mıdır?	50
Tablo 15. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Okul Türüne Göre Dağılımı.....	50
Tablo 16. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüş ve Stratejileri Öğretmenlerin Halen Çalıştıkları Okul Türüne Göre Farklılaşmakta mıdır?.....	51
Tablo 17. Coğrafya dersinde ödev verirken görüş ve stratejileri öğretmenlerin halen çalıştıkları okul türüne göre farklılaşmakta mıdır?	52

Tablo 18. Öğretmenlerin Yerleşim Yeri Nüfusuna Göre Dağılımı.....	52
Tablo 19. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüş ve Stratejileri Öğretmenlerin Halen Çalıştıkları Okul Bulunduğu Yerleşim Birimine Göre Farklılaşmakta mıdır?	53
Tablo 20. Coğrafya dersinde ödev verirken öğretmenlerin halen çalıştıkları okul bulunduğu yerleşim birimine göre farklılaşmakta mıdır?	54
Tablo 21. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı.....	55
Tablo 22. Ev ödevlerine yönelik öğretmen görüş ve stratejileri öğretmenlerin mesleki hizmet sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?	55
Tablo 23. Coğrafya derslerinde ödev verirken görüş ve stratejiler öğretmenlerin mesleki hizmet sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?	56
Tablo 24. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet-içi Eğitim, Seminer, Kurs vb Faaliyetlere Katılma Durumlarına Göre Dağılımı.....	56
Tablo 25. Öğretmenlerin Katıldığı Kurs ve Seminerlerin Konusu ve Dağılımı.....	56
Tablo 26. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri Herhangi Bir Kurs, Seminer vb. Etkinliğe Katılma Durumuna Göre Farklılaşmakta mıdır?	57
Tablo 27. Coğrafya Dersinde Ödev Yönelik Öğretmen Görüşleri Herhangi Bir Kurs, Seminer vb. Etkinliğe Katılma Durumuna Göre Farklılaşmakta mıdır?	58
Tablo 28. Öğretmenlerin Ders Verdikleri Sınıf Mevcutlarının Dağılımı	58
Tablo 29. Ev ödevlerine yönelik öğretmen görüş ve stratejileri öğretmenlerin görev yaptıkları sınıf mevcuduna göre farklılaşmakta mıdır?	59
Tablo 30. Coğrafya Dersinde Ödev Verirken Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Sınıf Mevcuduna Göre Farklılaşmakta mıdır?	60
Tablo 31. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı.....	61
Tablo 32. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Stratejilerinin Dağılımı.....	64
Tablo 33. Coğrafya Derslerinde Ödev Verirken, Öğretmen Stratejilerinin Dağılımı....	68
Tablo 34. Öğretmenlerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüş ve Stratejileri İle Coğrafya Derslerinde Ödev Vermeleri Arasındaki İlişkiye İlişkin Korelasyon Sonuçları.....	79

GRAFİKLER LİSTESİ

	Sayfa No
Grafik 1.Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüş ve Stratejilerine Ait Aritmetik Ortalama Değerleri.....	68
Grafik 2.Coğrafya Derslerinde Ödev Verirken Ait Aritmetik Ortalama Değerler.....	78

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Çağımız, bilginin her alanda günlük yaşantımızın içine girdiği ve kullanıldığı bir dönemdir. Bu gerçek, bireylerin kendilerini yenilemelerini ve gerekli becerileri kazanmalarını zorunlu kılmıştır. Değişen şartlara bağlı olarak bireylerden beklenen beceriler, bilgiyi yapılandırıp yeniden üretmesi ve ürettiği bilgiyi başkalarının hizmetine sunabilmesidir. Bireylere bu becerilerin kazandırılması ve geliştirilmesi, bilgilerin bireyler tarafından yapılandırılarak yeniden öğrenmesini gerektirir. Bu tür bir öğrenme, bilgilerin ezberlemesine değil, aktif olarak kullanmasına bağlıdır. Bilgiyi aktif olarak kullanan birey başkasına ait bir bilgiye sahip olmak yerine yeni durumlarda kullanabileceği kendine ait bilgiye sahiptir (Açıkgöz, 2001). Bu anlayışlar çerçevesinde öğrencinin aktifliğini temel alan yaklaşımlar eğitim sistemimizde yerini almıştır. Öğrenci merkezli öğrenme-öğretme süreçlerinde öğrencileri aktif kılacak öğretim yöntem ve tekniklerine öncelik verilmiştir.

Öğrenenin merkezde olduğu eğitim anlayışında kullanılacak yöntem ve teknikler, yapılacak etkinlikler, ders içi ve ders dışı faaliyetler öğrenciyi hayata hazırlamaya yöneliktir. Ders dışı etkinliklerinden birisi olan ödevler de bu amaçla öğretmenin rehberliğinde yapılan planlı çalışmalardır. Öğrencinin, okulda kazanmış olduğu tutum, bilgi ve becerileri okul dışındaki zamanlarında geliştirmek ve onları pekiştirmek amacıyla yapılır (Hizmetçi, 2007).

Bireyin bilgiye ulaşabilmesi, bilgiyi değerlendirebilmesi ve etkili olarak kullanabilmesi için verilen ödevler, işlenen konu veya konuların daha ayrıntılı olarak incelenmesini ve anlaşılmasını sağlar. Ödevlerde; araştırma yaparak bilimsel düşünmeyi, bilgi kaynaklarına ulaşmayı, neden sonuç ilişkisini kurmayı, yönetici ve girişimci insan olmayı öğretmek; akıl, bilgi, teknoloji üretebilmeyi sağlamak; problem çözme, toplumsal bilinç, iletişim becerilerini kazandırmak amaç olarak belirlenmiştir (Gür,2003). Öğrencilerin yaratıcı yönlerinin geliştirilebilmesi ve öğrendiklerini

uygulayabilmesi için de bu tür etkinliklerin yapılması gerekmektedir (Demircioğlu, 2006) .

İlkelerine, amacına ve tekniğine uygun olarak verilen ödevler, öğrencilerde çalışma alışkanlığının ve sorumluluk duygusu kazanılmasına, bilgilerin, becerilerin ve tutumlarının geliştirilmesine katkıda bulunacaktır. Bu faydalarının yanında her sınıf düzeyinde yararlanılan ev ödevleri öğretmen ve öğrenci arasında iletişimin kurulmasına ve geliştirilmesine de yardımcı olur. Eğitim ve öğretimdeki tüm bu değerleri düşündüğünde ev ödevleri öğretmenler tarafından bir öğretim stratejisi olarak kullanılmaktadır. Coğrafya derslerinde öğretmenler tarafından kullanılan ev ödevleri belirlenen amaçları gerçekleştirmeye yardımcı, aktif öğretimde kullanılacak etkili bir yöntemdir.

Bu çalışmada, ortaöğretim coğrafya dersinde ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşleri ele alınmıştır. Bu süreçteki öğretmenin rolü; verilecek ev ödevlerin türünü, amacını, niteliğini, konusunun seçimini ve ödevin değerlendirilmesini etkileyecektir. Çalışmada öğretmenlerin, coğrafya derslerindeki ev ödevlerine karşı görüşleri ile kullandıkları ev ödevleri stratejileri belirlenmeye çalışılmıştır.

1.1. Problem Durumu

Ödevler, öğrencilerin çalışma alışkanlıklarının önemli göstergeleridir. Zamanında ve titiz bir biçimde ödev hazırlayan öğrenciyle baştan savma ödev hazırlayan ya da hiç ödev hazırlamayan öğrencinin çalışma tutum ve alışkanlıklarının farklı olduğu kesindir (Küçükahmet, 1997). Ödevler ile birlikte öğrenciler bir yandan yeni bilgiler öğrenme fırsatı elde ederken, diğer yandan bu öğrendiklerini pekiştirir. Genellikle derse hazırlık, öğrenilenleri pekiştirmek ve genişletmek amacıyla verilen ödevler, okul ile aile arasındaki iletişimi sağlar. Ödevlerin amaçlarına ulaşmasında ve etkili bir iletişim sağlanmasında öğretmenler ile birlikte ailelere önemli görevler düşmektedir. Bu süreçte ailenin rolü, öğrencilerin ödevini kontrol etmek, ödev konusunda öğrencileri teşvik etmek, ihtiyaç duyduğu araç gereç ve ortamı sağlamak, karşılaştığı sorunlara çözüm bulmasına yardımcı olmaktır (Gümüseli, 2004) .

Ödevlerin, öğrencilerin başarı ve karakter gelişimleri üzerinde olumlu birçok etkisi bulunur. Bu etkilerin gerçekleşmesi ödevin seviyesinin, süresinin ve miktarının iyi ayarlanmasına bağlıdır. Altından kalkılamayacak kadar zor ödevler, öğrencilerin ödevle karşı olumsuz tutum geliştirmelerine neden olur. Bunun yerine ödevler; öğrencileri araştırmaya, düşünmeye, gözlem yapmaya, elde ettikleri sonuçları yorumlayarak analiz ve sentez yapmaya ve sonuçta belli bir düzen içerisinde sunmaya yönlendirmelidir (Yeşilyurt, 2006). Planlanmadan verilen çok uzun ödevler öğrencileri sıkacak ve ödevler asıl amacının dışına çıkmış olacaktır. Bazen anne ve babalar ödev hazırlanması için ayrılan sürenin yetersiz olduğundan şikayet etmektedirler. Bunun için öğretmenler ödevleri, öğrencilerin okul görevlerinin dışında da sorumluluklarının olabileceği düşünülerek, öğrencilerin yaşına ve seviyesine uygun olarak vermelidir (Turanlı, 2007).

Ödevin amacına ulaşmasında dikkat edilmesi gereken diğer bir konu ise ödevlerin kontrolü ve değerlendirilmesidir. Kontrolü ve değerlendirmesi yapılmayan ödevlerin eğitici değeri bulunmamaktadır. Bu nedenle ödevlerin, öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun şekilde verilmesi ve değerlendirmesi gerekir (Cooper, 1989). Değerlendirilmeyen ve kontrol edilmeyen ödevler, öğrencileri baştan savmacılığa ve kopya çekmeye yöneltir. Ödevin fayda sağlamadığını düşünen öğrenciler için ödevin hazırlanması sıkıcı ve anlamsızdır. Bu bakımdan denetlenmeyecek bir ödevi vermemek daha uygundur (Binbaşoğlu, 1994). Bu sebeple öğretmenler verdikleri ödevleri dikkatli bir şekilde incelemeli, ödevlerin üzerlerine eğitici notlar yazmalı ve son olarak ödevleri öğrencilere geri dağıtmalıdır. Geri bildirim sağlaması ödevleri kontrol etmek kadar önemlidir.

Öğrencilerin ödevlerini değerlendirirken ve onların ödevle karşı motivasyonu sağlarken sözel övgüde bulunulmalı, başarılı ödevler ödüllendirmelidir. Bu durum öğrencinin ödevle olan ilgisini ve harcadığı zamanı artıracaktır.

1.2. Problem Cümlesi

Ortaöğretim coğrafya dersinde ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

1.3. Alt Problemler

1. Coğrafya öğretmenleri ev ödevi ile ilgili ne düşünmektedir?
2. Coğrafya öğretmenleri öğrencilere ne tür ödevler vermektedirler?
3. Coğrafya dersinde konulara göre ödevin etkisi farklı mıdır?
4. Coğrafya dersinde ev ödevleri ile ilgili karşılaşılan sorunlar nelerdir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı; ortaöğretim coğrafya derslerinde ev ödevi ile ilgili öğretmen görüşlerini tespit etmek ve ödev konusunda yapılan araştırmalara farklı bir bakışla katkıda bulunmaktır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Gelişime ve kalkınma için gerekli insan gücünü yetiştirirken, bilgiye olan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Bu süreçteki bilginin kazanılmasında ise en büyük görev okullara düşmektedir. Ancak, okulun tek amacı öğrencilere bilgi yüklemek değildir. Günümüzün değişen şartlarına bağlı olarak okulun amacı; öğrencileri geleceğe hazırlarken hayatta kullanacakları bilgi, beceri ve tecrübeler kazandırmaktır. Bu hedefi gerçekleştirmek için değişen eğitim sisteminde öğretmen yerine öğrenci merkezli anlayış benimsenmiş, aktif öğrenmeyi gerektiren öğretim modelleri eğitim sistemimize girmiştir. Bilgiye giden yolda öğrenciler mutlaka tartışmalı, okumalı, yazmalı ve problem çözme sürecinde rol almalıdır. Bu süreçte, bireylerden bilgiyi ezberlemeleri değil, bilgiyi kullanma yollarını öğrenmesi beklenmektedir. Bu amaca yönelik yeniden yapılandırılan eğitim programlarında öğrencilerden, soru sorması, araştırma ve planlama yapması, bilgiyi anlamlandırarak yapılandırmaları ve yorumlamaları istenmektedir. Bu süreçte özellikle öğrencilerin kendi oluşturdukları ürünler ön plana çıkarılmaktadır (Demiralp, 2007).

Günümüz eğitim anlayışına bağlı olarak öğretmen, öğrenci ve velinin rolleri ile sorumlulukları değişmiştir. Öğrencilerin aktif şekilde bilgiyi oluşturması için öğretmenlerden beklenen öğrenmeyi öğretmektir. Öğretmen öğrenciyi düşünmeye, araştırmaya, öğrenmeye, edindiği bilgileri kullanmaya yöneltmelidir. Öğrencilerin aktif araştırmacı, inceleyici, problem çözücü durumunda olduğu, fikirlerini söylemekten çekinmeyeceği eğitim ortamları oluşturmak ve bu ortamlara uygun yöntem ve teknikler kullanmak öğretmenin görevleri arasındadır.

Öğretmen, yöntemini seçerken diğer yandan yönteminin iyi bir uygulayıcısı olmalıdır (Küçükahmet, 1997). Öğretmenler, ilke ve yöntemlerine uygun olarak kullanacağı ödevler ile öğrencilerine yaşam boyu kullanacakları bilgi, beceri ve tecrübeleri kazandırabilir. Öğretmen açısından bir öğretim tekniği olan ev ödevleri, öğrenciler açısından da bir öğrenme tekniğidir. Tek kaynak yerine çok kaynaktan yararlanmayı sağlayan ödevler, bilgi üretmesini bilen, sorunlara çözüm arayan insan modelinin oluşmasına yardım eder. Ev ödevleri, öğrencilere kendi hızlarına göre çalışma fırsatı verdiği gibi öğretmenlere de öğrencilerin çalışmalarını izleme fırsatı vermektedir. Ayrıca ev ödevlerinin öğrenci başarısını arttırdığı bilimsel araştırmalarla kanıtlanmıştır. Bu özelliklerinden dolayı ev ödevleri eğitim sistemimizin ayrılmaz bir parçasıdır (Açıkgöz, 1990).

Ödevin verilmesi konusunda eğitimciler değişik görüşler ileri sürmektedir. Eğitimcilerin bir kısmı ödevin zorunlu olması gerektiğini savunurken, diğerleri zorunlu olup olmamasının öğrencinin bulunduğu eğitim kademesine bağlı olduğunu vurgulamaktadır (Küçükahmet, 1997). Farklı görüşlere rağmen hiçbir eğitimci “Ödev vermeyelim ; çünkü gereksizdir.” görüşünü savunmaz. Çünkü ödevler, öğrenilen teorik bilgilerin çözümü veya uygulaması bakımından yararlı bir eğitim yöntemidir. Eğitici yararlarına bakıldığında ödevler; sorumluluk duygusunu geliştirir, disiplin alışkanlığı kazandırır, bağımsız çalışmayı teşvik eder ve kişilik eğitimi açısından da eğitici birçok yararları bulunur (Doğanay, 2002).

Araştırma, kaynak kullanımı, sunum yapma ve bilgiye ulaşmada kullanılacak olan ödev, öğrencilerin yaratıcılık ve iletişim gibi üst düzey becerilerinin geliştirmesine de yardımcı olur. Öğretim programı açısından ise ödevin önemi; öğrencinin düzenli çalışma alışkanlığı kazanması ve öğrendiklerinin kalıcılığının sağlanmasıdır.

Coğrafya dersinde ödevin böyle bir etkiye sahip olduğu düşünülmektedir. Yapılan literatür çalışması sonucunda, ülkemizde ortaöğretim düzeyinde ödevler ile ilgili sınırlı sayıda araştırmaya rastlanmıştır. Bu nedenlerle ortaöğretim coğrafya dersinde ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerinin, alanında yapılan çalışmalara katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Ayrıca değişen coğrafya öğretim programıyla ödevler yeniden ele alınıp düzenlenmiştir. Programın uygulayıcıları olan öğretmenlerin yapılandırıcı anlayışa uygun ve grup çalışmalarını gerektiren ödevlere yönelik görüşlerinin bilinmesi ve bunların değerlendirilmesinin uygulayıcılar açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

1.6. Varsayımlar

Bu araştırmada:

1. Öğretmenlerin araştırma anketini içtenlikle cevapladıkları,
2. Seçilen örneklemin evreni temsil ettiği, varsayılmıştır.

1.7. Sınırlılıklar

Bu araştırmada sözü edilen görüşler, 2009-2010 eğitim ve öğretim yılında Yozgat ilinde yer alan ortaöğretim kurumlarında görev yapan coğrafya öğretmenlerine ait görüşlerdir.

1.8. Tanım ve Kısaltmalar

Bu çalışmada sıklıkla kullanılan bazı temel kavramların tanımları ve kısaltmaları aşağıda verilmektedir:

Ev Ödevi: Öğretmen tarafından öğrencilerden istenen, onları alıştırmaya yapmaya, incelemeye, düşünmeye, muhakeme etmeye, araştırma ve gözlem yapmaya sevk ederek onların bilgilerini artırıp, becerilerini geliştirecek çalışmaları ifade eder (11.2.1985 tarih ve 2182 sayılı tebliğler dergisi).

Tablo 1. Ev Ödevlerinin Sınıflandırılması

Ev Ödevlerinin Sınıflandırılması	
1. HAZIRLIK ÖDEVLERİ	Yeni bilgiyi uygulama, gözden geçirme veya yeni kazanılmış becerileri pekiştirme, tekrar etme olanağı veren ödevlerdir.
2. GELİŞTİRME ÖDEVLERİ	Öğrencilerin kişisel bilgi ve hayal güçlerini geliştirmesini teşvik eden ödevlerdir.
3. ARAŞTIRMA ÖDEVLERİ	Yeni bilgiyi uygulama, gözden geçirme veya yeni kazanılmış becerileri pekiştirme, tekrar etme olanağı veren ödevlerdir.
4.PERFORMANS ÖDEVİ	Eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığını kullanma, araştırma yapma gibi öğrencinin bilişsel, duyuşsal, psiko-motor alandaki becerilerini aynı anda kullanmasını, geliştirmesini ve bir ürün ortaya konmasını gerektiren çalışmalardır.

Kaynak: Büyüktokalı, (2009) Binbaşıoğlu, (1994) Ersoy ve Anagün, (2009) MEB (2007) yararlanılarak oluşturulmuştur.

Coğrafya Eğitimi: Dünyayı algılamamızda bize yardımcı olmak amacıyla, doğa ve topluma ait konuları, bunlara arasındaki ilişki ve etkileşimleri, insanların ihtiyaç duyduğu ve yaşamlarında kullanacakları bilgi, tutum ve tecrübeleri öğretmeyi amaçlayan eğitimidir.

BÖLÜM 2

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Eğitim, birçok kapsamlı tanımın yanında; “Kişinin geliştirdiği yetenekler ve tutumlar ile içinde yaşadığı toplumdaki olumlu değerlerin ve diğer davranış biçimlerinin etkisi altında oluşan, amaca yönelik bir dizi değişikliklerin tümüdür.” (Binbaşıoğlu, 1994, s.30) şeklinde tanımlanmıştır. Benzer bir tanımda Erdem, (1984) eğitimin amacını; “Bireyi bir taraftan kendi toplumuna bağlı bir şekilde yetiştirmek, diğer taraftan bireyin bedeni, heyecani, zihni ve sosyal yeteneklerini geliştirmek” (s.11) şeklinde ifade etmiştir. Eğitim ile ilgili ortak tanımlardan anlaşılan, bireydeki yetenekleri olumlu yönde geliştirmektir. Bu yetenekler toplumun ihtiyaçlarına, sosyal ve ekonomik şartlarına bağlı olarak zaman içinde değişebilir. Günümüzde bireylerden beklenen yeterlilikler; bilgiye ulaşabilmesi, bilgiyi değerlendirebilmesi ve etkili olarak kullanabilmesidir (Erdem, 2002). Bu durum bilgiyi elde etmenin yolu olarak görülen eğitimin önemini daha da artırmıştır.

Bilginin kazanılmasında, kullanılmasında ve donanımlı insan gücünün yetiştirilmesinde önemli görevleri olan eğitim, planlı ve programlı faaliyetlerinin yürütüldüğü okullarla birlikte kurumsallaşmıştır. Ancak, eğitim okullarla sınırlandırılmayacak kadar geniş bir kavramdır. Okulun dışında ailede ve çevrede eğitim kesintisiz devam eder. Eğitimdeki bu sürekliliğe bağlı olarak okul içi ve okul dışı faaliyetlerin birbiriyle tutarlı olması ve birbirini tamamlaması gerekir. Bu yönüyle okul içi ve okul dışı tüm faaliyetler eğitim programları içinde değerlendirilir. Eğitim programlarının içinde görülmesi gereken ders dışı faaliyetler, kazanılan beceriler ve tutumlar ile ders içindeki başarıyı da etkileyecektir.

Ders dışı faaliyetler içinde yer alan ödevler, öğrenilenlerin kalıcılığını sağlamak, mevcut bilgi ve becerileri genişletmek ya da bunların yenilerini oluşturmak amacıyla öğretmenin rehberliğinde öğrencilerce yapılan çalışmalardır. Bu çalışmalar ilkelerine, amacına ve tekniğine uygun olarak verilirse, öğrencilerdeki sorumluluk duygusunun

geliştirilmesine, düzgün çalışma alışkanlığının kazanılmasına, öğrenilenlerin tekrarlanarak pekiştirilmesine katkıda bulunur.

2.1. Ödev Nedir?

Ders dışı eğitim ve öğretim faaliyetleri okul dışında sürdürülen etkinliklerdir. Bu faaliyetler ödevleri, hazırlık çalışmalarını, alıştırma çalışmalarını ve eğitici çalışmaları kapsar. “Ödev, öğrencinin, ders dışı zamanlarında, belirtilen amaçlar doğrultusunda tek başına veya grup içinde yapacağı çalışmalarla meydana getireceği metin, araç ve benzerlerini ifade eder.” (MEB, 1989,s.1). Ödevler, ders içi faaliyetlerle bütünlük gösterir ve onların tamamlayıcılarıdır. Bu açıdan ödevler eğitim programlarının vazgeçilmez bir ögesidir.

Öğretmenler tarafından ders dışı zamanlarda hazırlamaları için verilen ödevler; bazen derse hazırlık, çoğu kez de derste öğrenilenleri pekiştirme, genişletme ve tamamlamayı amaçlayan çalışmalardır (Karatepe, 2003). Bilişsel öğrenme modeline göre öğrenmede belleğin önemli bir yeri vardır. Buraya gelen bilgi tekrarlanmaz ve kullanılmazsa unutulur. Öğrenmenin tam olarak gerçekleşmesi gerekli pekiştirmelerin yapılmasına bağlıdır. Öğrenilenler üzerinde tekrar ve araştırma yapılmayacak olursa öğrenilenler kısa zamanda unutulur. Ödevler, öğrenilenlerin kalıcılığının sağlanmasında ve öğrencinin düzenli çalışma alışkanlıklarının kazandırılmasında kullanılan öğrenim stratejilerinden birisidir (Babadoğan, 1990).

Ödevler; Öğretim konusunda öğrencinin hazırlanması ya da öğretimin öğrencinin üzerindeki etkisinin artırılması yahut pekiştirilmesi amacıyla öğrenciye yaptırılan ve öğrencinin de yapmak zorunda olduğu işler yahut etkinliklerdir (Binbaşoğlu, 1994). Öğrenciler bu etkinliklerle; araştırma yaparak bilimsel düşünmeyi, bilgi kaynaklarına ulaşmayı, olaylar arasında neden sonuç ilişkisi kurmayı ve kendilerini yenilemeyi öğrenirler.

Öğrencilerden okul dışında zamanlarda yapmaları istenilen etkinlikler daha çok ev ödevleri şeklindedir. Ev ödevleri, öğrencilerin derste öğrendiklerini tekrar etme amacına hizmet eder (Demirel, 2006). Eğitim öğretim içerisinde yer alan bu çalışmalar, öğrencinin bireysel ya da grupta yapacağı çalışmalardır (Okan, 1990). Ev ödevleri öğrencilerin bireysel ve sosyal gelişimleri için de oldukça önemlidir. Öğretmenler, öğrencilerin bireysel gelişimlerini okul başarıları ile değerlendirirken ödevleri de puanlamaya katarlar. Bu sebeple öğrencilerin akademik başarısında ödevler önemlidir.

Ev ödevlerinin öğrencilerin akademik başarısını artırmasının yanında, karakter gelişimleri üzerinde de olumlu etkileri vardır. Araştırmacı, çalışkan, sorumluluk sahibi, işbirlikçi, paylaşımcı ve sosyal yönü güçlü bireylerin yetiştirilmesine yardım eder. Ev ödevleri ile öğrencilerde bu gelişimlerin sağlanması sınıf seviyelerine göre farklılık göstermektedir. Lise öğrencileri için, ev ödevi azımsanmayacak bir öneme sahiptir. Ancak, liseye yeni başlayanlarda ev ödevlerinin sağladığı fayda bunun yarısı kadardır. İlkokul öğrencilerinde ise ev ödevinin etkisi önemsizdir (Cooper, 1989).

Açıkgöz'e (1990) göre ise ev ödevi, "Okulda öğrenilenlerin gözden geçirilmesi, sunuma yapılmış konularla ilgili alıştırmaların yapılması ya da yeni öğrenilecek konunun araştırılması gerektiğinde kullanılabilecek bir öğretim tekniğidir" (s.31). Öğrencilerin yeni öğrenmelerine yardımcı olan ödevler, belirlenen amaçlara ulaşmada bir öğretim tekniği olarak görülmekte, değişik şekillerde sınıflandırılıp uygulanmaktadır.

Lee ve Pruit'e (1979) göre ödevler, dört temel gruba ayrılarak verilebilir. Bunlar;

- 1- Alıştırmalar: Bir davranış veya beceri kazandırıldıktan sonra verilen ödevlerdir.
- 2- Hazırlık Ödevleri: Bir konuya veya üniteye başlamadan önce önkoşul bilgileri ve öğrenmeleri sağlamak amacıyla verilen ödevlerdir.
- 3-Geliştirici Ödevler: Öğrencilerden bilgi ve becerilerini yeni projeler üzerine uygulamaları amaçlayan ödevlerdir.
- 4-Yaratıcı Ödevler: Öğrencilerin yeni bir ürünler ortaya koyduğu ödevlerdir. Daha üst becerileri gerektirir (Lee ve Pruit, 1979. Aktaran: Batan, 2007).

La Conte'e (1981) Amerika'daki okullarda yaygın olarak kullanılan üç çeşit ev ödevinden bahsetmektedir. Bunlar: hazırlık, uygulama, ders sonrası araştırma ödevleridir. Ders sonrasındaki araştırma ödevlerin etkili olabilmesi için bireysel olarak verilmesi ve her öğrencinin gelişimine uygun olması gerekir. Dersten önce verilen hazırlık ödevleri, genellikle okuma ödevleri şeklindedir. Derslerden önce verilen hazırlık türü ödevlerde, ödevin amacı önemli olduğundan öğrencilere açıklanarak verilmelidir. Gündoğan (2006) çalışmasında, ödevlere yönelik benzer bir sınıflama yapmıştır. Çalışmasında 3 çeşit ev ödevinden bahsedilmektedir. Bunlar; hazırlık ödevleri, pratik yapma (alıştırma) ve projelerdir.

Araştırmacılar ev ödevlerini yaygın olarak Pratik alıştırmalar, Hazırlık ödevleri ve Geliştirme ödevleri şeklinde sınıflandırmışlardır. *Pratik alıştırmalar*: Yeni bilgiyi uygulama, gözden geçirme veya yeni kazanılmış becerileri pekiştirme, tekrar etme olanağı veren ödevlerdir. *Hazırlık ödevleri*: İşlenecek olan konu hakkında temel bilgi kazandıran ödevlerdir. *Geliştirme ödevleri*: Öğrencilerin kişisel bilgi ve hayal güçlerini geliştirmesini teşvik eden ödevlerdir (Büyüktokalı, 2009; Binbaşoğlu, 1994; Ersoy ve Anagün, 2009).

1989 tarihli ödev yönetmeliğinde; ödev, hazırlık çalışmaları, alıştırma çalışmaları açıklanmıştır. Hazırlık çalışmaları, öğrencinin, işlenecek konuyu daha iyi kavrayabilmesi veya konu ile ilgili uygulamalara katılabilmesi için önceden yapacağı çalışmaları; Alıştırma çalışmaları, öğrencinin, derste öğrendiklerini pekiştirmek ve daha kalıcı hale getirmek, öğrendiği olgu ve ilkeleri kullanarak yeni durumları anlayıp açıklamak ve geleceğe yönelik tahminlerde bulunmak üzere yapacağı çalışmaları ifade eder (MEB,1989). Derse hazırlık çalışmaları ve alıştırmalar gerektiğinde ev ödevinin kapsamına girebilir. Bu kavramlar ev ödevi etkinliklerinin dışında değerlendirilemez (Babadoğan, 1990).

Öğrencilerden, ödevler aracılığıyla sorumluluklarının farkına varıp, ödevlerini tamamlamaları gerektiğini anlayacakları bir gelişim göstermeleri beklenir. Öğrencilerin bu tür bireysel gelişimlerini sağlayacak ödevler yeni eğitim- öğretim programları çerçevesinde performans ve proje ödevleri adı altında önem kazanmıştır. Performans ve proje ödevleri ile birlikte uzun süreli ve geniş içerikli ödevler

verilmeye başlanmıştır.

“Proje: Öğrencilerin grup halinde veya bireysel olarak, istedikleri bir alanda/konuda inceleme, araştırma ve yorum yapma, görüş geliştirme, yeni bilgilere ulaşma, özgün düşünce üretme ve çıkarımlarda bulunma amacıyla ders öğretmeni rehberliğinde yapacakları çalışmalardır. Bu ödevler, öğrencilerin yaratıcılık, araştırma, iletişim gibi üst düzey zihinsel becerilerini geliştirir.

Performans Ödevi/Görevi: Eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığını kullanma, araştırma yapma gibi öğrencinin bilişsel, duyuşsal, psiko-motor alandaki becerilerini aynı anda kullanmasını, geliştirmesini ve bir ürün ortaya konmasını gerektiren çalışmalardır. Performans ödevleri kısa sürelerde yapılabilecek çalışmalardır”(MEB, 2007).

“Ev ödevi aslında öğrencinin performansını değerlendirme etkinliklerinden birisidir.” (Babadoğan, 1990, s.748). Öğrencilere, islenecek konu öncesi ve sonrasında performans ödevleri verilebilir. Öğrenciler hazırladıkları ödevlerini özelliğine göre sınıf içerisinde sözlü olarak sunabilir veya panoda sergileyebilir. Performans ödevi, öğrencilerin bilgi ve becerilerini gerçek yaşamlarına uygun olarak kullanmalarını gerektirir. Bunun için çok değişik konularda performans ödevi verilebilir:

- Bir konu hakkında yazı yazma
- Sergi oluşturma,
- Aynı grafikleri farklı ölçülerde çizme,
- Bir tarzdaki grafiği başka tarza dönüştürme,
- Bir yolculuk için yolcu rehberi geliştirme,
- Bir haritadan sonuçlar çıkarma,
- Bilimsel gözlemlerini tablo oluşturarak belirtme,

(http://iogm.meb.gov.tr/files/size_ozel/olcme_ve_degerlendirme.pdf,s.27.

erişim tarihi: 10.04.2010).

Yukarıda verilen bazı örneklerden anlaşılacağı üzere performans ödevleri coğrafya dersi konular için son derece uygundur. 2005-2006 yılında uygulamaya başlanan Coğrafya Dersi Öğretim Programında yer verilen performans ödevleri açıklanarak uygulama örnekleri verilmiştir (CDÖP, 2005).

2.1.1. Ödevin Amacı ve İşlevi

Amaçları belirlenmiş, ilkelerine ve tekniğine uygun, öğrencilerin ilgilerini çekecek ödevlerin birçok fayda sağlayacağı kesindir. Binbaşoğlu'na (1994) göre ödevinin iki önemli değerini vardır: Okuldaki sınırlı zamanda verilen konuların ev ödevi ile genişletilmesi öğretim yönünden değerini ifade eder. İkincisi değeri ise eğitim yönündendir ve daha kapsamlıdır. Ödev, öğrencinin kişilik gelişimine yardım ederek, sorumluluk duygusunu kazanmasını sağlar. Öğrenilememiş eksik bilgilerin tamamlanmasına yardımcı olan ödevlerin asıl değeri, öğrenilenlerin uygulamasına fırsat vermesidir.

Kullanılacağı amaca göre ev ödevleri çeşitli fonksiyonları ve görevleri yerine getirir. Bunlar: dersin etkisini arttıran didaktik fonksiyonu, haber verme, kontrol etme ve değerlendirme fonksiyonudur. Ayrıca ödevler, materyal toplama, gözlem, bilgi toplama ve bunları mukayese etme amacıyla da kullanılabilir. Ev ödevleri, ders sonrası konuları pekiştirme, tekrar etme ve uygulama gibi öğrenmeyi tamamlayıcı görevleri yerine getirir (Ergün, 1997).

Ödevlerin ders dışı faaliyetler içinde düşünülüp verilmesi, ders içinde etkisinin olmadığı anlamına gelmez. Öğrencilerin ders dışında hazırladıkları ödevleri derste sunması, başarılı ödevlerin sınıfta sergilenmesi, çeşitli ders içi aktiviteleri yönlendirmesi ve öğrencilerin ders başarılarına etkisi ödevlerin sağladığı faydalardır. Sınıf içindeki bu faydaları yanında sınıf dışında da etkili olarak kullanılması, gelecek derse hazırlanmadaki önemi, ödevlerin öğretimdeki değerini ortaya koyar. Bunların dışında ev ödevleri şu işlevleri yerine getirmektedir:

1. Ev ödevleri, öğrencileri etkin öğrenme için yönlendirme ve motive etmede etkilidir.
2. Sorumluluk duygusunu geliştirmeye yardımcı olur.
3. Bağımsız ve grupta çalışma alışkanlığını kazanmasına olanak sağlar.
4. Bir sonraki derse hazırlanmalarını sağlar.
5. Extra çalışmalara karşı olumlu tutum ve çalışma alışkanlıkları geliştirmelerini sağlar.
6. Öğrencilere pekiştireç verme imkânı sağlar.

7. Ev ödevleri kısa sürede dönüt verme ve düzeltme olanağı verir.
8. Okul-ev arasındaki ilişkiyi güçlendirir.
9. Yüksek bilişsel süreçlerin gelişmesini sağlar (Babadoğan,1994; Çetinkaya.1992; Demirel, 1989; Akın 1998).

Ödevler, okul ile ev arasındaki ilişki açısından büyük öneme sahiptir. Öğretmenler tarafından verilen ve ailelerin yardımıyla yapılan ödevler, ailelere okulda yürütülen eğitim-öğretim faaliyetleri ve aktiviteler hakkında bilgiler verirken öğretmenlere de öğrencinin ailesi hakkında ipuçları verir. Ancak, öğrencinin seviyesine uygun olmayan ve yeterince açıklanmayan ödevler aile, çocuk ve öğretmen arasında anlaşmazlıkların kaynağı olabilir (La Conte,1981). Bu sebeple ödev verilirken, ödevin ilke ve teknikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Ödevler, öğrencilerin seviyelerine, sosyal ve ekonomik durumlarına uygun olmalıdır. Öğretmenler tarafından etkili olarak kullanılan ödevlerin etkisi, sosyo-ekonomik durumun öğrenmeye olumlu etkisinden üç kat daha fazladır. Ancak, öğretmenin öğrencinin ev koşullarını anlayarak ödev vermesi ve ilgili çabalarını desteklemesi gerekir. Ödevler, bilgilerin ve kavramların öğrenilmesinde olduğu kadar üretici alışkanlıkların, tutumların ve eleştirel düşüncenin oluşmasında da etkilidir (Tutkun, 2005).

Eğitimciler, anne-babalar ve öğrenciler ödevin yararı konusunda birbirlerinden farklı düşünmektedirler. Ödevin etkisi ve önemine ilişkin görüşleri tutarlı değildir (Turanlı, 2007). Uzun zamandır öğrencilere “ev ödevi verilmeli midir, verilmemeli midir?” tartışması yapılmaktadır. Eğitimciler bu konuda çok değişik görüşler ileri sürmektedirler. Bazı eğitimciler ev ödevi verilmemesini savunurken, bazıları ev ödevlerinin öğrencinin okul dışında da çalışması için en önemli fırsat olduğunu belirtmektedirler. Bu görüşte olan eğitimcilerin bazıları, ev ödevlerinin zorunlu olması gerektiğini belirtirken, diğerleri ödevin zorunlu olup olmamasının öğrencinin bulunduğu eğitim kademesine bağlı olduğunu vurgulanmaktadır (Küçükahmet, 1997).

Ev ödevlerinin, eğitim ve öğretim sürecinde faydadan çok zarar verdiğini savunan görüşler şu fikirleri ileri sürmektedir:

- Yeteri kadar tekrarlardan sonra ev ödevlerine ihtiyaç olmamaktadır.
- Öğretmenler hayati değeri az olan ev ödevlerine daha çok yer vermektedirler.
- Bir konu üzerine öğrencinin çok fazla uğraşması öğrenciyi sıkabilir.

- Ev ödevleri kontrol edilmemesi, ya da gelişigüzel kontrol edilmesi ev ödevlerinin baştan savma yapılmasına sebep olmaktadır. Bu durumda öğrenciler tembellik, hazıra konma gibi kötü alışkanlıklar kazanabilir.
- Ekonomik durumları kötü olan öğrenciler ve aileler için uygun değildir.
- Öğrencilere boş zaman bırakmadığı için sosyalleşmeyi önler.
- Öğretmenin tekniği ile ailenin tekniği ödev yapma sırasında çatışabilir. Bu da öğrencinin kafasının karışmasına ve öğrenmenin zorlaşmasına sebep olur (Gündoğan, 2006).

Bu ve benzeri görüşler ilkelerine, tekniğine ve amacına uygun ödevlerin verilmemesinden kaynaklanmaktadır. Öğrenci seviyesinin üzerinde çok fazla ödev verilmesi öğrencilere fayda sağlamayacaktır.

Eğitimciler ev ödevlerinin öğrenmede etkili olabilmesi için belli özellikleri taşıması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu özellikleri taşımayan ödevler yarar yerine zarar verebilir. İyi bir ödev de aşağıda belirtilen hususlara dikkat etmelidir:

1. Ev ödevleri açık, kesin ve iyi tanımlanmış olmalıdır.
2. Ev ödevlerin öğretilecek içerik ile ilişkisi belirtilmelidir: Öğrencilerin ödev yapmamada isteksizliklerinin başında ödevin kendilerine ne kazandıracağını bilmemeleri vardır. Bu nedenle öğretmenlerin, niçin ödev verildiğini, konunun amaçlarını, öğrencilere, anne-babalara ödev yapmanın önemini anlatması gerekmektedir.
3. Derste ev ödevini açıklamak için gerekli zaman ayırmalıdır: Öğretmenin dersin sonunda, bir iki saniye içinde verdiği ödevi öğrencilerin anlaması beklenemez. Öğrencilerin, ödevi anlamaları için gerekli sürenin ayrılması gerekir.
4. Ev ödevine öğrencilerin ayıracağı zaman göz önünde bulundurulmalıdır: Eğitimciler, öğretmenlerin ödev verirken öğrencilerin yaşlarına ve eğitimsel konularına göre ayarlamasının önemi üzerinde durmaktadır. Bununla birlikte ödevler, öğrencilerin sosyal faaliyetlerini sınırlandırmayacak şekilde düzenlenmelidir.
5. Ev ödevleri ilginç, uyarıcı ve yaratıcılığı teşvik edici nitelikte verilmelidir: Yaratıcı ödevler, öğrencilerin görüşlerini farklı yollarla derlemelerini gerektirir.

6. Ödevden istenen yararın sağlanabilmesi için anne-babalar ödev konusunda bilgilendirilmelidir: “Ev ödevlerinin verilmiş nedenleri”, “anne-babanın ödevler konusunda izlemesi gereken yollar” gibi konuların velilere öğretmenlerce anlatılması ödev etkinliklerinden yüksek verim almada önemlidir.
7. Ödevler, değerlendirilip öğrencilere geri verilmelidir: Ödevler, öğretmen tarafından değerlendirilip düzeltildikten sonra öğrencilere geri verilmelidir. Ödevlerin eksikler ve yanlışlar düzeltilmeli ve öğrencilerin ödev yapma konusundaki istekleri teşvik edilmelidir.
8. Ödevlere not verilmeli ve bu notlar öğrenci başarısını artırıcı nitelikte olmalıdır: Ödevlere öğrencinin kendi katılımını söz konusu olduğundan bu durumu desteklenmelidir. Bunun için ödevlere not verilmeli, bunlar karneye yansıtılmalı, başarılı ödevlerin sınıfa sunulup pekiştirilmelidir. Böylece öğrenciler, ödev yapma konusunda güdülenerek, ödevden beklenen yarar elde edilecektir (Binbaşoğlu ve Çetinkaya, 1994, 1992).

Ödevin hazırlanması için ayrılacak zaman da çok dikkatli seçilmelidir. Bazen tatillerde ev ödevi verilmesini anne-babalar istememektedir. Bazen de öğrenciler ödevin hazırlanması için ayrılan sürenin yetersiz olduğundan şikâyet etmektedir. Bir öğrencinin günlük ödev ayıracağı zaman konusunda eğitimciler arasında farklı görüşler bulunmaktadır. Ödev ayırılacak süreyi, ödevin konusu ve miktarı, öğrencinin zekâ, yetenek ve çalışma temposu gibi birçok faktör etkilemektedir (Özdaş, 1997).

Cooper (1989) seviyelere göre öğrencilere verilmesi gereken ev ödevi sayısı ve süresini sınıflandırmıştır:

- Seviye 1–3 (2 ile 4 yaş arasına eş değer): Haftada bir ile üç görev, 15 dakikayı geçmemeli,
- Seviye 2–4 (5 ile 7 yaş arasına eş değer): Haftada iki ile dört görev, 15–45 dakika arasında,
- Seviye 7–9 (8 ile 10 yaş arasına eş değer): Haftada üç ile beş görev, 45–75 dakika arasında,
- Seviye 10–12 (11 ile 13 yaş arasına eş değer): Haftada dört ile beş görev, 75–120 dakika arasında olmalıdır.

Ödev yönetmeliğinde ödevlere ayrılacak süre değerlendirilmiş ve öğrencilere verilecek hazırlık ve alıştırmaya çalışmalarının günde iki saati geçmeyecek şekilde düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir (MEB, 1989).

Sonuç olarak; eğitim programlarının vazgeçilmez bir ögesi olan ödevler öğretmenler tarafından etkili olarak kullanılacak öğretim yöntemlerinden birisidir. Kullanım amacına göre çeşitli şekillerde verilen ödevler, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmasına yardımcı eder. Ödevler, öğrencilerin bilgilere ulaşmasına, araştırma yapmasına, öğrendiklerini yorumlayıp değerlendirmesine, öğrendiklerini arkadaşları ile paylaşarak sınıfa sunmasına yardımcıdır. Ödevlerle bunları gerçekleştiren öğrencilerde sorumluluk duygusu gelişmesi, bağımsız ve grupta çalışma alışkanlığının kazanılması, yeni ürünler ortaya koyması, kendini ifade edebilmesi ve düşüncelerini savunması beklenir. Bireyler için çok önemli bu davranışların kazandırılmasına yardımcı olacak ödevlerin, iyi planlanıp ilke ve tekniğine uygun olarak verilmesi gerekir.

2.1.2. Ödevin Değerlendirilmesi

Ödevlerin amacına ulaşmasında önemli olan etkenlerden biri de ödevlerin kontrol edilmesi ve gerekli düzeltmelerinin yapılmasıdır. Ödevini yapan öğrencinin yaptığı yanlışların düzeltilmemesi öğrenciyi yanlış öğrenmeye sevk eder. Öğrenilmiş yanlış bilgilerin doğrusunun öğretimi, hiç bilinmeyen öğretilmesinden daha zordur. Bu sebeple ödevin sadece yapılmış olması, ödevin amacına ulaşmasında yeterli bir ölçüt değildir. Ödev ile ilgili düzeltme ve geri bildirimlerin de yapılması gerekir.

Araştırmacılar düzeltme tekniklerini beş şekilde sınıflamışlardır. Bunlar: sınıfça, kümece, karşılıklı, öğretmenin öğrenciyle birlikte ve kendi kendine düzeltmedir. Yapılan araştırmalar kontrol edilen ev ödevlerinin yararlı, kontrol edilmeyen ev ödevlerinin ise faydasız olduğunu göstermiştir (Yeşilyurt, 2006). Denetlenmeyen ödevler, öğrenci için yararlı olmayacağı gibi onları, baştan savmacılığa ve ödevleri yapmama alışkanlığına götürür. Geri dönüt alamayan öğrenci, hazırladığı ödevin doğruluğundan emin olamaz, yanlışları varsa bunları öğrenemez. Ödevi yapmanın herhangi bir faydası olmadığına inanan öğrenciler için ödevler sıkıcı ve anlamsızdır. Bu bakımdan denetlenmeyecek bir ödevi vermemek daha uygundur (Binbaşıoğlu, 1994).

Ödevler, öğretmenler tarafından dikkatli bir şekilde incelenmeli, üzerlerine eğitici notlar yazılmalı ve öğrencilere geri dağıtılmalıdır. Eğer, bu yapılmazsa ödevin eğitici değeri büyük ölçüde düşecektir.

Öğrenciler, hazırladıkları ödevlerin okul başarılarını etkilemesini isterler. Öğretmenler, bu beklentiyi yerine getirecek şekilde ödevleri puanlamaya dahil etmelidir. Ödevlerin değerlendirilmesinde, ortaya konan ürünlerle beraber, bu sürecinde değerlendirilmesi gerekir. Ödevler, sınav heyecanından arınmış olduğundan davranışları gerçeğe daha yakın ölçerler. Bu etkisinin korunması için ödevlerin mutlaka öğretmen kontrolünde yapılması gerekir. Ayrıca öğretmen, ödevlerde öğrencilerin birbiriden kopya çekmemeleri için gerekli önlemleri de almalıdır. Sürecin sonunda, ödevlere sözel övgülerde bulunulmalı ve ödevler notla değerlendirilmelidir. Ödevler not ile değerlendirilmediği takdirde öğretme yöntemi olarak etkisini kaybeder. Onun için ödevlerin puanlanması ve bu puanların değerlendirmeye girmesi gerekir (Turgut, 1997).

Karatepe (2003), öğretmen tarafından bilinçli verilen ödevlerin, öğrencilerin sosyolojik ve psikolojik yapılarını etkileyeceği gibi okula olan motivasyonu da artıracakını ifade etmiştir. Önemli olan ödevin verilip verilmemesi değil, ödevin hangi konularda niçin ve nasıl verileceğidir. Sonuç olarak; eğitimin bir gereği olan ödevler, öğrencilerin gelişim ve gereksinimlerine uygun olarak verilmelidir.

2.2. Türk Milli Eğitim Sistemi İçerisinde Ev Ödevinin Yeri

Millî Eğitimin Bakanlığı 31.07.2009 tarihinde yayımladığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde; orta öğretimin amaç ve esası ortaya koyarken, eğitim öğretim faaliyetlerinin içeriği hakkında açıklamalar getirmiştir. Bu yönetmeliğe göre;

Genel ortaöğretimde;

Madde 5 – (1)

a) Okul veya kurumlar, Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda işlevlerini, evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun bir bütünlük içinde öğrenci merkezli, aktif öğrenme ve demokratik okul kültürü anlayışı ile yerine getirir.

b) Öğrenciler, Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsemiş, temel demokratik değerler ile donanmış, araştırma, sorgulama, eleştirel düşünme, problem çözüme ve karar verme becerileri gelişmiş; hayat boyu öğrenen, insan haklarına saygılı, mutlu bireyler olarak

yetiştirilir.

h) Eğitim ve öğretim sürecinde; bilimsel düşünce esas alınarak, üretkenlik, insan ve doğa sevgisi, estetik anlayışın geliştirilmesi sağlanır.

Madde 6 – (1) Eğitim ve öğretim etkinlikleri kurumlarda, uygulanan program türlerine ve içeriklerine uygun olarak yürütülür.

(2) Eğitim ve öğretim; bilimsel düşünme becerilerine sahip öğrenmeyi öğrenen, üretken, bilgiye ulaşabilen, iletişim kurabilen, bilişim teknolojilerini kullanabilen, eğitim sürecine aktif olarak katılan ulusal ve evrensel değerleri benimsemiş öğrenciler yetiştirecek biçimde yapılandırılır.

Ortaöğretimin amaçları

Madde 10 – (1) Ortaöğretimin amacı;

a) Öğrencilere ortaöğretim düzeyinde ortak genel kültür kazandırılmasını,

b) Öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda hayata ve yükseköğretime hazırlanmasını sağlamaktır.

Öğretmenlerin görevleri ve sorumlulukları

Madde 79 – (1) Eğitim ve öğretimin temel unsuru olan öğretmen, toplumsal kalkınmada bireyin gelişmesine katkı sağlamak üzere çalışmalarını yürütür.

(2) Sınıf düzeninden ve yönetiminden sorumlu olan öğretmen, eğitim ve öğretimin gerektirdiği fiziksel ve psikolojik ortamı hazırlar. İzleyeceği programı, yöntem ve teknikleri öğrenciye açıklar. Öğrencilerin araştırarak, yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlayacak eğitim ve öğretim teknikleri ile teknolojik kaynakları kullanır.

(5) Öğretmenlerin görev ve sorumlulukları şunlardır:

b) ... derslerle ilgili öğrencilerin de aktif olarak yer aldığı araştırma, uygulama ve deneylerin yapılmasını sağlar.

c) Öğrencilerin inceleyerek, araştırarak, yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlar.

d) Öğrencilerin kişisel ve grupla çalışma alışkanlığı kazanmalarına önem verir.

g) Öğrencilere rehberlik ederek ders dışı eğitim ve öğretim faaliyetleri ile proje ve ödevlerle ilgili iş ve işlemleri yürütür.

Mili Eğitim amaçlarına uygun olarak hazırlanan yönetmelikte; ortaöğretim amaç ve esasları açıkça ortaya konulmuştur. Yönetmelik eğitim-öğretim sürecindeki değişikliklere işaret etmekte, öğretmen ve öğrencilerden beklentilerini açıklamaktadır. Yönetmelik öğrencilerden; öğrenen, üretken, bilgiye ulaşabilen, iletişim kurabilen bireyler olmasını isterken, öğretmenlerden; eğitim ve öğretim için uygun ortamı hazırlamasını, aktif öğrenmeye uygun eğitim-öğretim teknikleri kullanmasını, öğrencilere rehberlik ederek ders içi ve ders dışı eğitim faaliyetlerini planlamasını istemektedir.

Ders dışı faaliyetler içinde yer alan ödevin, Milli Eğitim sistemimiz içinde 1937 yılından başlayarak her yönetmelikte yer aldığı görülmektedir. 1976 yılında yayınlanan Resmi Gazete'de "Ev ödevleri" ile ilgili olarak;

Madde 76: Yeni bilgiler edinmek ve kazanılan bilgileri geliştirmek amacıyla öğrencilere verilecek ödevlerin sınıfta veya okulda yapılması esastır. Esas olarak birinci devre öğrencilerine evde yapılmak üzere yazılı ödev verilmez. Ancak, üçüncü sınıf öğrencilerine gerektiğinde ara sıra bir saatten fazla zaman almayacak şekilde ev ödevleri verilebilir. Dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerine verilecek yazılı ödevler bütünüyle iki saatten fazla zaman almayacak şekilde düzenlenir. Böylece ödevlerin seçilmesinde öğrencilerin yaşları, bilgi seviyeleri, aile ve çevrenin olanakları göz önünde bulundurulur.’’

Metin, resim, şekil ve harita kopyaları, yazı tekrarlama gibi öğrencinin usanmasına, imlasının ve yazısının bozulmasına yol açacak, yaratıcılığa engel olacak ödevler verilmesinden kaçınılmalıdır. Yazılı ödevlerde kâğıt israfına, gereksiz süslemelere yer verilmemelidir. Öğrencilere verilen ödevler öğretmence kontrol edilmeli, öğretmen tarafından yanlışlar üzerinde durulmalıdır (10 Kasım 1976 tarihli ve 15759 sayılı Resmi Gazete, s.10).

21.01.1985 tarihli Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı okullarda öğrencilere yaptırılacak ödevler hakkında yönetmelikte ödevler ile ilgili;

Madde 3-Bu yönetmelikte geçen;

“Ödev”, öğretmen tarafından öğrencilerden istenen, onların alıştırma ve gözlem yapma, incelemeye, düşünmeye, muhakeme etmeye, araştırma yapmaya sevk edecek, onların bilgilerini artırıp, becerilerini geliştirecek çalışmaları ifade eder.

Madde 18-Ödev vermede programlara ait çeşitli konularda öğrencilerin:

- a)Alıştırma yapmaları,*
- b)Yeni bilgiler edinmeleri,*
- c)Araştırma istek ve becerilerini, düşünme ve muhakeme güçlerini, meleke ve kabiliyetlerini geliştirmelerini*
- d)Geniş ve toleranslı görüş kazanmaları*
- e)Yaratıcı olmaları, estetik duygularını yüceltmeleri amaçlanır.*

Madde 19-Metin resmi, şekli ve haritaları kopya ettirme, bir cümleyi tekrar tekrar yazdırma gibi, öğrencilerin usanmasına, imlasının ve yazısının bozulmasına yol açabilecek, yaratıcılığa engel olabilecek ödevler verilmez.

Madde 20-Ödev, öğrencilerin kendi kendilerine severek ve bu yönetmelikte belirtilen sürede yapabilecekleri, çalışma istek ve heyecanı yaratacak ve onları başarıya ulaştıracak nitelikte olmalıdır.

Bu yönetmelikte ödev verme konusunda dikkat edilecek hususlar da belirtilmiştir. Ödev verilirken öğrencilerin bilgi seviyeleri, okul, aile ve çevre imkanları göz önünde bulundurulması gereği ifade edilmiştir. Ayrıca ödev verirken, ödevin konusu açık ve anlaşılır olmalı, öğrencilerin bilgi, seviye, ilgi ve yeteneklerine göre ödevler verilmesine dikkat edilmelidir.

Ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin ders dışı eğitim ve öğretim faaliyetleri hakkında yayımlanan 9 Kasım 1989 tarihli yönetmelikte, ödevin amacı, önemi ve ödev ile ilgili hususlar değerlendirmiştir (Başbakanlık Resmi Gazete, 1989: sayı, 20336).

Ödevin amacı:

Madde 8-Öğrencilere aşağıdaki amaçları gerçekleştirmek maksadıyla ödev yaptırılır:

- a)Ödevi özenle yapma, zamanında teslim alışkanlığı kazandırmak.*
- b)Plan yapma bilgi ve becerisini geliştirmek,*
- c)Gerekli bilgi, araç, gereç veya malzemeyi toplayabilmek ve bunları zamana uygun olarak kullanabilmek,*
- d)Ödevin, çeşitli kişi ve eserlerden faydalanmakla birlikte öğrenciyi kendisini geliştirmek maksadıyla bizzat yapması gerek olduğu şuurunu kazandırmak,*
- e)Ödev yapıyorken yararlanılan kaynakları, kendisinden bilgi alınan kişileri belirleme alışkanlığı kazandırmak,*
- f)İletişim kurabilme, kaynaklardan faydalanabilme, alet yapabilme ve kullanabilme alanlarındaki yeteneğini geliştirmek,*
- g)Ödevde varılan sonuçların, kullanılan kaynak ve yöntemlere bağlı olduğunu fark ettirebilmek,*
- h)Konulara değişik açılardan bakabilme, danışabilme, tartışabilme ve soru sorabilme davranışlarını kazandırmak,*
- i)Birlikte çalışma davranışı kazandırmak,*
- j)Düşünme gücünü geliştirmek,*
- k)Bilmediğini araştırıp bulmaktan ve öğrenmekten zevk almayı sağlamak*
- m)Başarmanın hazzını tatma duygusunu kazandırmak.*

Ödevin Önemi:

Madde 9-Ödev, eğitim ve öğretim sürecinde yer alan faaliyetlerden biri olup, öğrencilerin kendi kendilerini veya grup halinde severek yapmaları, onlarda çalışma ve başarıya istek ve heyecanı yaratması bakımından önem taşır.

Ferdi Ödevler ve Grup Ödevleri:

Madde 15-Her öğrenciye ayrı konularda ödev verilmesi esastır. Öğrencilere gerektiğinde grup ödevi de verilebilir. Bu durumda grubu oluşturan öğrenciler arasındaki iş bölümü, ödevi veren öğretmenin rehberliğinde öğrenciler tarafından yapılır, grupların en az üç, en çok beş öğrenciden meydana gelir. Grup ödevleri, her öğrencinin katılımı dikkate alınarak değerlendirilir ve her öğrenciye ayrı ayrı not verilir.

Ödevin Değerlendirilmesi

Madde 19- Ödevler puanla değerlendirilir, öğrencilere dağıtılır ve yapılan düzeltmelerin görülmesi sağlanır.

Ödev Hazırlama Teknikleri

Madde 21- Ödevler, dersin özelliğine göre eser okuma, inceleme, tanıtma, mülakat, röportaj, gözlem yapma, anket uygulama, proje yapma ve benzeri tekniklerle hazırlanabilir. Ayrıca öğrenci, kazandığı bilgi ve beceriye göre ödev olarak bir araç veya iş de yapılabilir.

2004–2005 eğitim öğretim yılından itibaren ilk ve ortaöğretim kurumlarında, değişen ve yenilenen programlar çerçevesinde ödevler tekrar ele alınmıştır. Yeniden yapılandırılan derslerde performans ve proje ödevlerine yer verilmiştir. Performans ve proje ödevleri ile daha yaratıcı, araştırmacı öğrenciler yetiştirmek amaçlanmıştır. 27.08.2003 tarihli ve 25212 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde, proje ve performans ödevleri tanımlanarak bunlar hakkında değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Madde 4 — (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Bu Yönetmelikte geçen;

o) Proje: Öğrencilerin grup hâlinde veya bireysel olarak istedikleri bir alan veya konuda inceleme, araştırma ve yorum yapma, görüş geliştirme, yeni bilgilere ulaşma, özgün düşünce üretme ve çıkarımlarda bulunmaları amacıyla ders öğretmeni rehberliğinde yapacakları çalışmaları,

ö) Performans görevi: (Değişik:20.8.2007/26619 RG) Programda öngörülen eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığını kullanma, araştırma yapma gibi öğrencinin bilişsel, duyuşsal, psikomotor, alandaki becerilerini kullanmasını, geliştirmesini ve bir ürün ortaya koymasını gerektiren çalışmaları kapsayan ve öğretmen rehberliğinde yaptırılan görevleri,

Madde 33 — (Değişik:20.8.2007/26619 RG) Öğretmenler, ölçme ve değerlendirmenin genel esaslarını, derslerin öğretim programlarında yer alan genel amaçlar ile kazanımları dikkate alarak öğrencilere sınav uygular, proje ve performansını belirlemeye yönelik çalışmaları yaptırır.

Madde 35 — (Değişik:20.8.2007/26619 RG) Öğrenciler, bir ders yılında istedikleri ders veya derslerden bireysel ya da grup çalışması şeklinde öğretmen rehberliğinde en az bir proje hazırlar. Öğrencilerin başarılarının belirlenmesinde ders ve etkinliklere katılımı ve performans görevleri de dikkate alınır.

Projeler ve performans görevleri, önceden belirlenen ölçütlere göre hazırlanan değerlendirme ölçeği veya dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Öğrenciler, çalışmalarında yararlandıkları kaynak veya kişileri de belirterek öğretmenin belirleyeceği süre içinde çalışmalarını verirler. Projeler verildikleri dönemde değerlendirilir.

Orta öğretim kurumları 08.12.2004 tarihli ve 25664 sayılı sınıf geçme ve sınav yönetmeliğinde ödevlerle ilgili ;

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

h) Ölçme Araçları: Öğrencilerin bilgi, beceri ve davranışlarının değerlendirilmesinde başvurulacak yazılı, sözlü ve uygulamalı sınavlar ile ödev ve projeleri,

e) Okullar ve programlar Öğrenciler; ders, ödev, proje, atölye, uygulama, laboratuvar, staj çalışmaları ile işletmelerde beceri eğitimine ve sınavlara katılırlar.

g) Öğrenci başarısının tespiti; derslerin özelliklerine göre yazılı, sözlü ve uygulamalı sınavlara, ödev, proje, ders içi ve ders dışı etkinliklere dayandırılır.

Madde 17 — Öğrencinin başarısı, öğretim programı esas alınarak dersin özelliğine göre yazılı, sözlü ve uygulamalı sınav, ödev ve projeler ile işletmelerde beceri eğitimi, ders içi ve ders dışı eğitim – öğretim faaliyetleri değerlendirilerek tespit edilir.

Proje ödevlerinin ölçme ve değerlendirmede kullanıldığı, ev ödevinin geniş bir biçimi olarak organize edildiği görülmüştür. Bu çalışmada üzerinde durulan ev ödevinin ise daha çok kısa alıştırmaya ve pekiştirme nitelikte, günlük, ev içinde çalışma etkinlikleri olduğu söylenebilir.

2.3. Çağdaş Öğrenme Yaklaşımları ve Ödevin Yeri

2.3.1. Aktif Öğrenme

Öğrencilerin kendilerine ait bilgilerinin olması, bu bilgileri yeni durumlarda kullanabilecek tecrübeleri edinmesi ve bunları başkalarıyla paylaşabilmesi öğrenci merkezli bir öğrenme anlayışıyla gerçekleştirilebilir. Öğrenci merkezli anlayışın en önemli özelliği, sürece öğrencilerin aktif katılımıdır. Aktif öğrenmede öğrenciler dinleyici değil, süreçte sorumluluk almış aktif katılımcılardır.

“Aktif öğrenme, öğrenenin öğrenme sürecinin sorumluluğunu taşıdığı, öğrenene öğrenme sürecinin çeşitli yönleri ile ilgili karar alma ve öz düzenleme yapma fırsatlarının verildiği ve karmaşık öğretimsel işlemlerle öğrenenin öğrenme sırasında zihinsel yeteneklerini kullanmaya zorlandığı bir öğrenme sürecidir.” (Açıkgöz, 2008, s.17).

Kuramsal temelleri yapılandırmacılığa ve bilişselciliğe dayandığı için aktif öğrenme öğrencilere konuşma, dinleme, okuma, yazma ve düşünme imkânı sağlar. Aktif öğrenme ile öğrenciler kendi öğrenmeleri hakkında söz sahibidir. Aktif öğrenme aynı zamanda birikimli bir süreçtir. Öğrenen yeni duyduklarını, gördüklerini öncekilere ekler ve bunları yapılandırarak yeniden oluşturur.

Tablo 2. Aktif öğrenmenin temel koşulları

A) Öğrencinin öğrenme ile ilgili kararlar alması	Nasıl öğreneceğim? Nereyi öğrenemedim? Hangi stratejileri kullanayım Zamanımı nasıl kullanayım
B) Öğrenenin zihinsel yeteneklerini kullanması	Bilgiyi keşfetme Soru sorma Karşılaştırma yapma Açıklama yapma Örnek bulma Anlam çıkarma Önceki öğrenilenlerle bağ kurma Değerlendirme Çıkarımda bulunma
C) Sosyal etkileşim	Öğrenme kişisel ve içsel bir süreçtir. Sosyal etkileşim bu sürecin etkinliğini artırır.

Kaynak:Aktif öğrenmede 3 temel koşul vardır (Açıkgöz, 1999).

Aktif öğrenme, zihinsel yeteneklerin etkin kullanılmasını amaçlayan ve pek çok zekâ türüne göre oluşturulan uygulamaları kapsamaktadır. Öğrenciler, bilginin merkezinde olduğunda ve bilgiye aktif olarak ulaştıklarında daha iyi öğrenmektedir (Karakaş Özü, 2007). Öğretmenin aktif olduğu öğretim yöntemlerin kullanılması, öğrencilerde bilgi koleksiyonu oluştururken, öğrencinin aktif olduğu öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılması, sadece sonuç odaklı değil, süreç temelli öğrenmeyi ortaya çıkarmaktadır (Güngördü ve Önal, 2008).

Aktif öğrenmede asıl önemli olan bireyin nasıl öğrendiğini bilmesi, yani “öğrenmeyi öğrenmiş” olmasıdır. Çünkü bilgiye ulaşma hızının üst düzeyde olduğu günümüzde bütün bilgilerin öğrenmesi mümkün değildir. Bu sebeple öğrenciye bilgiyi vermek yerine ihtiyacı olan bilgiye ulaşmasının öğretilmesi gerekir. Öğrenme sürecinde öğrenci bilgiyi, nereden, nasıl bulabileceğini ve bunları kendi yaşamına nasıl uygulayabileceğini öğrenmelidir. Bu süreçte öğretmenlere önemli görevler düşmektedir.

Aktif öğrenmede öğretmenin rolü, öğrencinin bilgiyi keşfetmesine ve onu özümsemesine yardımcı olmaktır. Böylece öğrenci sorulduğunda başkasına ait bir bilgiyi tekrarlamak yerine, yeni durumlarda kullanacağı kendisine ait bilgiye sahip olacaktır. Araştırmalar, ödevlerin öğrencileri aktif öğrenme için yönlendirdiği, motive ettiği ve bireysel hızları doğrultusunda çalışmalarına izin verdiğini ortaya koymuştur (Hizmetçi,2007).

Gür'e (2003) göre ödev, aktif öğrenme etkinliklerinden bir tanesidir. Ödevi etkin öğrenmede kullanmanın amacı: araştırma yaparak bilimsel düşünmeyi öğretmek; bilgi kaynaklarına ulaşmayı öğretmek; problem çözme becerilerini kazandırmak; neden sonuç ilişkisini kurmayı öğretmek; kendilerini yenilemeyi öğretmek; toplumsal bilinç kazandırmak; iletişim becerilerini kazandırmak; akıl, bilgi, teknoloji üretebilmeyi sağlamak; yönetici ve girişimci insan olmayı öğretmektir. Ödevler, kesin olarak öğrenciyi aktifleştiren bir süreçtir.

2.3.2. İşbirliğine Dayalı Öğrenme

Öğrencilerin derslere aktif katılımını sağlayarak, başarılarını arttıran yöntemlerden birisi de işbirliğine dayalı öğrenmedir. İşbirliğine dayalı öğrenme, öğrencilerin küçük gruplar oluşturarak bir problemi çözmek ya da bir görevi yerine getirmek üzere ortak bir amaç uğrunda birlikte çalışma yoluyla bir konuyu öğrenme yaklaşımıdır.

“İşbirlikçi öğrenme, aktif öğrenme yöntemlerinin temelindeki konuşma, dinleme, yazma ve yansımanın kullanıldığı, bilişsel ve duyuşsal öğrenme ürünleri üzerinde olumlu etkileri kanıtlanmış işbirliği becerilerinin ön plana çıktığı, temelinde sosyal etkileşim olan, öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verebilen, zihinsel yeteneklerini kullanmasını sağlayan, kendi öğrenmesi ile ilgili kararlar almasına olanak veren, bir öğretim yöntemidir” (Yıldız, 1999, s.155).

İşbirliğine dayalı öğretim stratejisi; öğrencilerin ortak bir amaç doğrultusunda küçük gruplar halinde, birbirlerinin öğrenmesine yardım ederek öğrendikleri çalışmalarınıdır. Gruptaki herkes birbirinin öğrenmesinden sorumludur ve birbirinin öğrenmesine yardımcı olmak için yeteneklerinin son sınırına kadar kullanılmasını özendirir (Açıkgöz, 2008).

İşbirlikli öğrenme, aktif öğrenmenin uygulanmasına önemli katkılar sağlar. Bu yöntem sayesinde, alınan görevi yerine getiren öğrencilerde karşılıklı iletişim artar, öğrenciler arası yakınlaşma güçlenir ve öğrenciler daha da aktifleşir. İşbirlikli öğrenmede öğrenci grupları aktif iken, öğretmen; öğrencileri yönlendirme, gruplar arası ilişkileri düzenleme ve işbirliğine rehberlik etme görevini üstlenmiştir. Öğretmen yapılacak çalışmalarla ilgili bilgi veren ve gerekli durumlarda yol gösteren kişidir.

Öğretmenin işbirlikli öğrenmede gözlemci ve katılımcı bir rolü vardır. Öğretmen, grup sürecinde ortaya çıkan sorunları çözer, yönlendirme yaparak dönüt verir. Grubun daha etkili çalışması için gerekli ortamları oluşturur. Bu öğrenmede öğrencilere bireysel sorumluluklarının olduğu grup ödevleri verilir. Bu durumda grubu oluşturan öğrenciler arasındaki iş bölümü, ödevi veren öğretmenin rehberliğinde öğrenciler tarafından yapılır. Gruplar en az üç, en çok beş öğrenciden meydana gelir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB],1989). Grup üyeleri ödevlerini ya birlikte yaparlar ya da her biri ödevin bir bölümünü yaparak yardımlaşırlar. Sonuçta, ortaya bir ürün çıkar. Grubun oluşturduğu bu üründe, başarı ya da başarısızlık birlikte paylaşılır. Yani bir öğrencinin başarılı olabilmesi, grubunda bulunan diğer öğrencilerin de başarılı olmasına bağlıdır. Neticede ödevi grup ile yapmanın sosyal becerileri de geliştireceği açıktır. Ödev yaparken kazanılması beklenen sosyal beceriler: duygu ve düşünceleri ifade edebilme, başkalarına güven duyma ve olabilecek riskleri karşılayabilme, yeni arkadaşlıklara açık olma, söylemek istediğini karşı tarafa doğru anlaşılabilir şekilde aktarabilme, sürekli sosyal ilişkiler oluşturabilme, değişik düşüncelere sahip olabilmeyi normal karşılama ve kabul etmedir (Gür, 2003).

Johnson ve Johnson' a (1989) göre işbirliğine dayalı öğrenmenin beş temel ögesi işbirliğine dayalı ödevlere aşağıdaki biçimde uyarlanabilir:

Olumlu bağımlılık: Bu tür ödev uygulamasında öğrenciler ödevin tamamını ortak yapmaya karar vermiş olabilirler ya da öğrenciler yapılması gereken ödevi paylaşmışlardır.

Yüz yüze etkileşim: Öğrenciler ödevlerinde bilgi, belge ve kaynaklarını paylaşarak, birbirlerini güdeleyerek, birbirlerine yardımcı olarak, eksiklerini

tamamlayarak, gerekli yerleri açıklayarak ya da tartışarak yüz yüze etkileşimde bulunabilirler.

Bireysel ölçülebilirlik: Bu uygulamanın tek amacı, bireylerin bilgi ve becerilerini bir araya getirerek ödevi ortaya çıkarmak değildir. Gruptaki her bir bireyin o ödevi ortaklaşa yapmasını sağlamak ve bireyleri gelecekte de benzer ödevleri yapabilecek donanıma ulaştırmaktır.

Sosyal beceriler: Öğrencilerin süreci etkili bir biçimde sürdürebilmeleri için, öncülük yapabilme, arkadaşlarını yönlendirebilme, diğer grup üyelerinin fikirlerine saygı gösterme, onların görüşlerine hoşgörü ile yaklaşma, sorumluluk bilinci taşıma, tartışma, çekinmeden soru sorabilme, bilgi paylaşma, grup içinde konuşma ve grup üyeleri ile iyi geçinme gibi özelliklere sahip olması gerekir.

Grup işleme süreci: Ödev uygulamalarında, öğrenciler belli periyotlarla bir araya gelerek, grubun işleme sürecini kendi aralarında değerlendirmeleri gerekebilir. Grup üyeleri süreci, sürecin eksiklerini, yaşanan sorunları ortaya koyarak, sorunların çözüm yollarını belirlerler (Johnson ve Johnson, 1989.Aktaran: Şemsettin, 2005).

İşbirliğine dayalı öğrenim yöntemi, öğrencilerin hem zihinsel hem de sosyal gelişmelerine katkıda bulunmaktadır. Öğrenciler grup ödevlerini yaparken kazanacağı bilgilerin yanında ortak çalışma becerisi, çalıştığı arkadaşlarına güven duyma, fikirlerini ifade edebilme ve savunma, sorumluluk alma, birlikte karar alma gibi birçok davranışı da kazanırlar. Bu sebeple öğretmenler öğrencilerine işbirliğine dayalı öğrenmelerini gerçekleştirecek ödevler hazırlamalı, bu süreçte onlara rehberlik etmelidir.

2.3.3. Çoklu Zeka Kuramı

Bireylerin ilgileri, tutumları, yetenekleri ve öğrenme hızları birbirinden farklıdır. Bu farklılıklar bireylerin öğrenme yöntem ve hızlarında da etkilemektedir. Çoklu zeka kuramı her bireyin farklı derecelerde, çeşitli zekalara sahip olduğunu ileri sürer. Bireylerdeki farklı zeka türlerinin ortaya çıkarılıp, bu yönlerin kuvvetlendirilmesi bireyin eğitimi ve gelişimi için oldukça önemlidir.

Gardner, insan zekâsının objektif bir şekilde ölçülebileceği tezini savunan geleneksel anlayışı eleştirerek zekânın tek bir faktörle açıklanamayacak kadar çok sayıda yetenekleri içerdiğini ileri sürmektedir. Gardner (1983/2004) “Düşünüş Biçimi” adlı eserinde insanların çoklu zekaya sahip olduğunu savunmuştur. Bu kurama göre, her bireyde sekiz farklı zeka gücü bulunur. Gardner’ın ileri sürdüğü sekiz türdeki zeka alanları şunlardır: (1) sözel-dil zekası, (2) mantıksal-matematiksel zeka, (3) görsel-uzamsal zeka, (4) müziksel-ritmik zeka, (5) bedensel-kinestetik zeka, (6) sosyal-bireylerarası zeka, (7) öze dönük-bireysel zeka, (8) doğacı zekadır. Öğretmenler öğrenciler arasındaki bu farklılıklarına dikkate alarak eğitim ve öğretim faaliyetlerini düzenlemelidir.

Farklı zeka türleri olan bireyleri dikkate alarak onlara etkili eğitim vermenin ve onlara bir şeyler kazandırmanın iki temel şartı vardır. Bunlardan birincisi öğrencilerin bazı temel konuları anlamaya çalışırken çeşitli problemlerle karşılaşacaklarının bilincinde olmak; diğeri ise öğrencilerin zihinleri arasındaki farkın hesaba katılarak, mümkün olduğunca çok çeşitli öğrenciye ulaşabilecek bir eğitim tasarlanmaktadır (Gömleksiz ve Kan, 2007). “Çoklu Zekâ Kuramı”na göre hazırlanan ders programları değişik zeka türlerine sahip bireylere göre etkinliklerin zenginleştirilmesi, aynı bilginin farklı yollarla sunulması temeline dayanmaktadır. Bu kurama bağlı öğrenme yönteminde öğretmenler, öğrencilerinin bireysel özelliklerini iyi analiz edebilir, öğretme-öğrenme süreçlerini buna göre planlar ve zengin öğrenme seçenekleri sunabilirse öğrencilerini çok yönlü olarak yetiştirebilirler (Alaz,2009).

Öğretmenler, öğrencilerin farklı zeka türlerini ortaya çıkarmak için okul içinde ve okul dışındaki etkinliklerle bunu gerçekleştirmeye özen göstermelidir. Ödevler, öğrencilerdeki farklı zeka türlerinin belirlenmesinde öğretmenlere yardımcı olur. Öğrenciler zeka alanlarına uygun olarak verilen ödevlerle; değişik kaynakları taramakta, bunları sınıflayıp yorumlamakta ve sunumunu yapıp tartışmaktadırlar. Öğrencilere verilen bu tür ödevler, farklı zekâ alanlarını ortaya çıkmasına ve gelişmesine katkıda bulunacaktır. Kendi zeka alanlarına uygun ödevler ile öğrenciler aktif olarak öğrenmelerini gerçekleştirecektir. Buna göre, öğretmenlerin ödev verirken dikkat etmesi gereken nokta ödevlerin farklı zeka türlerini de içermesidir.

Çoklu zekâ kuramının gerçekleştirmeye çalıştığı öğrenme modelinin işleyişiyle coğrafya eğitiminin ana hedefleri paralellik göstermektedir. Bu sebeple çoklu zekâ coğrafya eğitiminde kullanılacak önemli bir kuramdır. Birey, yaşadığı çevreyi gözlemleyerek, konuşarak, dinleyerek, düşünerek, temas ederek, mantık çerçevesinde muhasebesini yaparak anlar ve anlatır. Kişinin çevresiyle ilişkisi ve iletişimi neticesinde açığa çıkan bu işlemler, aynı zamanda çoklu zekâ kuramının temel taşlarını meydana getiren zekâ alanlarıdır. Coğrafyanın mekan anlayışı ile çoklu zekâ teorisinin uygulama alanı olan mekan arasındaki paralellik diğer ortak noktayı oluşturmaktadır (Alaz, 2009). Coğrafya dersinde çoklu zeka kuramına uygun ödevler, öğrencilerin farklı zekalarının ve becerilerinin ortaya çıkarılmasında ve geliştirilmesinde etkili olarak kullanılabilir. Bu sebeple öğretmenler, coğrafya dersinin konularında ödev verirken öğrencilerin farklı zeka türlerini dikkate almalıdır.

2.3.4. Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı

Yapılandırmacı yaklaşımın temelleri Jean Piaget ve Lev Vygotsky'nin çalışmalarına dayanır. Bireylerin bilgiyi nasıl öğrendiklerine ilişkin bir kuram olarak gelişen yapılandırmacılık, zamanla bireylerin nasıl öğrendiklerine ilişkin bir yaklaşım olarak benimsenmiştir (Kurak, 2009).

Yapılandırmacı anlayışa göre bilgi aktarılarak öğrenilmez, öğrenen bireyler bilgiyi kendileri oluşturur ve yeniden organize ederler. Öğrenme ezberlemeye değil, var olan bilgi yorumlanarak yeniden yapılandırmaya bağlıdır. Diğer bir ifade ile yapılandırmacı öğrenmede, öğrenilmiş bir bilgiyi yeni bir duruma çevirebilme ve uygulama yapabilme önemlidir (Demirel, 2005).

Yapılandırmacı anlayışa göre öğrenme; ancak soru sorma, araştırma yapma, problem çözme gibi öğrenci faaliyetleri ile gerçekleşir. Bu faaliyetlerin yapılması öğrencilerin aktifliğini gerektirir. Öğretmen merkezli anlayıştan oldukça farklı olan bu yaklaşım, öğreneni etkin kılan bir öğrenme yapısı sunmaktadır (Erdamar Koç ve Demirel, 2008). Yapılandırmacılık öğretme-öğrenme sürecinde öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşımdır. Yapılandırmacı sınıf ortamı, öğrencinin etkin katılımının sağlandığı, sorgulama ve araştırmaların yapıldığı, problemlerin çözüldüğü yerdir (Demirel, 2005).

Yapılandırmacı öğrenme ortamı öğrencilerin aktif hale gelerek sorgulama ve araştırmalarını yaptığı, problemlerini çözdüğü yerdir. Yapılandırıcı öğrenme ortamında; okuma ve dinlemenin yerini tartışma, fikirleri savunma, hipotez kurma, sorgulama ve fikir paylaşma gibi öğrenme süreçleri almıştır (Şaşan, 2002). Bu yerin, bireylerin zengin öğrenme yaşantıları geçirmelerine olanak sağlayacak şekilde düzenlenmesi gerekir. Bunu yapacak olan öğretmenin; bireye uygun etkinlikler oluşturma, işbirliğini teşvik etme, öğrenenlerin fikirlerini ifade edecekleri ortamları oluşturma gibi rolleri yerine getirmesi gerekir. Yapılandırmacı anlayışta öğretmen, düşündürücü sorular sorarak öğrenenleri araştırmaya ve problem çözmeye teşvik eder.

Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı, öğrencilerin deneyimlerinden ve ön bilgilerinden yararlanarak, yeni karşılaştıkları durumlara anlam verdiklerini ve bu yeni durumu özümlediklerini savunur. Yapılandırıcı stratejileri kullanmadan önce öğrenenin ön bilgilerinden emin olmak gerekir. Ön bilgilerin eksik olup olmadığından emin olunmasında, gözden geçirme stratejileri öğretmene yardımcı olur. Bunun için kullanılacak gözden geçirme stratejilerinden birisi de ev ödevleridir. Ev ödevleri ile önceki öğrenmelerin gerçekleştiğinden emin olunarak, öğrenilmiş bilgiler kontrol edilir. Öğrenme sonrasındaki ödevler ile öğrenilen bilgilerin önemli noktaları gözden geçirilerek ilgi çekici bölümlerinden haberdar olunur. Öğrencilere öğrendiklerinin ardından verilecek olan zevkli ödevler bilgilerin tekrarlamasını sağlar (Andaç ve Gönen, 2009).

Yapılandırmacı anlayış içerisinde yeniden oluşturulan “Coğrafya Dersi Öğretim Programı” sadece sınıf içi değil sınıf dışı etkinlikleri de kapsamaktadır. Program öğrenci merkezli yaklaşımları, dolayısıyla aktif öğrenme ve kuramsal temelleri açısından yapılandırmacılığı önemsemektedir (CDÖP, 2005). Aktif öğrenme yöntemlerinden biri olarak görülen ödevlere Coğrafya Dersi Öğretim Programı’nda yer verilmiştir. Ödevler; araştırma yapmada, problem çözme etkinliklerinde ve bilgilerin yeniden oluşturulmasında kullanılacağından yapılandırıcı anlayış içinde değerlendirilir.

2.4. Ortaöğretimde Coğrafya Eğitimi

Dünyayı algılamamızda bize rehber olan coğrafya, var olduğunu bildiğimiz dünyayı görmemizi ve anlamamızı sağlar. Toplumsal ve ekonomik sorunların çözümünde öneriler sunar. Coğrafyanın bu özelliği insanlara bağımsız, çok yönlü ve yaratıcı düşünebilen, ileriye gören, edindikleri bilgileri günlük yaşantılarında kullanan, çevrelerindeki sosyal, kültürel ve ekonomik olaylarla ilgilenme alışkanlığı kazandıran bir bilim olmasındandır (Akbulut, 2004).

Taş'a (2008) göre coğrafyanın gücü ve güzelliği; farklı mekan ve doğal yaşam ortamları arasındaki ilişkiler ağını, görüp algılamamıza ve bunlardan yararlanmamıza izin vermesinden kaynaklanır. Coğrafyanın amacı, öğrencilere çevrelerini tanımak ve çevreleri ile sağlıklı iletişim kurma düşüncesi ve gücü kazandırmaktır. Bunları sağlayan bir coğrafya eğitiminin, ilkokuldan başlayarak üniversiteye kadar, günün ihtiyaçlarına göre düzenlenerek verilmesi gerekmektedir (Taşlı, 1996).

Coğrafya eğitimi; doğa ve topluma ait konuları, bunlar arasındaki ilişki ve etkileşimleri, insanların ihtiyaç duyduğu ve yaşamlarında kullanabilecekleri bilgi, tutum ve tecrübeleri içermektedir. Coğrafya eğitiminin verilmesindeki temel amaç, öğrenilen bilgilerin hayat tecrübesi haline getirilmesidir (Güngördü ve Önal, 2008). Coğrafyanın sadece dağ, ırmak, göl adları ve ölçüleri şeklinde ezberlenen bilgilere dönüşmesi coğrafyayı sıkıcı ve anlamsız hale getirmiştir. Bu sebeple coğrafyayı teorik bilgiler yığını olmaktan kurtarmak gerekir. İyi bir coğrafya eğitimi, ilgi çekici örneklerin yanında öğrencinin seviyesine uygun bıkırtıcı olmayan aktiviteleri içermelidir.

Akinoğlu'na (2005) göre, coğrafya eğitim-öğretiminin verimli olması salt bilgi sunumunun ortadan kalkmasına bağlıdır. Sadece bilgidен oluşan bir yığının öğrenciye verilmesi ona fazla bir şey kazandırmaz. Coğrafya eğitiminin verimli olması için coğrafyanın hayatımızdaki karşılığının ve hayatımıza olan etkisinin de verilmesi gerekir. Bu açıdan coğrafya eğitiminin özü dünyadaki olaylar ve bunların insan yaşamına etkisi konusunda coğrafi bilinç oluşturmak olmalıdır. Coğrafi bilince sahip öğretmenlerin yapacağı bu eğitim; teorik bilgilerden uzak, öğrenci motivasyonunu gerektiren ve öğrencinin ilgisini canlı tutacak örneklerle yapılır. Böyle bir coğrafya

eğitimi, ancak aktif öğrenme yöntem ve tekniklerinin kullanılması ile gerçekleşebilir (Güngördü ve Önal, 2008).

Bu amaçları gerçekleştirmek için yeniden yapılandırılan Coğrafya Dersi Öğretim Programı felsefesi, kurgusu ile pek çok değişimi beraberinde getirmiştir. Coğrafya eğitiminde bu değişikliğe, Türk insanının siyasal, ekonomik ve kültürel sistem ile ekolojik gelişmeleri anlaması, bunlarla etkileşiminde uyumlu ve bilinçli adımlar atabilmesi için ihtiyaç duyulmuştur. Coğrafya Dersi Öğretim Programında coğrafya ile neyin kazandırılacağı netleşmiş, coğrafya öğretiminin amacı coğrafi bilinç kazandırmak şeklinde belirlenmiştir. Programla birlikte, öğrencilerde dünyayı algılama, anlama ve değerlendirme açısından yaşadığı alandan küresel ölçeğe, doğa ve insana ait sistemler, süreçler ve dokulara yönelik *coğrafi bilinç* kazanmak istenmektedir (CDÖP,2005).

Coğrafya eğitimi ile kazandırılacak coğrafi bilince sahip öğrenciler; coğrafi sorgulama, harita okur-yazarlığı, bilgi teknolojilerini kullanma, arazi çalışmaları, gözlem ve etkili iletişim kurabilmeyi de içeren yöntem ve teknikleri kullanan entelektüel ve sosyal becerilere sahip bireylerdir. Bu becerilerin yanında coğrafya eğitim ve öğretimiyle kişilere kazandırılması hedeflenen beceriler harita, gözlem, arazi çalışması, coğrafi sorgulama, tablo, grafik, diyagram hazırlama ve yorumlama, zamanı algılama, değişim ve sürekliliği algılama ve kanıt kullanmadır (Şahin, Gençtürk ve Budanur, 2007). Coğrafya eğitiminde bu becerilerin kazandırılmasına özel bir önem verilmiştir. Bu becerilere coğrafya öğretim programının da belirtildiği gibi diğer kazanımlarla birlikte coğrafya öğretiminin çatısını oluşturmaktadır. Bu beceriler öğrencilerin günlük yaşamlarında kullanabilecekleri becerilerdir.

Coğrafya eğitiminde okul içi ve okul dışındaki uygulamalarla bu becerilerin öğrencilere kazandırılması gerekir. Ders dışı eğitim faaliyetleri içindeki ödevlerle öğrencilere bu becerilerin kazandırılıp uygulaması yaptırılmalıdır.

2.5. Coğrafya Eğitiminde Ödevin Yeri

Ödevler, öğrencilerden yapılması istenen görev ve çalışmalardır. Bireysel ve grup olarak verilen ödevlerin yararlılığı konusunda farklı görüşler bulunmasına karşın, hiçbir eğitim bilimci ödev vermeyelim görüşünü ileri sürmez. Çünkü ödevler öğrenme sürecinin devamı ve pekiştirici öğretim tekniğidir (Doğanay, 1993).

Ödevin kullanılmasındaki felsefe, öğretmenin eğitimde pasif olması anlamına gelmemelidir. Aksine öğretmen ve öğrencinin dersi birlikte işlemesini, öğrencinin dinleyici olmaktan kurtulup derse iştirak etmesini sağlamaktır. Tüm eğitim öğretim faaliyetlerinde olduğu gibi ödev konusunda da öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Öğrencilerin ödevlere karşı gösterecekleri olası ilgisizlikleri durumunda öğretmenlerin bazı tedbirleri almaları gerekir. Öğrencileri ödevlere karşı motive etmek, ödüllendirici bir yol izlemek bu tedbirlerden en etkilisidir. Bu ödüllerin her zaman maddi olması gerekmez, sözel övgü ve notla değerlendirme şeklinde de olabilir.

Öğrencilerin çevresindeki olayları doğru analiz etmeleri için araştırmacı ve gözlemci yetiştirilmeleri gerekir. Coğrafya derslerinde işlenecek konulara anında çevreden örnekler verilebildiği gibi uygulamasını da yapmak mümkündür. Ancak, coğrafya dersinde incelenecek her olayı ve objeyi çevrede bulmak mümkün olmaz. Bu durumlarda olayları sınıfa taşımak gerekir. Coğrafya derslerinde, bu olayları sınıfa taşımak için ödevler kullanılır. Bu ödevler, olayları neden-sonuç ilişkisi içerisinde açıklayacakları araştırma ödevleri şeklinde düzenlenmeli, öğrencilerin zeka ve becerilerini geliştirici nitelikte olmalıdır.

Coğrafya derslerinde çevre gözlem ve araştırmasına yönelik verilecek bazı ödevler şöyle olabilir: Çevremizdeki yer altı ve yerüstü kaynaklarından nasıl yararlanabiliriz? Çevremizdeki yağış şekilleri ve tarıma olan etkileri nelerdir? Yaşadığımız yerdeki yerleşme doku tiplerinin oluşmasında etkili olan nedenler nelerdir?

Coğrafya, “coğrafi olaylar arasındaki ilişkiler, bunların nedenleri, sonuçları, toplumun sosyo-ekonomik hayatındaki önemi “ gibi köklü olayları incelemeyi amaçlamıştır. Bu bakımdan coğrafya, olayları ve sorunları, metotlarıyla analiz ve sentez

ederek sorunların çözümünde öneriler sunan bir bilimdir (Doğanay,1984). Coğrafyanın bu özelliğinin günlük yaşamlarında kullanacakları şekilde öğrencilere aktarılmasında ödevlerden faydalanılabilir. Coğrafya derslerinde verilecek ödevler, öğrencilere çevresindeki olayları ve sorunları coğrafyanın bakış açısından kavratacak nitelikte olmalıdır.

Ortaöğretimdeki coğrafya ödevleri ile öğrencilerin gözlemci bir zihniyetle yetiştirilmesi ve yaparak yaşayarak öğrenmenin gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. Öğrencileri araştırmacı ve gözlemci düşünce ile yetiştirmek için etkili eğitim araçlarından biri olan ev ödevleri kısa ve uzun süreli düzenlenebilir. Uzun süreli araştırmalar, kapsamlı araştırmaları gerektirir ve bu tür ödevlerin grup ödevleri şeklinde düzenlenmesi daha uygundur. Kısa süreli ödevler ise daha çok bireysel ödevlerdir. Coğrafya derslerinde ödevlerin süresinde, ödevin amacının yanında kapsamının da etkisi vardır. Coğrafya derslerinin ödev konuları genel olarak çevre ödevleri ve çalışma ödevleri şeklindedir.

Coğrafya derslerinde verilecek çevre ödevlerinde öğrencilerden çevreye karşı olumlu tutum geliştirmeleri beklenir. Bu konuda ödev verirken dikkat edilecek başlıca hususlar şunlardır:

1. Ödevin konusu mümkün olduğu kadar sınırlı tutulmalıdır. Ödevler daha çok grup ödevleri şeklinde verilmelidir.
2. Ödev konularının sınıflandırılmasına ayrı önem verilmelidir.
3. Ödevin konusu açık seçik not ettirilmelidir.
4. Ödev konuları belirlenirken “öğrenciye görelilik ilkesine” dikkat edilmelidir (Doğanay, 2002).

Coğrafya derslerinde verilen ödevlerle, bir yandan çevreye karşı bilinç oluşturulurken diğer yandan bu alana ait coğrafi beceriler kazandırılır. Coğrafya dersine ait beceriler içerisinde; harita becerileri, gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, coğrafi sorgulama becerisi, tablo, grafik ve diyagram hazırlama ve yorumlama becerisi yer almaktadır. Bu becerileri öğretmenler sınıf içi etkinlikler ile geliştirir, pekiştirmek için yine ödevleri kullanılır (CDÖP,2005). Bu becerilerin kazandırılması coğrafya dersi için son derece önemlidir. Diğer kazanım alanlarının içerisine yedirilmiş olan bu

beceriler öğrencilerin günlük yaşamlarında kullanacakları becerilerdir. Bu bakımdan ev ödevlerinin coğrafya eğitiminde etkili olarak kullanılacak öğretim tekniklerinden biri olduğu görülür.

Coğrafya derslerinde kullanılacak yöntem ve teknikler öğrencilerin bilgileri yeniden üretmesine, süreçte yeni ürünler ortaya çıkarmasına yardımcı olmalıdır. Coğrafya dersinde uygun yöntemler ile öğrencilerden, grafik/ diyagramlar, tablolar, haritalar, kesitler ve şemalar birlikte yeni materyaller geliştirmesi istenir. Coğrafya dersinde kullanılacak olan ödevler, bu tür araç ve materyallerin üretilmesine olanak sağlayacak yöntemlerden birisidir. Örneğin; öğrenci grupları oluşturulup, her bir grubun farklı iklim bölgelerinde yaşadığı varsayılarak, iklim bölgesinin özellikleri, hayatı kolaylaştırıcı-zorlaştırıcı yönlerini karşılaşılabilecek problemleri içeren bir senaryo yazmaları istenilebilir. Hazırlanacak çeşitli ödevler: reklam, poster, afiş hazırlama, örnek olay analizi, simülasyon, senaryo oluşturma, kavram haritası oluşturma, görsel imge oluşturma vb. uygulamalara yer verilip, öğretmen ve öğrencilerin yeni ders materyalleri üretmeleri sağlanabilir (Demiralp, 2007).

Coğrafya dersindeki becerilerin öğrencilere kazandırılmasın da, çeşitli araç ve materyallerin üretilmesinde kullanılacak ödevler şu şekilde verilebilir:

1. Haritalar üzerindeki koordinat sistemini kullanarak yere ve zamana ait hesaplamalar yapacakları ödevler,
2. İklim değişikliklerine ve ya olası etkilerine karşı sloganlar oluşturacakları ödevler,
3. İklim elemanlarının oluşumuna yönelik kavram haritaları oluşturacakları ödevler,
4. Yer şekillerinin oluşumunda etkili olan iç ve dış kuvvetlere yönelik maket oluşturma, fotoğraflar ve resim ödevleri,
5. Aşınım ve birikimi oluşturan kuvvetlerin işleyişi ile ilgili metinler oluşturacakları ödevler,
6. Verilerle farklı ülkelere ait nüfus piramitleri oluşturup karşılaştıracakları ödevler,
7. İlk yerleşim alanlarının günümüze kadar geçirdiği değişimler ile ilgili senaryo oluşturacakları ödevler,

8. Yerleşmelerin tipini ve oluşumunu fotoğraf, hava fotoğrafı, resim, slayt vb. görsel malzemelerle açıklayacakları sunum ödevleri,
9. Türkiye'nin iklim elemanlarına ait verilerin tablo, grafik haline dönüştürecekleri ve haritalar üzerine aktaracakları ödevler,
10. Ülkemizin ya da yaşadığımız yerin tanıtımına yönelik afiş veya broşür ödevleri,
11. Diğer haritalardan yararlanarak doğal afetlere yönelik risk haritası hazırlayacakları ödevler verilebilir.

Coğrafya ödevlerinin konusu sınırlı tutulmaz ve kaynakları belirtilmez ise ödevler, öğretici ve geliştirici niteliğini yitirir. Ayrıca ödevlerin amacına ulaşmasını engelleyen bir diğer durum ise ödevlerin öğrencilerin bilgi, beceri ve olgunluk seviyelerinin çok üstünde olmasıdır. Örneğin; Türkiye'de sanayileşme, dünyada şehirleşme, dünyadaki enerji kaynakları, nüfus artışı, göç, salgın hastalıklar vb. açık ve anlaşılır olmayan ödevlerdir. Ortaöğretim seviyesinin çok üstünde ve pratik olmayan ödevlerin öğrencilere fazla bir yarar sağlamayacağı açıktır.

Öğretmenler tarafından ödevler hakkında açıklamaların yapılması ödevin kaynağının ve niteliğinin belirtilmesi ödevin gerçek amacına ulaşmasında etkili olacaktır. Bu sebeple ödevler, daha önceden planlanarak bir amaç doğrultusunda verilmelidir. Amacı belirlenmiş ödevlerde, nelerin istenildiği, neyin kazandırılacağı, kapsamının ne olacağı ve nelere göre değerlendirileceği bellidir. Bu tür bir ödev açık, anlaşılır ödevlerdir. Öğrencilerin hazırlayacağı bu tür coğrafya ödevleri istenilen hedeflere ulaşmada öğretmenlere yardımcı olurken, öğrencilerin de yaparken zevk alacağı, yeni bilgiler öğreneceği, faydalı tutum ve beceriler kazanacağı ödevler olacaktır.

2.6. İlgili Araştırmalar

Doğanay (1984) “Liselerde Ödevler ve Coğrafya Ödevleri” isimli çalışmasında ödevlerin eğitim sistemimizdeki yerini ve coğrafya derslerindeki ödevleri değerlendirmiştir. Doğanay'a göre ödevler, eğitim öğretimin ayrılmaz bir parçasıdır. Öğrenci aktifliğini gerektiren ödevler, öğrencileri dinleyici olmaktan kurtararak öğrencilerin derse iştirak etmelerini sağlar. Ödevlerin, eğitim-öğretim sürecinin bir

devamı ve pekiştirici bir öğretim tekniği olarak kabul edilmesi gerekir. Coğrafya derslerinde, konuların öğretilmesi ve becerilerin geliştirilmesi için ödevler verilir. Bu ödevler, öğrencilerin gözlemci ve araştırmacı bir zihniyetle yetiştirilmelerine yardımcı olur. Bu tür ödevler, haritalarla birlikte verilecek çevre gözlem ödevleri şeklinde olmalıdır. Ancak, coğrafya dersinde ödev verilirken dikkat edilmesi gereken önemli noktalar vardır. Bunlar: ödevlerde öğrenci seviyelerinin dikkate alınması ve grup ödevleri şeklinde verilmesidir. Ayrıca verilen ödevler takip edilerek mutlaka değerlendirilmelidir.

Foyle (1988), 1904 ve 1984 yılları arasında, 84'ten fazla ödev deneyi ve 1000'den fazla makale incelemesine dayanan bir çalışma gerçekleştirmiştir. Makale incelemelerinden eğitimcilerin ödevi bir strateji olarak kabul ettiklerini belirlemiştir. Deneysel çalışmalarındaki ödevlerde, matematikle ilgili konulara ve sembollere daha fazla yer verilmiştir. Bu çalışmaların çoğunda ev ödevlerinin öğrencilere yarar sağladığı belirlenmiştir. Çalışmada, ayrıca ödevlerin sınıf seviyelerine göre farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Demirel (1989), ilkokul beşinci sınıf yabancı dil öğretiminde ev ödevi olarak verilen alıştırmaların öğrencilerin erişimine etkisini ortaya koymak amacı ile deneysel bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmasını, Ankara ili merkezindeki 60. Yıl İlkokulu beşinci sınıfa devam eden ve 56 öğrencinin oluşturduğu iki gruba uygulamıştır. Ev ödevi olarak alıştırmaya verilen grubun toplam (bilgi ve kavrama) erişim puanları ortalaması, ev ödevi olarak alıştırmaya verilmeyen grubun toplam erişim puanları ortalamasından anlamlı derecede daha büyük olduğu bulunmuştur.

Cooper (1989), öğrencilerin başarılarının artmasında ev ödevinin etkisini araştırdığı çalışmasında şu sonuçlara ulaşmıştır. Öğrenci özellikleri aynı, 25 kişilik iki sınıftan bir tanesine haftada üç kez yarım saatlik ev ödevi verilse ev ödevi verilen sınıftaki öğrenci, ev ödevi almayan sınıfa göre %69 daha iyi performans gösterecektir. Bu durum farklı bir şekilde açıklanacak olursa, ev ödevi alan sınıfta başarı sıralamasında 13. sırada olan öğrenci, ev ödevi almayan sınıfta olmuş olsa 8.sırada olacaktır. Bu öğrenci liseye yeni başlayan bir öğrenci olmuş olsaydı, ev ödevi almayan sınıfta 10.sıra da olacaktı. İlköğretimde olsaydı ev ödevi herhangi bir sınıf arkadaşını geçmesine yardım

etmeyecekti. Bu çalışma, güçlü bir şekilde sınıf seviye etkisini ortaya koymaktadır.

Babadoğan (1990), ev ödevlerinin eğitim programı içindeki yerini belirlemek amacıyla öğretmen ve velilere anket uygulamış ve çalışmasına 21'i öğretmen, 24'ü veli toplam 45 kişi katılmıştır. Ankette, öğretmen ve velilere ödevden ne anladıkları, ödev verme sürecine ilişkin düşünce ve önerilerini belirlemeye yönelik sorular sorulmuştur. Ödevin evde yapılmak üzere verildiği konusunda öğretmen ve aileler görüş birliğine varmışlardır. Ödevin gerekliliği konusundaki sorulara, 13 öğretmen evet derken 7'si hayır demiştir. Velilerin ise 12'si ödevin gerekliliği konusunda görüş bildirirken 9'u bu görüşe karşı çıkmıştır. Öğretmen ve veliler ödevlerin araştırmacılığı ve yaratıcılığı geliştirecek nitelikte olması gerektiği yönünde öneride bulunmuşlardır. Ayrıca araştırmaya katılanlar ödevin pekiştirici fonksiyonunda görüş birliğinde olduklarını belirtmişlerdir.

Çetinkaya (1992), Adana ili merkezindeki ortaokullara devam eden üçüncü sınıf öğrencilerinin, ortaokul öğretmenlerinin ve üçüncü sınıf velilerinin ev ödevleriyle ilgili sorunlara ilişkin görüşlerini almak ve uygulamaya yönelik önerilerde bulunmak amacı ile yaptığı çalışmada şu sonuçlara ulaşmıştır: Öğretmen, öğrenci ve velilerin çoğunluğu, ortaokulda öğrencilere ev ödevi verildiği, öğrencilerin ev ödevi yaparken kaynaklardan yeteri kadar yararlanmadığı, öğrencilerin istedikleri ödev türünü ve konusunu seçemedikleri görüşündedirler. Öğretmenlerin, ev ödevlerini öğrenci düzeyine uygun şekilde açıkladıkları, ödev yaparken izlenecek yollar hakkında yeterli bilgileri verdikleri ve ev ödevlerinin araştırma ödevleri şeklinde verildiği araştırma sonuçlarından anlaşılmaktadır. Araştırmadaki diğer bulgular ise, öğrencilere hafta sonu ve bayram tatillerinde ödev verildiği, öğrencilerin ödevlerine 1 ile 2 saat zaman harcadığı, haftada tüm gün ödev verildiği, verilen ev ödevleri için dönüt ve düzeltme işlemlerine yeterince önem verilmediği, öğretmenlerin başarılı ev ödevlerini sınıfta örnek olarak yeterince incelemeyemediği, ödevlere kısmen not verdiği ve ödevlerin sınıfta kontrol ettiği yönündedir.

Akın (1998), "Ödevin öğrenci başarısına etkisi" konulu araştırmasında ilköğretim 5. sınıfta görev yapan 134 öğretmene anket uygulamıştır. Ankette bulunan 36 sorudan "Ödevler, öğrenci başarısını artırmaktadır." görüşüne öğretmenlerin, %88,8'i katılmaktadır. Öğretmenlerin çoğu pekiştirmek, kalıcılığını sağlamak, işlenecek konuya

hazırlık ve işlenen konuların eksikliklerini tamamlamak amacıyla ödev verdiklerini ifade etmişlerdir. Ödevin zor oluşu öğrencilerin ödev yapmama nedeni olarak belirtilirken, unutkanlık ve dikkat dağınıklığının da ödev yapmama nedeni arasında olduğu ifade edilmiştir. Çalışmaya göre ödevler öğrencileri, alıştırmaya ve gözlem yapmaya yönlendirmekte, verilen ödevler bilgi ve kavrama düzeyinde olmaktadır.

Hong (1998), Ev ödevi stili, ev ödevi ortamı ve akademik başarıyı araştırdığı çalışmasını 272, 7. sınıf öğrencisi (134 erkek ve 138 kız) ile yürütmüştür. Çalışmada, öğrencilerin akademik başarı düzeyleri, ödev başarıları, tercih edilen ve gerçek ödev stilleri değerlendirilmiştir. Yüksek başarı düzeyine sahip öğrencilerin kendisi, ailesi ve öğretmenleri tarafından daha çok motive edildiği, ödevlerini yaparken fazla ışığı ve tek başına çalışmayı tercih ettikleri belirlenmiştir.

Gürlevik (2006), ortaöğretim matematik dersinde ev ödevleriyle ilgili öğretmen ve öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla 200 öğrenci, 50 öğretmene anket uygulanmış ve görüşme yapmak için 10 öğretmene ulaşmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre; öğretmenlerin yarısından fazlası öğrencilere ne amaçla ödev verdiklerini açıklamaktadırlar. Öğretmenlerin yarısından fazlası konuyu pekiştirici nitelikte alıştırmaya ödevleri verirken, beşte üçü hatırlatıcı nitelikte ayrıntılı inceleme ve araştırma ödevleri vermektedir. Ödev verirken, öğretmenlerin yarısından fazlası ödevin hazırlanmasında izlenecek kaynaklar hakkında bilgiler vermekte, dörtte üçüne yakını ödevlerin nasıl yapılacağına ilişkin açıklama yapmaktadır. Ödevleri değerlendirirken öğretmenlerin çoğunluğu, ödevlerin eksik ve iyi taraflarını belirtmekte, ödevleri kısa sürede kontrol edip sonuçlarını öğrencilere bildirmektedir. Öğretmenler, verilen teşvik ve ödülün yararına inanmakta, sözel övgünün ödevde harcanan çabayı ve zamanı arttırdığını düşünmektedir. Ev ödevleriyle ilgili öğretmen stratejilerine yönelik öğrenci görüşleri ise kendilerine ödevlerin verilmiş amaçlarının açıklandığını, konuyu pekiştirici alıştırmaya türünde ödevler verildiğini, nadiren de olsa kendi seçebilecekleri alternatifli ödevlerin verildiğini ifade etmişlerdir.

Yücel (2008), İlköğretim 7. sınıf sosyal bilgiler dersi'nde verilen performans ödevleri hakkında öğretmen-veli-öğrenci görüşleri belirlenebilmek amacı ile yaptığı çalışmaya, 70 öğretmen, 70 öğrenci ve 70 veli katılmıştır. Araştırmada, taraflara anket

uygulanarak tarafların görüşleri tespit edilmiştir. Araştırmaya katılanların görüşlerine göre ödevler; okul-aile ve öğretmen-veli unsurları arasında köprü görevi üstlenir ve ödevler kesin olarak öğrenciyi aktifleştiren bir süreçtir. Grup halinde hazırlanan ödevler daha faydalıdır. Ancak ödevlerin hazırlanması sırasında öğretmenlerin rehberlik ve gözetimine ihtiyaç vardır. İnternette hazırlatılan performans ödevlerinin sakıncasının bulunmasına rağmen, bu etkinliklerin birçok faydalarının olduğu belirtilmiştir.

Büyüktokatlı (2009), ilköğretimde ev ödevi uygulamaları hakkında öğretmen görüşlerini incelemek, öğretmenlerin ev ödevi verme stillerinde benzerlikler ve farklılıkların neler olduğu tespit etmek amacıyla Aksaray ili merkez ilçesindeki 12 farklı ilköğretim okulunda görev yapan 23 sınıf öğretmeni ile görüşme yapmıştır. Yapılan görüşmelerde öğretmenlerin ev ödevi verirken nasıl bir yol izledikleri, ödevleri nasıl kontrol ettikleri, nelerin yapılması gerektiği konuşulmuştur. 23 katılımcıdan 20 tanesi işlenen konuyu pekiştirmek, tekrar etmek amaçlı ödevler verdiklerini belirtirken, ev ödevi konusunda sadece 2 öğretmen ödevi karşı olduklarını belirtmiştir. Öğretmenlerin genel olarak pekiştirici tipte ödevler verdikleri görülmüştür. Ev ödevlerinin kontrolünde ise 23 öğretmenden 15'i her gün mutlaka ev ödevi kontrolünün kendileri tarafından yapıldığını belirtmiştir. Genel olarak katılımcı öğretmenler, ödev için ailenin sadece rehber rolünde olması gerektiğini savunurken, öğretmenler verilen ödevin miktarının sınıf seviyesi ile doğru orantılı olduğu görüşündedirler.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmaya katılan öğretmenlerin çeşitli, değişkenlere göre dağılımları Araştırmanın Yöntemi, Evren ve Örneklemi, Veri Toplama Teknikleri, ve Verilerin Analizi incelenmiştir.

3.1.Araştırma Yöntemi

Bu çalışma betimsel bir çalışma olup araştırmada, tarama modeli kullanılmıştır. Ortaöğretim coğrafya dersinde ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerini belirlemek için öğretmenlere anket uygulanmıştır.

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Yozgat İlindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaöğretim kurumlarında coğrafya derslerine giren öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada, çalışma evreninin yeterli olmasından dolayı örneklem alma yoluna gidilmemiştir.

3.3. Veri Toplama Teknikleri

Bu araştırmada öncelikle, ev ödevleriyle ilgili kaynak ve araştırmalar taranmış, konu ile ilgili yapılmış tezler incelenmiştir. Elde edilen veriler ve bilgiler doğrultusunda öğretmenlere uygulanacak anket elde edilmiştir. Anket formunun hazırlanmasında uzman görüşlerine başvurulmuştur. Anketlerin hazırlanması ve gerekli yazışmalarının ardından anketler öğretmenlere uygulanmıştır. Öğretmenlere uygulanan anket üç bölümden oluşmaktadır. Anket formunun birinci bölümünde öğretmenlerin

kişisel bilgilerini elde etmeye yönelik sorular yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünü coğrafya dersine giren öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlayan sorular oluşturmaktadır. Anket formunun üçüncü bölümünde ise coğrafya dersinde ev ödevleriyle ilgili öğretmen stratejilerini belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır.

Anket formunda yer alan öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik kapalı uçlu maddelere ilişkin cevaplarda, “Hiç Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4), Kesinlikle Katılıyorum (5)”, coğrafya öğretmenlerinin görüş ve stratejilerini belirlemeye yönelik kapalı uçlu maddelere ilişkin cevaplarda, “Hiçbir zaman(1), Ara Sıra (2), Bazen (3), Sık Sık (4), Her Zaman (5)” şeklindeki 5’li likert ölçeği ve sıralama ölçeği kullanılırken açık uçlu maddelerde öğretmenlerin coğrafya derslerinde kullandıkları ev ödevlerine ilişkin görüş ve önerileri sorulmaktadır.

3.4. Verilerin Analizi:

Bu çalışmada, istatistikî analizler için SPSS (The Social Package For The Statistical Science) paket programından faydalanılmıştır. Öğretmenlerin coğrafya dersinde ev ödevlerine yönelik görüşlerini ortaya koymak için, frekans, yüzde dağılımları, aritmetik ortalama, standart sapmaları hesaplamıştır. Öğretmenlerin ev ödevine yönelik olarak görüşlerinin cinsiyete ve kıdeme göre farklı olup olmadığına yönelik ‘t’ testi yapılmıştır. Yine öğretmenlerin mezun olunan yüksek öğretim programı ve haftalık ders saati bakımından görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Aynı hesaplamalar coğrafya dersinde öğretmenlerin ödev verirken kullandıkları stratejiler için de yapılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik görüş ve stratejileri ile coğrafya dersinde ödev verirken kişisel özelliklerinin anlamlı farklılık oluşturup oluşturmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR VE YORUM

Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine Ait Bulgular ve Yorumlar

Tablo 3’de araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımı verilmektedir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

CİNSİYET	Frekans	(%)
Bay	62	82,7
Bayan	13	17,3
Toplam	75	100,0

Tablo 3’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin %82,7’si erkek %17,3’ü kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların büyük bir bölümünü erkek öğretmenler oluşturmaktadır.

Tablo 4. Ev ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri Cinsiyete Göre Farklılaşmakta mıdır?

Cinsiyet	N	X	SS	Sd	T	p
Bay	62	70,5968	6,81719	73	-0.854	0,396
Bayan	13	72,3077	5,08895			

Katılımcıların cinsiyetlerine göre ev ödevlerine yönelik öğretmen görüş ve stratejilerinin farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$) (t-testi). Cinsiyet değişkenine bağlı olarak öğretmenlerin ödevlere ilişkin görüşlerinde farklılık bulunmamaktadır. Öğretmenlerin

ödevlere ilişkin görüşlerindeki benzerliğin öğretmenlerin bu konuda aldığı eğitimdeki ortaklıktan kaynaklandığına inanılmaktadır.

Tablo 5. Coğrafya Dersinde Ödev Verirken Öğretmen Görüşlerinin Cinsiyete Göre Farklaşmakta mıdır?

Cinsiyet	N	X	SS	Sd	T	p
Bay	62	106,1613	24,03017	73	-0.396	0,693
Bayan	13	108,9231	15,66558			

Katılımcıların cinsiyetlerine göre coğrafya dersinde ev ödevlerine yönelik öğretmen görüş ve stratejilerinin farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$) (t-testi). Cinsiyet değişkenine göre coğrafya ödevleri hakkındaki öğretmen görüşleri benzerlik göstermektedir. Bu durumun uygulamada da böyle olduğu düşünülmektedir. Coğrafya öğretmenleri ev ödevlerini coğrafya dersinin öğretiminde etkili bir yöntem olarak görmekte ve kullanmaktadır. Coğrafya dersi konuları gereği ödevleri kullanmaya uygunluk göstermektedir.

Tablo 6. Öğretmenlerin Ders Verdikleri Sınıflara Göre Dağılımı

Ders Verdikleri Sınıf	Frekans	(%)
9. Sınıf	25	33,3
10. Sınıf	19	25,3
11. Sınıf	4	5,3
12.Sınıf	23	30,7
Diğer	4	5,3
Toplam	75	100,0

Tablo 6’te görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin üçte biri (%33,3) 9. sınıf, dörtte biri (%25,3) 10.sınıf , üçte biri (%33,3) 11. sınıf , yirmide birini (%5,3)

12 .sınıflarda coğrafya dersleri vermektedir. Öğretmenlerin büyük bölümü (üçte ikisi) 9. ve 12. sınıflarda ders vermektedir.

Tablo 7. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri Öğretmenlerin Ders Verdikleri Sınıf/Sınıflara Göre Farklılaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	f	p
9. Sınıf 10. Sınıf 11. Sınıf Diğer Ortaöğretim	Gruplar Arası	40,891	4	10,223	0,228	0,922
	Grup İçi	3136,256	70	44,804		

Sınıf değişkenine göre ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerine ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (f değeri=0,228, p=0,922 >0,05). Öğretmenlerin ders verdikleri sınıflara göre ödev görüşlerinde farklılıklar yoktur. Ödevler ile birlikte öğrenciler araştırma yapmakta, düşünmekte, problem çözmekte, öğrendiklerini tekrar etmektedir. Ayrıca olumlu birçok davranışın ödevlerle kazandırılması bu yöntemin öğretmenler tarafından tüm sınıflarda kullanılmasını sağlamıştır. Ancak, uygulamada öğretmenlerin ödevleri kullanma durumları sınıflara göre farklılıklar gösterdiği düşünülmektedir. 12. sınıf öğrencilerinin üniversite sınavlarına hazırlık çalışmaları, okula devam durumları bu sınıflarda ödevlerin kullanımının yetersiz olacağını düşündürmektedir.

Tablo 8. Coğrafya Dersinde Ödev Verirken Öğretmen Görüşleri Öğretmenlerin Ders Verdikleri Sınıf/Sınıflara Göre Farklılaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	f	p
9. Sınıf 10. Sınıf 11. Sınıf Diğer Ortaöğretim	Gruplar Arası	2479,685	4	619,921	1,213	0,313
	Grup İçi	35771,595	70	511,023		

Sınıf değişkenine göre ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerine ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (f değeri=1,213, p=0,313 >0,05). Coğrafya dersinde öğretmenlerin ödevlere yönelik görüşleri ders verdikleri sınıflara göre farklılık göstermemektedir. Coğrafya dersinde konular sarmal bir yapı gösterdiğinden ödevler de tüm sınıflardaki coğrafya konulara göre düzenlenerek kullanılmaktadır. Coğrafya derslerinde öğretmenler ödev verirken ders verdikleri sınıflara arasında farklılık görmemekle birlikte ev ödevlerinin kullanma durumları sınıflara göre farklılıklar gösterdiği düşünülmektedir.

Öğretmenlerin Haftalık Ders Saatlerine Göre Dağılımı

Tablo 9’de Öğretmenlerin haftada kaç saat coğrafya dersine girdikleri gösterilmektedir.

Tablo 9. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Haftalık Ders Saatlerine Göre Dağılımı

HAFTALIK DERS SAATİ	Frekans	(%)
5 – 10	13	17,3
11 – 15	5	6,7
16 – 20	8	10,7
21 – 25	5	6,7
26 – 30	33	44,0
30’dan fazla	11	14,7
Toplam	75	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin haftada kaç saat derse girdikleri sorularak Tablo 9’ deki veriler elde edilmiştir. Buna göre, öğretmenlerin % 58,7’si 26 saat ve üzeri % 10,7’si ise 16-20 saat arasında derse girmektedir. 5-10 saat ders giren

öğretmenlerin oranı ise %17,3'tür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlasının 26 saat ve üzeri dersi bulunmaktadır. Öğretmenlerin ders saati ödevlerin planlamasını, incelemesini, değerlendirilmesini olumsuz yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Tablo 10. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri Haftalık Ders Saatine Göre Farklılaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	f	p
5 – 10 ders saati 11- 15 ders saati 16 – 20 ders saati 21- 25 ders saati 26- 30 ders saati 30 dan fazla ders saati	Gruplar Arası	113,998	5	22,800	0,514	0,765
	Grup İçi	3063,149	69	44,393		

Girilen ders saati değişkenine göre ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerine ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (f değeri=0,514, p=0,765 >,05). Coğrafya öğretmenlerinin ödevlere yönelik görüşleri ders saatlerine göre farklılık göstermemektedir. Ödevler öğrenilen bilgilerin kalıcı olması için tekrar ve pekiştirme imkanı sağlar. Bu sebeple öğretmenler, öğrenmede ödevlerin etkili olduğunu düşünmekte ve derslerden sonra ödev vermektedir.

Tablo 11. Coğrafya Dersinde Ödev Verirken Öğretmen Görüşleri Öğretmenlerin Haftalık Ders Saatine Göre Farklılaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	f	P	Anlamlı Fark
5 – 10 ders saati 11- 15 ders saati 16 – 20 ders saati 21- 25 ders saati 26- 30 ders saati 30 dan fazla ders saati	Gruplar Arası	5698,731	5	1139,746	2,416	,045	A - B
	Grup İçi	32552,549	69	471,776			

Girilen ders saati değişkenine göre ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerine ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur (f değeri=2,416, $p=,045<,05$). Fark 5 – 10 ders saatine giren öğretmenlerin lehinedir.

A: 5 – 10 ders saati ($\chi^2 = 121,1538$, S.S. = 17,97612)

B: 16 – 20 ders saati ($\chi^2 = 91,3750$, S.S. = 30,99280)

Coğrafya öğretmenlerin ev ödevine yönelik görüşler girdikleri ders saatine göre farklılık göstermektedir. Coğrafya derslerinde ders saatini daha az olan öğretmenlerin ödevleri daha fazla kullandıkları görülür. Bu durum, öğretmenlerin ders saatinin az olmasına bağlı olarak daha fazla pekiştirilmeye, tekrar ve uygulama ihtiyaç duymasından kaynaklandığını göstermektedir. Ders saati az olan öğretmenin ödevi planlama, uygulama, değerlendirip öğrenciye geri bildirme imkanının fazla olması ödevi sıklıkla kullanmasına olanak sağlamıştır.

Öğretmenlerin Mezun Olduğu Yüksek Öğretim Programına Göre Dağılımı

Tablo 12’de öğretmenlerin mezun oldukları yüksek öğretim programına göre dağılımı verilmektedir.

Tablo 12. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programına Göre Dağılımı

Mezun olunan yüksek öğretim Programı	Frekans	(%)
Eğitim Fakültesi	49	65,3
Fen Edebiyat Fakültesi	20	26,7
Eğitim Enstitüsü veya Eğitim Yüksek Okulu	3	4,0
Diğer	3	4,0
Toplam	75	100,0

Tablo 12’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin üçte ikisi (% 65,3) Eğitim Fakültesi mezunudur. Öğretmenlerin geri kalanının önemli bir bölümünün (%26,7) ise Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünden mezun olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılanların büyük bir bölümünü eğitim fakültesi mezunu öğretmenler oluşturmaktadır. Bu durum katılımcı öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik görüş ve uygulamalarında eğitimi olduğunu göstermektedir.

Tablo 13. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri Öğretmenlerin Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programına Göre Farklılaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Eğitim Fakültesi	Gruplar Arası	1,590	3	0,530	0,012	0,998
Fen – Edebiyat Fakültesi						
Eğitim Enstitüsü veya Eğitim Yüksek Okulu	Grup İçi	3175,557	71	44,726		
Diğer						

Mezun olunan yüksek öğretim programı değişkenine göre ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerine ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (f değeri=0,012, p=0,998>,05). Öğretmenlerin ödevlere yönelik görüşleri mezun oldukları yüksek öğretim programına göre farklılık göstermemektedir. Öğretmenlerin ödevlere yönelik görüşlerindeki benzerlik katılımcıların büyük bir bölümünün eğitim fakültesi mezunu olmasından kaynaklandığına inanılmaktadır. Öğretmenlerin ödevlere yönelik görüşlerindeki benzerlik bu konuda eğitim fakültelerinde yeterli bilincin oluşturulduğunu göstermektedir. Buna bağlı olarak aynı zamanda farklı eğitim fakültelerinde ödevlere yönelik eğitimin bütünlük içerisinde yürütüldüğü düşünülmektedir.

Tablo 14. Coğrafya Dersinde Ödev Verirken Öğretmenlerin Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programına Göre Farklılaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Eğitim Fakültesi Fen – Edebiyat Fakültesi Eğitim Enstitüsü veya Eğitim Yüksek Okulu Diğer	Gruplar Arası	3297,342	3	1099,114	2,233	0,092
	Grup İçi	34953,938	71	492,309		

Mezun olunan yüksek öğretim programı değişkenine göre coğrafya dersinde ödev verirken öğretmenlerin mezun oldukları yüksek öğretim programına göre farklılaşmasına ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (f değeri=2,233, $p=0,092>,05$). Coğrafya dersinin konuları ödev vermeye son derece uygundur. Öğretmenler coğrafya dersindeki konuların öğretiminde, coğrafi becerilerin kazandırılıp geliştirilmesinde ödevlerin kullanılması gerektiğini düşünmektedir. Coğrafya dersinde ödevlere yönelik öğretmen görüşlerinde benzerlik katılımcıların büyük bölümünün eğitim fakülteleri mezunu olmasından kaynaklandığına inanılmaktadır. Bu konuda eğitim fakülteleri arasındaki eğitim ortaklığının öğretmen görüşlerine yansıdığı düşünülmektedir.

Öğretmenlerin Okul Türüne Göre Dağılımı

Tablo 15’te öğretmenlerin çalıştıkları okul türüne göre dağılımı verilmektedir.

Tablo 15. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Okul Türüne Göre Dağılımı

Okul Türü	Frekans	(%)
Genel Lise	25	33,3
Ticaret Lisesi	6	8,0
Anadolu Öğretmen Lisesi	3	4,0
Anadolu Lisesi	16	21,3
Fen Lisesi	1	1,3
Meslek Lisesi	15	20,0
Diğer	9	12,0
Toplam	75	100,0

Tablo 15’te görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin, üçte biri (%33,3) Genel Lise, beşte biri (%21,3) Anadolu Lisesi, beşte biri (%21,3) Meslek Lisesi, onda birine yakını (%8) Ticaret Lisesi, yirmi de birine yakını (% 4) Anadolu Öğretmen Lisesinde lisesin de görev yapmaktadır. Diğerleri ise Fen Lisesi, Çok Programlı Lise ve Sanat Lisesinde çalışmaktadır. Katılımcı öğretmenleri büyük bir bölüm genel ve Meslek liselerinde çalışırken, Fen lisesinde çalışan sadece bir öğretmen bulunmaktadır. Öğretmenlerin çalıştıkları okul türüne göre ödev konusunda farklı görüşlere sahip olduğu düşünülmektedir.

Tablo 16. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri Öğretmenlerin Halen Çalıştıkları Okul Türüne Göre Farklaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Genel Lise Ticaret Lisesi Anadolu Öğretmen Lisesi Anadolu Lisesi Fen Lisesi Meslek Lisesi Diğer	Gruplar Arası	441,949	6	73,658	1,831	,106
	Grup İçi	2735,197	68	40,223		

Çalışılan okul türü değişkenine göre ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerine ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (f değeri=1,831, p=0,106>,05). Eğitim öğretim açısından birçok yararı bulunan ödevler tüm okullarda uygulanan bir yöntemdir. Öğretmenlerin ödevlere yönelik görüşleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmamakla birlikte meslek lisesi öğretmenlerin olumsuz görüşlerinin olduğu tespit edilmiştir. Ankete yer alan açık uçlu sorulardan elde edilen bilgilere göre Anadolu ve Fen liselerinde ödevlere yönelik öğretmen görüş ve uygulamaları ile Meslek Lisesinde ödevlere yönelik görüş ve uygulamalar arasında farklılıklar bulunmaktadır. Meslek lisesi öğretmenleri çalıştıkları okul türüne bağlı olarak meslek derslerinin öneminin fazla olmasından ve öğrenci yetersizliğinden kaynaklanan olumsuz görüşlere sahiptir.

Tablo 17. Coğrafya Dersinde Ödev Verirken Görüşleri Öğretmenlerin Halen Çalıştıkları Okul Türüne Göre Farklılaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	f	p
Genel Lise Ticaret Lisesi Anadolu Öğretmen Lisesi Anadolu Lisesi Fen Lisesi Meslek Lisesi Diğer	Gruplar Arası	2245,943	6	374,324	0,707	0,645
	Grup İçi	36005,337	68	529,490		

Tablo 17’de görüldüğü üzere çalışılan okul türü değişkenine göre coğrafya dersinde ödev verirken öğretmenlerin halen çalıştıkları okul türüne göre farklılaşmasına ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (f değeri=0,707, $p=0,645>,05$). Coğrafya derslerinde öğretmenlerin ödevlere yönelik görüşleri okul türüne göre farklılık göstermemektedir. Coğrafya eğitimi ile bireylere geniş bir dünya görüşü, çevre bilinci ve coğrafi beceriler kazdırılır. Coğrafya eğitimi ile bunlar gerçekleştirilirken ödevler etkili bir yöntem olarak düşünülmekte ve tüm okullarda kullanılmaktadır.

Öğretmenlerin Yerleşim Yeri Nüfusuna Göre Dağılımı

Tablo 18’de öğretmenlerin yaşadıkları yerleşim yerinin nüfus durumu gösterilmektedir.

Tablo 18. Öğretmenlerin Halen Çalıştıkları Yerleşim Yeri Nüfusuna Göre Dağılımı

Yerleşim Yeri Nüfusu	Frekans	(%)
5.000 den az	9	12,0
5.001 - 20.000 arasında	12	16,0
20.001 - 100.000 arasında	50	66,7
Diğer	4	5,3
Toplam	75	100,0

Tablo 18’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin üçte ikisinden fazlası (% 72,0) nüfusun 20.000 üzerindeki yerleşim birimlerinde yaşamaktadır. Öğretmenlerin geri kalanının önemli bir kısmı (% 16.0) ise 20.001 - 100.000 nüfuslu yerleşmelerde bulunmaktadır. Öğretmenlerin büyük bölümü nüfusu 20.000’nin üzerindeki il ve ilçe merkezlerinde görev yapmaktadır. Ödev verirken öğretmenlerin çalıştıkları yerleşim yerinin sosyal ve ekonomik imkanlarının, çevre şartlarının ödevlere yönelik öğretmenlerin görüş ve uygulamalarını etkilediği düşünülmektedir.

Tablo 19. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri Öğretmenlerin Halen Çalıştıkları Yerleşim Yerine Göre Farklılaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	f	p
5.000 den az	Gruplar Arası	127,878	3	42,626	0,993	0,401
5.001 – 20.000 arasında						
20.001 – 100.000 arasında	Grup İçi	3049,269	71	42,947		
Diğer						

Okulun bulunduğu yerleşim yerinin nüfus değişkenine göre ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerine ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (f değeri=,993, p=0,401>,05). Birçok görev ve işlevlerinden dolayı ödevler, eğitim sistemleri içinde vazgeçilmezdir. Öğretmenler bu faydalarından dolayı ödevi eğitim kurumları olan okullarda kullanmaktadırlar. Ancak, okulun bulunduğu yerleşim yerini imkanları ödevleri verilmesini şeklini, amacını, konusunu, içeriğini etkileyecektir. İl ve ilçe merkezlerinde sosyal ve ekonomik imkanlara bağlı olarak verilecek ödevin konusu ve kapsamı ile kasabalarda verilecek ödevlerin konusu ve kapsamı farklılıklar gösterecektir. Bu durumu çevreye ve imkanlara bağlı olarak doğal karşılamak gerekir. Ankette yer alan açık uçlu sorulara verilen cevaplarda kasabalarda görev yapan öğretmenler ödev verirken ekonomik ve sosyal şartlardan kaynaklanan güçlükler yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 20. Coğrafya Dersinde Ödev Verirken Öğretmen Görüşleri Halen Çalıştıkları Yerleşim Yerine Göre Farklılaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	f	p
5.000 den az	Gruplar Arası	847,638	3	282,546	0,536	0,659
5.001 – 20.000 arasında						
20.001 – 100.000 arasında	Grup İçi	37403,642	71	526,812		
Diğer						

Çalışılan okulun bulunduğu yerleşim yeri değişkenine göre coğrafya dersinde ödevlerin farklılaşmasına ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (f değeri=0,536, p=0,659>,05). Öğretmenlerin görüşleri arasında çalıştıkları yerleşim birimine göre anlamlı farklılıklar bulunmamakla birlikte daha küçük yerleşmelerde görev yapan öğretmenler ödevlerin hazırlanmasında olumsuz görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenler, çalıştıkları kasabalarda kullandıkları bazı performans ödevlerinin ekonomik maliyet gerektirmesini ödev hazırlamama nedenleri arasında belirtmektedirler. Bu durumda yaşanan çevrenin ekonomik şartları ile birlikte öğretmenlerin değişen programa uygun ödev uygulamalarını tam olarak kavrayamadığını düşünülmektedir. Çünkü, öğrencilere verilecek ödevler imkanlara ve çevre şartlarına bağlı olarak verilmelidir. Yapılacak bir iş, gözlem, anket, röportaj, sosyal bir hizmet vb. birlikte bu süreçte ödev olarak değerlendirilebilir.

Öğretmenlerin Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin hizmet sürelerine göre dağılımı Tablo:3'te gösterilmektedir.

Tablo 21. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı

Hizmet Süresi	Frekans	(%)
1 - 5 yıl	19	25,3
6 - 10 yıl	17	22,7
11 - 15 yıl	17	22,7
16 - 20 yıl	14	18,7
20 yıldan fazla	8	10,7
Toplam	75	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin hizmet sürelerine göre dağılımına baktığımızda en büyük oran (% 25,3) 1-5 yıl hizmete süresine sahip öğretmenlere aittir. Diğer öğretmenlerin ise hizmet süreleri ise oransal olarak dengeli bir şekilde dağılmaktadır.

Tablo 22. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Sürelerine Göre Farklılaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	f	P
1-5 yıl	Gruplar Arası	146,746	4	36,686	0,847	0,500
6-10 yıl						
11-15 yıl	Grup İçi	3030,401	70	43,291		
16-20 yıl						
20 yıldan fazla						

Mesleki hizmet süresi değişkenine göre ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerine ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde

anlamli bir farklılık bulunmamıştır (f değeri=,847, $p=0,500>,05$). Coğrafya öğretmenlerinin ödevlere yönelik görüşleri hizmet süresine göre farklılık göstermemektedir. Tecrübeli öğretmenler de görevinin ilk yıllarındaki öğretmenler de ödevlerin yararları konusunda görüş birliği içindedirler. Öğretmenlerin yarısına yakınının hizmet süresi 1-10 yıl arasındadır. Tecrübeli öğretmenlerle görevinin ilk yıllarındaki öğretmenlerin ödevlere karşı düşünce ve uygulamalarında bilgi alış verişi içinde olduğuna inanılmaktadır. Ayrıca öğretmenlere ödevlere ilişkin verilen üniversite ve sonrasındaki eğitimlerinde bütünlük olduğu düşünülmektedir.

Tablo 23. Coğrafya Derslerinde Ödev Verirken Görüşleri Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Sürelerine Göre Farklılaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	f	p
1-5 yıl	Gruplar Arası	2700,762	4	675,190	1,329	0,268
6-10 yıl						
11-15 yıl	Grup İçi	35550,518	70	507,865		
16-20 yıl						
20 yıldan fazla						

Coğrafya derslerinde ödev verirken görüşleri mesleki hizmet süresi değişkenine ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (f değeri=1,329, $p=0,268>,05$). Coğrafya derslerindeki konuların öğretiminde ödevler tüm öğretmenler tarafından etkili bir yöntem olarak değerlendirilip kullanılmaktadır.

Tablo 24. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim, Seminer, Kurs vb Faaliyetlere Katılma Durumlarına Göre Dağılımı

Katılma Durumu	Frekans	(%)
Evet	20	26,7
Hayır	55	73,3
Toplam	75	100,0

Tablo 24'ten anlaşıldığı gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin %73,3'ü hizmet-içi eğitim, seminer, kurs gibi faaliyetlere katılmamıştır. Öğretmenlerin %26,7'si ise çeşitli kurslara katılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin dörtte üçünün herhangi bir seminere katılmadığı görülmüştür. Ödev konusundaki hizmet içi eğitim, seminer, kurs vb faaliyetler öğretmenleri ödevle yönelik görüş ve uygulamalarını olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Ödevlerin amacına ulaşması için ödevin tekniğine uygun olarak verilmesi gerekmektedir. Öğretmenlere verilecek hizmet içi eğitim, kurs, seminer vb faaliyetlerle öğretmenlerin ödevi etkili kullanmaları sağlanacaktır.

Tablo 25. Öğretmenlerin Katıldığı Kurs ve Seminerlerin Konusu ve Dağılımı

Öğretmenlerin Katıldığı Kurs ve Seminerler	Frekans	(%)
Aksaray	2	10,0
Yozgat	14	70,0
Diğer	4	20,0
Toplam	20	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin katıldığı kurs ve seminerlere bakıldığında en büyük oran Yozgat'taki "Coğrafya Dersi Öğretim Programı Tanıtım Semineri" ne aittir. Öğretmenlerin ödevlerle ilgili kurs ve seminere katılmadığı görülmüştür.

Tablo 26. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri Herhangi Bir Kurs, Seminer vb. Etkinliğe Katılma Durumuna Göre Farklaşmakta mıdır?

Seminere Katılım	N	X	SS	Sd	t	p
Evet	20	71,8000	5,88128	73	0,720	0,474
Hayır	55	70,5636	6,80077			

Katılımcıların seminerlere katılım durumlarına göre ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerinin farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$) (t-testi). Öğretmenler ev ödevlerinin öğrencileri araştırmaya, incelemeye, düşünme sevk ettiği görüşündedir. Bu görüşler tüm öğretmenler tarafından paylaşılmaktadır.

Tablo 27. Coğrafya Dersinde Ödeve Yönelik Öğretmen Görüşleri Herhangi Bir Kurs, Seminer vb. Etkinliğe Katılma Durumuna Göre Farklaşmakta mıdır?

Seminere Katılım	N	X	SS	Sd	t	p
Evet	20	71,8000	102,8000	73	-0,881	0,381
Hayır	55	70,5636	108,0364			

Katılımcıların Coğrafya dersinde ödeve yönelik görüşleri herhangi bir kurs, seminer vb. etkinliğe katılma durumuna farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$) (t-testi). Coğrafya öğretmenlerinin katıldığı kurs ve seminerlerin ödevler ilgili olmadığı görülmüştür. Öğretmenler ödevle ilgili herhangi bir kurs ve seminere katılmadığı için coğrafya derslerinde benzerleri kullanmaktadır. Öğretmenlerin, yeniden oluşturulan eğitim anlayışlarına uygun ödevler vermeleri gerekmektedir.

Öğretmenlerin Ders Verdikleri Sınıf Mevcutlarının Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ders verdikleri kurulmadaki sınıf mevcutlarının dağılımı Tablo 28’de gösterilmektedir.

Tablo 28. Öğretmenlerin Ders Verdikleri Sınıf Mevcutlarının Dağılımı

Sınıf Mevcudu	Frekans	(%)
20 den az	13	17,3
20 – 30 kişi	56	74,7
30 – 40 kişi ve 40 kişiden fazla	6	8
Toplam	75	100,0

(Ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşleri Öğretmenlerin görev yaptıkları sınıf mevcuduna göre farklılaşmakta mıdır analizinin yapılabilmesi için 40 kişiden fazla (1 kişi) 30-40 kişi grubuna dahil edilmiştir.)

Tablo 28’ deki veriler elde edilmiştir. Buna göre, öğretmenlerin beşte birine yakını (% 17,3) 20 kişiden az sınıflarda, dörtte üçü (% 74,7) 20- 30 kişilik sınıflarda, onda birine yakını (% 8) ise 30 kişiden fazla sınıflarda derse girmektedir. Öğretmenlerin dörtte üçünün 20-30 kişi sınıf ders verdikleri görülmüştür. Derse girilen sınıfların tamamına yakınında sınıf mevcudunun 30 kişinin altında olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 29. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Sınıf Mevcuduna Göre Farklılaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	f	p
20 den az 20 – 30 kişi 30-40 kişi ve 40 kişiden fazla	Gruplar Arası	36,088	2	18,044	0,414	0,663
	Grup İçi	3141,059	72	43,626		

Sınıf mevcudu değişkenine göre ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşlerine ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (f değeri=,414, p=0, 663> .05). Coğrafya dersinde ev ödevlerini de kullanarak kazandırılacak beceri, tutum ve davranışlara her öğrencinin sahip olması gerekir. Çünkü bu beceri, tutum ve davranışlar öğrenciler tarafından yaşam boyu kullanacakları becerilerdir. Öğrencilere verilecek amacına uygun ev ödevleri ile coğrafya öğretimi gerçekleştirilirken diğer taraftan bu beceri, tutum ve davranışlar öğrencilere mutlaka kazandırılmalıdır. Bu beceri, tutumları ve davranışlar kazandırılmasında ödevler ister kalabalık sınıflarda ister mevcudu az olan sınıflarda kullanılacak etkili bir yöntemdir.

Tablo 30. Coğrafya Dersinde Ödev Verirken Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Sınıf Mevcuduna Göre Farklılaşmakta mıdır?

	Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	f	p
20 den az 20 – 30 kişi 30-40 kişi ve 40 kişiden fazla	Gruplar Arası	1513,838	2	756,919	1,483	,234
	Grup İçi	36737,442	72	510,242		

Sınıf mevcudu değişkenine göre ev ödevlerine yönelik Ödev verirken kısmına ait düşüncelere ilişkin “Anova” testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (f değeri=1,483, p=0,234> .05). Araştırmaya katılan öğretmenler ödev verirken sınıf mevcudu değişkenine bağlı olarak ödevlerde farklılık görmemektedirler. Ancak ödevlerinin verilmesinde, takibinde ve değerlendirmesinde sınıf mevcudunun önemli olduğu düşünülmektedir. Verilen ödevlerin amacına ulaşmasında ödevin açıklanarak verilmesi, öğretmenin rehberliği, ödevin düzeltmelerinin yapılarak öğrencilere geri bildiriminin yapılması önemlidir. Bu süreçte ayrılacak zamanın sınıf mevcudlarına göre farklılıklar göstermesi beklenir. Öğretmenlerin ödev vermenin ödev için yeterli olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır. Bu konuda öğretmenlere eğitim verilip bilgilendirme yapılması gerektiği kanısına varılmıştır.

4.1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Coğrafya Öğretmenlerinin Ev Ödevlerine İlişkin Görüşleri

Araştırmanın birinci alt probleminde, araştırmaya katılan öğretmenlerin, ev ödevlerine yönelik görüşleri analiz edilmiştir. Ev ödevlerine ilişkin öğretmen görüşleri Tablo 31’ da verilmiştir.

Tablo 31. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam		\bar{X}	S.S.
	F	(%)	f	(%)	F	(%)	f	(%)	F	(%)	f	(%)		
1.Ev ödevleri, öğrencileri, araştırmaya sevk etmektedir.	2	2,7	6	8,0	8	10,7	42	56,0	17	22,7	75	100,0	3,88	0,944
2. Ev ödevleri, öğrencilerin öğretim faaliyetlerine aktif olarak katılımını sağlar.	15	20,0	36	48,0	10	13,3	13	17,3	1	1,3	75	100,0	4,04	0,796
3. Ev ödevleri, öğrencilerde kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine katkıda bulunur.	2	2,7	7	9,3	6	8,0	45	60,0	15	20,0	75	100,0	3,85	0,940
4. Ev ödevleri, öğrencilerin akademik başarısını arttırmada etkili değildir.	15	20,0	36	48,0	10	13,3	13	17,3	1	1,3	75	100,0	2,32	1,029
5. Ev ödevleri, öğrenciye zamanı planlı kullanma alışkanlığı kazandırır.	1	1,3	12	16,0	7	9,3	45	60,0	10	13,3	75	100,0	3,68	0,947
6. Ev ödevleri, öğrencilerde sorumluluk duygusunun gelişimine katkıda bulunmaz.	19	25,3	40	53,3	3	4,0	8	10,7	5	6,7	75	100,0	2,20	1,139
7. Ev ödevleri, öğrencilerin coğrafi beceri (harita okuma, coğrafi sorgulama, tablo oluşturma vb) kazanmalarına katkı sağlar.	1	1,3	1	1,3	9	12,0	51	68,0	13	17,3	75	100,0	3,99	0,688
8. Ev ödevleri öğrencilerin problem çözme becerilerinin gelişmesine yardım eder.	2	2,7	8	10,7	7	9,3	48	64,0	10	13,3	75	100,0	3,75	0,917
9. Ev ödevleri, öğrencilerin grup halinde birlikte araştırmaları için kullanılması uygun değildir.	11	14,7	38	50,7	15	20,0	9	12,0	2	2,7	75	100,0	2,37	0,969

“Ev ödevleri, öğrencileri, araştırmaya sevk etmektedir.” ifadesine ilişkin görüşler analiz edildiğinde öğretmenlerin %78,7’si “Katılıyorum” ve “ Kesinlikle Katılıyorum” seçeneklerini işaretledikleri görülmektedir. Bu ifade de öğretmenlerin

%10,7'si ise "Katılmıyorum" ve " Kesinlikle Katılmıyorum" ifadesini işaretlemişlerdir. Buna göre öğretmenlerin tamamına yakın bir bölümü ev ödevlerinin öğrencileri araştırmaya sevk ettiğini düşünmektedir.

"Ev ödevleri, öğrencilerin öğretim faaliyetlerine aktif olarak katılımını sağlar." ifadesine ilişkin görüşler analiz edildiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %18,6'sı "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum" seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu ifadeye ilişkin olarak öğretmenlerin % 68'i ise "Katılmıyorum" ve "Kesinlikle Katılmıyorum" seçeneklerini işaretledikleri görülür. Buna göre öğretmenlerin büyük bir kısmının ödevleri aktif öğrenme teknikleri içinde değerlendirip uygulamadığı anlaşılmaktadır. Ev ödevi, öğrencinin öğrendiklerini pekiştirmesinde, kendi kendine öğrenebilmesinde ve sürece aktif olarak katılmasında etkilidir.

"Ev ödevleri, öğrencilerde kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine katkıda bulunur." ifadesine yönelik öğretmen görüşleri analiz edildiğinde öğretmenlerin % 80'i "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum" seçeneklerini işaretlemişlerdir, % 12'si ise "Katılmıyorum" ve "Kesinlikle Katılmıyorum" seçeneklerini işaretlemişlerdir. Buna göre öğretmenlerin tamamına yakın bir bölümü ev ödevlerinin kalıcı öğrenmeyi sağladığı görüşünü desteklemektedir. Öğretmenler öğrenilenlerin kalıcılığının sağlanmasında ödevleri kullanmaktadır.

"Ev ödevleri, öğrencilerin akademik başarısını arttırmada etkili değildir." ifadesine yönelik görüşler analiz edildiğinde öğretmenlerin %18,6'sı "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum" seçeneklerini, %68'i "Katılmıyorum" ve "Kesinlikle Katılmıyorum" seçeneklerini işaretlemişlerdir. Tabloya göre öğretmenlerin büyük bir kısmı ödevlerin öğrencilerin başarısını artırdığını düşünmektedir. Öğretmenler öğrencilerin okul başarısının değerlendirilmesinde ödevlerinde olması gerektiği görüşündedirler.

"Ev ödevleri, öğrenciye zamanı planlı kullanma alışkanlığı kazandırır." ifadesine yönelik öğretmen görüşleri incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %73,3'ü "Katılıyorum" ve " Kesinlikle Katılıyorum" seçeneklerini işaretlemişlerdir. Öğretmenlerin %17,3'ü "Katılmıyorum" ve "Kesinlikle Katılmıyorum" seçeneklerini

işaretlemişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı, ödevlerin öğrencilere zamanı kullanma alışkanlığı kazandıracacağı görüşündedir.

“Ev ödevleri, öğrencilerde sorumluluk duygusunun gelişimine katkıda bulunmaz” ifadesine ait cevaplar incelendiğinde katılımcıların %17,4’ü “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneklerini işaretlediği görülmektedir. Yine öğretmenlerin % 78,6’sı ise “Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneklerini işaretlemişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı, ödevlerin öğrencide sorumluluk duygusunu geliştirdiğine inanmaktadır.

“Ev ödevleri, öğrencilerin coğrafi beceri (harita okuma, coğrafi sorgulama, tablo oluşturma vb) kazanmalarına katkı sağlar.” ifadesine yönelik öğretmen görüşleri analiz edildiğinde öğretmenlerin %85,3’si “Katılıyorum” ve “ Kesinlikle Katılıyorum” seçeneklerini %12’si ise “Kararsızım” seçeneğini işaretlemiştir. Buna göre öğretmenlerin büyük oranda bu ifadeye katılması, coğrafya dersindeki becerileri kazandırırken ev ödevlerinin etkili kullanılması gerektiğini düşünmelerindedir.

“Ev ödevleri öğrencilerin problem çözme becerilerinin gelişmesine yardım eder.” maddesine ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin %77,3’sü “Katılıyorum” ve “ Kesinlikle Katılıyorum” seçeneklerini işaretlemişlerdir. %13,4’ü ise “Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneklerini işaretlemişlerdir. Tabloya göre katılımcıların büyük bir bölümü ev ödevlerinin problem çözme becerilerini geliştirmesi konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir.

“Ev ödevleri, öğrencilerin grup halinde birlikte araştırmaları için kullanılması uygun değildir.” ifadesine yönelik öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin %14,7’si “Katılıyorum” ve “ Kesinlikle Katılıyorum” %65,4’ü ise “Katılmıyorum” ve “ Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Buna göre öğretmenlerin büyük bir kısmı ödevlerin grup çalışmalarına uygun olduğu görüşündedir.

4.2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 32. Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşler ve Uygulamalarının Dağılımı

Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam		\bar{X}	S.S.
	f	(%)	f	(%)	f	(%)	f	(%)	f	(%)	f	(%)		
10. Öğrencilerime genellikle her hafta en az bir kez ev ödevi veririm.	3	4,0	13	17,3	4	5,3	42	56,0	13	17,3	75	100,0	3,65	1,084
11. Verdiğim ödevlerin güncel konuları kapsamasına dikkat ederim.	0	0	4	5,3	10	13,3	47	62,7	14	18,7	75	100,0	3,95	0,733
12. Ödev konularının belirlenmesinde öğrencilerimin görüşlerini dikkate almam.	9	12,0	47	62,7	6	8,0	11	14,7	2	2,7	75	100,0	2,33	0,963
13. Coğrafyanın temel kavramlarının öğrenimiyle ilgili ödevlere daha çok yer veririm.	1	1,3	9	12,0	7	9,3	50	66,7	8	10,7	75	100,0	3,73	0,859
14. Öğrencilerin coğrafi sorgulama yapmalarına imkan veren ödevler vermeye dikkat ederim.	0	0	3	4,0	5	6,7	50	66,7	17	22,7	75	100,0	4,08	0,673
15. Performans ödevleri ile daha çok araştırmaya yöneltecek, yeni ürünler ortaya koyacak, yaratıcılığı geliştirecek ödevler vermekteyim.	2	2,7	4	5,3	11	14,7	45	60,0	13	17,3	75	100,0	3,84	0,871
16. Performans ödevlerini/ öğrencilerin görevleri ile birlikte anket hazırlayıp, röportaj yapacakları ve sınıf gazetesi çıkaracakları grup ödevleri veriyorum.	4	5,3	28	37,3	12	16,0	26	34,7	5	6,7	75	100,0	3,00	1,103
17. Öğrencilerden, verdiğim ödevlerde bilgi iletişim teknolojilerinden yararlanmalarını istemem.	25	33,3	38	50,7	5	6,7	5	6,7	2	2,7	75	100,0	1,95	0,957
18. Öğrencilerin ödev hazırlarken daha çok kaynak kullanmalarını dikkate almam.	25	33,3	37	49,3	1	1,3	9	12,0	3	4,0	75	100,0	2,04	1,096
19. Ödevlerin başkalarının hazırladıklarının aynen veya kısmen kopyası şeklinde hazırlamaları için gerekli uyarıları yaparak önlemler alırım.	3	4,0	5	6,7	3	4,0	45	60,0	19	25,3	75	100,0	3,96	0,965
20. Öğrencilerime, ödevlerle ilgili sözel övgü de bulunurum, başarılı ödevleri sınıfta sergilerim.	2	2,7	3	4,0	1	1,3	47	62,7	22	29,3	75	100,0	4,12	0,838
21. Ödev verirken öğrencilerin sosyo ekonomik düzeylerini ve çevre şartlarını dikkate alırım.	2	2,7	3	4,0	2	2,7	42	56,0	26	34,7	75	100,0	4,16	0,871

Tablo 32'deki "Öğrencilerime genellikle her hafta en az bir kez ev ödevi veririm." görüş ve ifadesine yönelik çalışmaya katılan öğretmenlerin %73,3'ü "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum", %12,6'sı ise "Katılmıyorum" ve "Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin büyük bir kısmı haftada en az bir kez ödev vermektedir.

"Verdiğim ödevlerin güncel konuları kapsamasına dikkat ederim." sine yönelik dağılım incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin %81,4'ü "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum", % 5,3'ü ise "Katılmıyorum" ve " Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Bu bulgu öğretmenlerin beşte dördünün ödevleri güncel konulardan seçerek verdiklerini göstermektedir. Öğretmenler öğrencilerin ödevlere ilgisini artırmak için ödevlerin güncel konulardan olmasına dikkat etmektedir.

"Ödev konularının belirlenmesinde öğrencilerimin görüşlerini dikkate almam." görüşüne yönelik çalışmaya katılan öğretmenlerin %17,4'ü "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum", %74,7'si ise "Katılmıyorum" ve "Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir bölümü ödev konularını seçerken öğrencilerin ilgi ve becerilerine önem vermektedir.

"Coğrafyanın temel kavramlarının öğrenimiyle ilgili ödevlere daha çok yer veririm." ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin %77,4'ü "Katılıyorum" ve " Kesinlikle Katılıyorum", % 13,3'ü ise "Katılmıyorum" ve "Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı coğrafyanın temel kavramlarının öğretiminde ödevleri öğretim yöntemi olarak kullanmaktadır.

"Öğrencilerin coğrafi sorgulama yapmalarına imkan veren ödevler vermeye dikkat ederim." görüş ve sine yönelik dağılım incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin %89,4'ü "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum", % 4'ü ise "Katılmıyorum" ve "Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin tamamına yakını coğrafi sorgulama yapmaya imkan verecek ödevleri kullanmaktadır. Araştırmaya dayalı ev ödevleri ve projeler coğrafi sorgulamanın tüm aşamalarını ile kullanılabilceği etkinliklerdir (Demirci, 2006).

“Performans ödevleri ile daha çok araştırmaya yöneltecek, yeni ürünler ortaya koyacak, yaratıcılığı geliştirecek ödevler vermekteyim.” sine yönelik dağılım incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin %77,3’ü “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum”, % 8’i ise “Katılmıyorum” ve “ Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir bölümü performans ödevleri ile daha çok araştırmaya yöneltecek, yeni ürünler ortaya koyacak, yaratıcılığı geliştirecek ödevler vermektedir.

“Performans ödevlerini/görevleri ile birlikte anket hazırlayıp, röportaj yapacakları ve sınıf gazetesi çıkaracakları grup ödevleri veriyorum.” sine yönelik dağılım incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin %41,4’ü “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum”, % 42,6’sı ise “ Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Öğretmenlerin yarısı performans ödevlerini/görevleri ile birlikte anket hazırlayıp, röportaj yapacakları ve sınıf gazetesi çıkaracakları grup ödevleri verirken diğer yarısı bu tür ödevleri vermemektedir.

Coğrafi becerilerin kazandırılması coğrafya öğretimi için son derece önemlidir. Bu tür ödevler becerilerin kazandırılmasında etkili olarak kullanılabilir. Performans ödevlerini yapan öğrenciler çeşitli kurum, kuruluş ve kişilerle görüşmek durumundadırlar. Bu durum öğrencilerin çevresiyle iletişimine ve sosyalleşmesine katkı sağlamaktadır.

“Öğrencilerden, verdiğim ödevlerde bilgi iletişim teknolojilerinden yararlanmalarını istemem.” sine yönelik dağılım incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin %9,4’ü “Katılıyorum” ve “ Kesinlikle Katılıyorum”, % 89’u ise “ Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Bu bakımdan öğretmenlerin tamamına yakınının iletişim teknolojilerini eğitimde kullanımının önemini bildikleri düşünülebilir. Öğrenciler bilgi iletişim teknolojilerini kullandıkları ödevleri daha istekli yapmaktadırlar. Gündüz (2005), çalışmasında bilgisayar ve öğretim materyalleri kullanmanın öğrenilenlerin kalıcılığını arttıracığını belirtmiştir.

“Öğrencilerin ödev hazırlarken daha çok kaynak kullanmalarını dikkate almam.” sine yönelik dağılım incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin % 16’sı

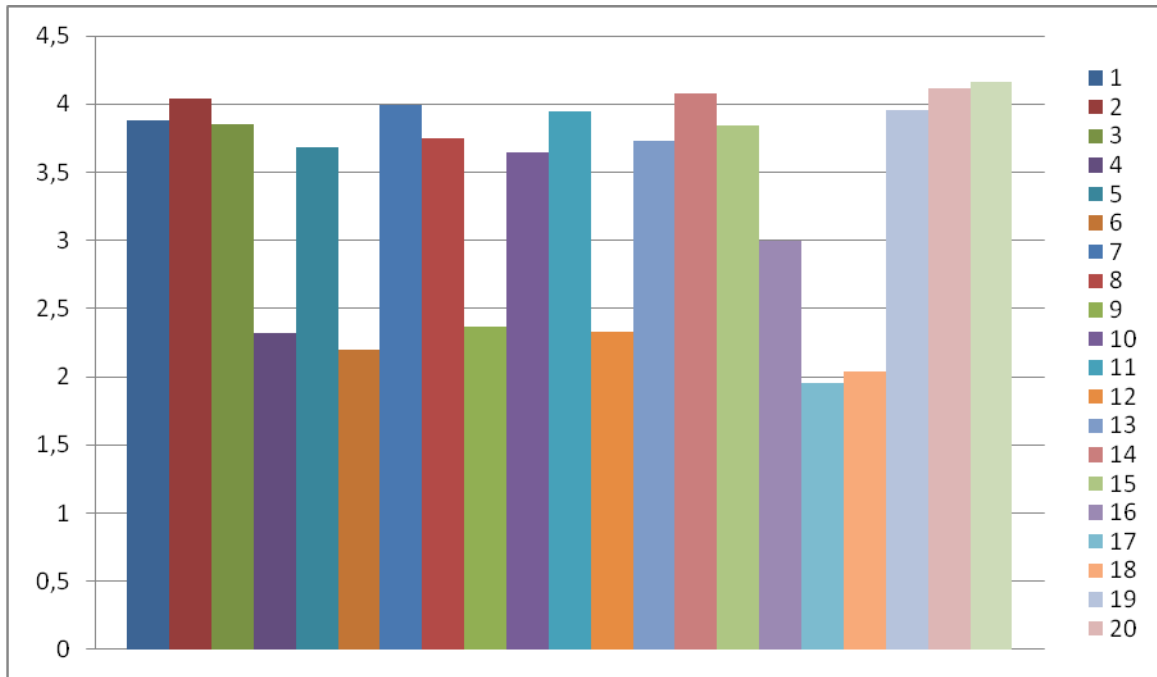
“Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum”, % 82,6’sı ise “ Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin büyük kısmı ödev hazırlarken internet, medya araçları, kaynak kişiler vb. kaynaklara ulaşmaya, farklı kaynaklardan yararlanmaya önem vermektedir.

“Ödevlerin başkalarının hazırladıklarının aynen veya kısmen kopyası şeklinde hazırlanmaması için gerekli uyarıları yaparak önlemler alırım.”sine yönelik dağılım incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin %29,26’sı “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum”, % 10,7’si ise Katılmıyorum ve “ Kesinlikle Katılmıyorum”, % 60’ı “Kararsızım” şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin üçte ikisi bu konuda kararsızken üçte bire yakını da olumsuz görüş bildirmiştir. Bulgulara göre öğretmenlerin büyük bir kısmı, öğrencilerine ödevlerini hazırlarken başkalarının ödevini kopya etmemeleri için gerekli uyarılarda bulunmamaktadır. Öğretmenlerin sadece onda biri ise bu konuya gereken önemi vermektedir.

“Öğrencilerime, ödevlerle ilgili sözel övgü de bulunurum, başarılı ödevleri sınıfta sergilerim.” sine yönelik dağılım incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin % 92’si “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum”, % 6,7’si ise “Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Öğretmenlerin tamamı ev ödevlerinde ödüllendirmeyi kullanmaktadırlar. Sözel övgüler ve başarılı ödevleri sınıfta sergilemek ödül niteliği taşıdığından öğrencilerin motivasyonunu artırmaktadır.

“Ödev verirken öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerini ve çevre şartlarını dikkate alırım.” sine yönelik dağılım incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin % 90,7’si “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum”, % 6,7’si ise “Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin tamamı ödev verirken aile, çevre ve ekonomik şartları dikkate almaktadır. Ödevin hazırlanmasında yüksek maliyet gerektiren ödevler gelir seviyesi düşük olan aileler için sorun oluşturabilir. Ödevlerin hazırlanmasında öğretmenler çevre şartlarını dikkate almaktadır.

Grafik 1.Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüş ve lerine Ait Aritmetik Ortalama Değerleri

Fablo 33. Coğrafya Derslerinde Ödev Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Maddeler	Hiçbir zaman		Ara sıra		Bazen		Sık Sık		Her zaman		Toplam		\bar{X}	S.S.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Coğrafi bilinç kazandırmaya yönelik ödev konuları belirlerim.	0	0	6	8,0	13	17,3	38	50,7	18	24,0	75	100,0	3,91	0,857
2. Öğrencilere, koordinat sistemiyle ilgili hesaplamalar ve işlemler yapabilecekleri şekilde ödevler veririm.	4	5,3	12	16,0	37	49,3	16	21,3	6	8,0	75	100,0	3,11	0,953
3. Öğrencilerin yaşadığı yerden başlayarak, Türkiye ve Dünyayı algılamasına yönelik konularla ilgili ödev hazırlamalarına imkan sağlarım.	0	0	9	12,0	17	22,7	34	45,3	15	20,0	75	100,0	3,73	0,920
4. Öğrencilere, konumun getirdiği potansiyeller hakkında, haritayı kullanarak çıkarımda bulunacağı ödevler veririm.	1	1,3	6	8,0	23	30,7	34	45,3	11	14,7	75	100,0	3,64	0,880
5. Ödevleri, öğrencilerin bölge ve konum analizi yapabilmelerine imkan sağlayacak şekilde tasarlarım.	2	2,7	10	13,3	25	33,3	31	41,3	7	9,3	75	100,0	3,41	0,931
6. Ödevlerin, Türkiye'nin dünya üzerindeki konum özelliklerini ve bu durumun önem ve sonuçlarını ortaya koyabilmelerine yönelik konulardan oluşmasına özen gösteririm.	1	1,3	9	12,0	21	28,0	29	38,7	15	20,0	75	100,0	3,64	0,981
7. Öğrencilere, İklim elemanlarını açıklarken kavram haritaları oluşturacakları	8	10,7	9	12,0	30	40,0	21	28,0	7	9,3	75	100,0	3,13	1,095

ödevler veririm.															
8. Öğrencilere, İklim ilgili verileri tablo ve grafiklere dönüştürecekleri ödevler veririm.	5	6,7	13	17,3	30	40,0	21	28,0	6	8,0	75	100,0	3,13	1,018	
9. Öğrencilere, Yaşadığı yerin iklim özelliklerini analiz edecekleri ve gözlemlerini kaydedecekleri ödevleri veririm.	3	4,0	15	20,0	22	29,3	25	33,3	10	13,3	75	100,0	3,32	1,067	
*Öğrencilere, İklim değişiklikleri ve olası sonuçları ile ilgili slogan bulacakları ödevler veririm.	10	13,3	19	25,3	34	45,3	7	9,3	5	6,7	75	100,0	2,71	1,037	
10. Ödevleri daha çok doğal sistemler konularından seçerek veririm.	6	8,0	19	25,3	28	37,3	14	18,7	8	10,7	75	100,0	2,99	1,097	
11. Öğrencilere, kayaçların özelliklerini ile yer şekillerinin arasındaki ilişkiyi kavratacak tasarım, koleksiyon ve sunu ödevleri veririm.	11	14,7	14	18,7	34	45,3	13	17,3	3	4,0	75	100,0	2,77	1,034	
12. Öğrencilere, levha tektoniği ile volkan, deprem ve sıcak suların dağılışı ilişkilendirecekleri tasarım ödevleri veririm.	3	4,0	17	22,7	30	40,0	16	21,3	9	12,0	75	100,0	3,15	1,036	
13. Öğrencilere, yer şekillerinin oluşumunu, değişimini ve sürekliliğini modellere aktaracakları ödevler veririm.	5	6,7	24	32,0	25	33,3	16	21,3	5	6,7	75	100,0	2,89	1,034	
14. Öğrencilere, bitkilerin dağılışı ve bu dağılışı etkileyen kriterleri şema şeklinde hazırlayacakları ödevler veririm.	4	5,3	14	18,7	34	45,3	18	24,0	5	6,7	75	100,0	3,08	0,955	
15. Öğrencilere, ekosistem ve döngüleri ile tür zenginliğinin oluşmasındaki ilişkiyi analiz edecekleri ödevler veririm.	7	9,3	22	29,3	23	30,7	17	22,7	6	8,0	75	100,0	2,91	1,105	
16. Öğrencilere, toprak oluşum süreçlerini ve toprak çeşitlerini şema haline getirecekleri ödevler veririm.	5	6,7	19	25,3	29	38,7	16	21,3	6	8,0	75	100,0	2,99	1,033	
17. Öğrencilere, çevresindeki su kaynaklarını oluşumları ve olası değişikliklerinin etkisini senaryolaştıracakları ödevler veririm.	10	13,3	15	20,0	29	38,7	16	21,3	5	6,7	75	100,0	2,88	1,102	
18. Öğrencilere, nüfusla ilgili verileri tablo ve grafiklere dönüştürecekleri ve bunlar hakkında çıkarımda bulunacakları ödevler veririm.	6	8,0	10	13,3	22	29,3	23	30,7	14	18,7	75	100,0	3,39	1,173	
19. Öğrencilere, yaşadıkları yer ve çevresinin nüfus özelliklerini tespit edecekleri araştırma ve anket ödevleri veririm.	10	13,3	8	10,7	26	34,7	20	26,7	11	14,7	75	100,0	3,19	1,216	
20. Öğrencilere, nüfusun gelecekteki durumu ve etkilerini hakkında tahminde bulunarak senaryo hazırlayabilecekleri ödevler veririm.	6	8,0	19	25,3	23	30,7	23	30,7	4	5,3	75	100,0	3,00	1,053	
21. Öğrencilere, göçün mekânsal etkilerini kanıtlamaya yönelik fotoğraf, resim ve sunu hazırlayacakları ödevler veririm.	4	5,3	23	30,7	17	22,7	25	33,3	6	8,0	75	100,0	3,08	1,088	
22. Öğrencilere, yerleşmelerin oluşumu ve gelişiminde etkili doğal unsurlar ile etki alanlarını analiz edecekleri araştırma ödevleri veririm.	4	5,3	19	25,3	25	33,3	18	24,0	9	12,0	75	100,0	3,12	1,090	
23. Ödevleri, üretim, tüketim ve dağıtım ilişkisini kavram haritalarını kullanarak açıklayacakları şekilde veririm.	6	8,0	11	14,7	32	42,7	14	18,7	12	16,0	75	100,0	3,20	1,127	
24. Ekonomik faaliyetlerin ülkelerin	5	6,7	14	18,7	22	29,3	26	34,7	8	10,7	75	100,0	3,24	1,089	

gelişmesine etkilerini inceleyecekleri karşılaştırma ödevleri veririm.															
25. Öğrencilere, ulaşımın, ülke ve şehirlerin kalkınmadaki etkisini değerlendirecekleri araştırma ödevleri veririm.	5	6,7	9	12,0	27	36,0	25	33,3	9	12,0	75	100,0	3,32	1,055	
26. Ödevlerde kültür ve turizmin ülkeler açısından önemini analiz etmelerini isterim.	5	6,7	11	14,7	27	36,0	21	28,0	11	14,7	75	100,0	3,29	1,100	
27. Öğrencilere, yaşadığı yerin ve ülkemizin turizm potansiyelini harita üzerine aktaracakları ödevler veririm.	6	8,0	15	20,0	28	37,3	17	22,7	9	12,0	75	100,0	3,11	1,110	
28. Ödevleri, doğal çevrede insan faaliyetleri ile meydana gelen değişiklikleri ve sonuçlarını analiz edebilecekleri şekilde planlarım.	3	4,0	14	18,7	28	37,3	22	29,3	8	10,7	75	100,0	3,24	1,011	
29. Öğrencilere, doğal afetleri insanlara etkileri, örnek olay üzerinde tartışacakları ve çıkarımda bulunacakları ödevler veririm.	2	2,7	16	21,3	20	26,7	25	33,3	12	16,0	75	100,0	3,39	1,077	
30. Ödevlerde doğal afetlerden korunma yolları hakkında senaryolar oluşturmalarını isterim.	3	4,0	18	24,0	21	28,0	23	30,7	10	13,3	75	100,0	3,25	1,092	
31. Çevre sorunlarına karşı bilinç geliştirebilmelerini sağlayacak ödevler hazırlamalarına özen gösteririm.	2	2,7	9	12,0	15	20,0	31	41,3	18	24,0	75	100,0	3,72	1,047	
32. Ödev konularını seçerken, konuların tasarruf bilincinin gelişmesine yönelik olmasına dikkat ederim.	5	6,7	4	5,3	19	25,3	26	34,7	21	28,0	75	100,0	3,72	1,134	

“Coğrafi bilinç kazandırmaya yönelik ödev konuları belirlerim.” stratejisine çalışmaya katılan öğretmenlerin dörtte biri (%24) “her zaman”, yarısı (%50,7) “sık sık”, onda birinden biraz fazlası (%12) “bazen”, onda birine yakını (% 8) “ ara sıra” yanıtını vermiştir. Bu bulgu öğretmenlerin genel olarak ödev verirken coğrafi bilinç oluşturmaya yönelik ödev konuları belirlediklerini göstermektedir.

“Öğrencilere, koordinat sistemiyle ilgili hesaplamalar ve işlemler yapabilecekleri şekilde ödevler veririm.” ifadesine çalışmaya katılan öğretmenlerin onda birine yakını (% 8) “her zaman”, yaklaşık beşte biri (%21,3) “sık sık”, yarısı (%49,3) “bazen” şeklinde görüşlerini bildirirken, hiçbir zaman ödev vermediğini belirten olmamıştır. Buna göre öğretmenlerin büyük bir kısmı, koordinat sistemiyle ilgili hesaplamalar ve işlemler yapabilecekleri şekilde ödevleri bazen verdiklerini belirtmişlerdir.

“Öğrencilerin yaşadığı yerden başlayarak, Türkiye ve Dünyayı algılamasına yönelik konularla ilgili ödev hazırlamalarına imkan sağlarım.” ifadesine çalışmaya

katılan öğretmenlerin beşte biri (% 20) “her zaman”, yaklaşık yarısı (%45,3) “sık sık”, beşte birinden biraz fazlası (%22,7) “bazen” yanıtını vermiştir. Bu bulgular öğretmenlerin genel olarak coğrafya dersinde yaşadığı yerden başlayarak Türkiye ve dünyayı algılamasına yönelik ödevler verdiklerini göstermektedir. Bu tür ödevlerle öğrencilere çevresine, ülkesine ve dünyaya ait bilinç kazandırılması hedeflenmektedir.

“Öğrencilere, konunun getirdiği potansiyeller hakkında, haritayı kullanarak çıkarımda bulunacağı ödevler veririm.” ifadesine yönelik öğretmenlerin beşte birine yakın bir bölümü (%14,7) “her zaman”, yarısına yakın bir kısmı (%45,3) “sık sık” üçte birine yakın bir kısmı (%30,7) “bazen”, onda birine yakın bir kısmı (%8) “ara sıra” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Genel olarak öğretmenler coğrafya derslerinde öğrencilere konunun getirdiği potansiyeli kavratmaya yönelik ödevler vermektedir.

“Ödevleri, öğrencilerin bölge ve konum analizi yapabilmelerine imkan sağlayacak şekilde tasarlarım.” stratejisine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin beşte ikisine yakın bir bölümü (% 9,3) “her zaman”, yarısına yakın bir bölümü (%41,3) “sık sık”, üçte biri (%33,3) “bazen”, onda birinden fazlası (%13,3) “ara sıra” yanıtını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin yarısı bölge ve konum analizleri yaptıracak ödevleri tasarlarken, diğer yarısı bu stratejiyi yeteri kadar kullanmamaktadır. Bu tür ödevler öğrencilerin yaşadığı yere ve bölgesine ait özelliklerin ve potansiyelin kavranmasına yardım edecektir.

“Ödevlerin, Türkiye’nin dünya üzerindeki konum özelliklerini ve bu durumun önem ve sonuçlarını ortaya koyabilmelerine yönelik konulardan oluşmasına özen gösteririm.” Görüşüne yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin beşte ikisine yakın bir bölümü (%20) “her zaman”, üçte birinden fazlası (%38,7) “sık sık” dörtte birinden fazlası (%28) “bazen”, onda birinden fazlası ise (%12) “ara sıra” yanıtını vermişlerdir.

“Öğrencilere, iklim elemanlarını açıklarken kavram haritaları oluşturacakları ödevler veririm” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin onda birine yakın bir bölümü (%9,3) “her zaman”, dörtte birinden fazlası (% 28) “sık sık” beşte ikisi (%40) “bazen”, onda birinden biraz fazlası (%12) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda biri ise (%10,7) ise “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Bulgulara

göre öğretmenlerin büyük bir kısmının, iklim konularının öğretiminde kavram haritaları oluşturacak ödevleri etkili olarak kullanamadıkları görülmüştür.

“Öğrencilere, iklim ile ilgili verileri tablo ve grafiklere dönüştürecekleri ödevler veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin beşte ikisine yakın bir bölümü (%8) “her zaman”, dörtte birinden fazlası (%28) “sık sık”, beşte ikisi (%40) “bazen”, beşte birine yakın bir kısmı (%17,3) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Yirmide birinden fazlası ise (%6,7) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin genelinin iklim konularının öğretiminde öğrencilerin coğrafi becerilerini kullanacakları ödevleri bazen verdikleri görülmüştür.

“Öğrencilere, yaşadığı yerin iklim özelliklerini analiz edecekleri ve gözlemlerini kaydedecekleri ödevleri veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin onda birinden fazlası (%13,3) “her zaman”, üçte biri (%33,3) “sık sık”, üçte birine yakın bir kısmı (%29,3) “bazen”, beşte biri (%20) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Yirmide biri ise (%4) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin öğrencilere yaşadığı yerin iklim özelliklerini analiz edecekleri gözlem ödevleri verme durumlarına bakıldığında, öğretmenlerin yarısının bu konuda etkili ödev verirken diğer yarısı bu tür ödevleri nadiren kullanmaktadır.

“ Öğrencilere, iklim değişiklikleri ve olası sonuçları ile ilgili slogan bulacakları ödevler veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin yirmide birinden fazlası (% 6,7) “her zaman”, onda birine yakın bir bölümü (%9,3) “sık sık”, yarısına yakın bir kısmı (%45,3) “bazen”, dörtte biri (%25,3) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda birinden fazlası ise (%13,3) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin büyük bir kısmının öğrencilere iklim ve olası sonuçlarına yönelik slogan oluşturacakları ödevleri nadiren kullandıkları görülmüştür.

“Ödevleri daha çok doğal sistemler konularından seçerek veririm.” stratejisine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin onda birinden fazlası (%10,7) “her zaman”, beşte birine yakın bir bölümü (%18,7) “sık sık”, beşte ikisine yakın bir kısmı (%37,3) “bazen”, dörtte biri (% 25,3) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Yirmide ikisi ise (%8) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin üçte biri doğal sistemler konularında ödev verirken, diğerleri bu konularda nadiren ödev vermektedir.

“Öğrencilere, kayaçların özelliklerini ile yer şekillerinin arasındaki ilişkiyi kavratacak tasarım, koleksiyon ve sunu ödevleri veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin yirmide biri (% 4) “her zaman”, onda birine yakın bir bölümü (%17,3) “sık sık”, yarısına yakın bir kısmı (%45,3) “bazen”, dörtte biri (%18,7) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda birinden fazlası ise (%14,7) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin geneli öğrencilere, kayaçların özellikleri ile yer şekilleri arasındaki ilişkiyi kavratacak tasarım, koleksiyon ve sunu ödevlerini bazen verirken onda birinden fazlası hiç vermemektedir.

“Öğrencilere, levha tektoniği ile volkan, deprem ve sıcak suların dağılışını ilişkilendirecekleri tasarım ödevleri veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin onda birinden fazlası (% 12) “her zaman”, beşte birinden fazlası (%21,3) “sık sık”, beşte ikisi ise (%40) “bazen”, beşte birinden fazlası (%22,7) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Yirmide biri ise (%4) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin geneli levha tektoniği ile volkan, deprem ve sıcak suların dağılışını ilişkilendirecekleri tasarım ödevlerini bazen kullandıklarını belirtmişlerdir.

“Öğrencilere, yer şekillerinin oluşumunu, değişimini ve sürekliliğini modellere aktaracakları ödevler veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin yirmide birinden fazlası (% 6,7) “her zaman”, beşte birinden fazlası (%21,3) “sık sık”, üçte birlik kısmı (%33,3) “bazen”, yine üçte biri (%32) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Yirmide birinden fazlası ise (%6,7) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin geneli öğrencilere, yer şekillerinin oluşumunu, değişimini ve sürekliliğini modellere aktaracakları ödevleri bazen verdiklerini belirtmişlerdir.

“Öğrencilere, bitkilerin dağılışı ve bu dağılışı etkileyen kriterleri şema şeklinde hazırlayacakları ödevler veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin yirmide birinden fazlası (% 6,7) “her zaman”, dörtte biri (%24) “sık sık”, yarısına yakın bir kısmı (%45,3) “bazen”, beşte bire yakın bir bölümü (%18,7) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Yirmide birinden fazlası ise (% 5,3) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin üçte biri bitkilerin dağılışı ve bu dağılışı etkileyen kriterleri şema şeklinde hazırlayacakları ödevleri sıklıkla kullanırken, büyük bir kısmı bazen kullandıklarını belirtmişlerdir.

“Öğrencilere, ekosistem ve döngüleri ile tür zenginliğinin oluşmasındaki ilişkiyi analiz edecekleri ödevler veririm.” stratejisine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin yirmide ikisi (% 8) “her zaman”, dörtte birine yakın bir bölümü (%22,7) “sık sık”, üçte birine yakın bir kısmı (%30,7) “bazen”, üçte birine yakın bir kısmı (%29,3) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda biri ise (%9,3) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin üçte biri ekosistem ve döngüleri ile tür zenginliğinin oluşmasındaki ilişkiyi analiz edecekleri ödevleri sıklıkla kullanırken, büyük bir kısmı bu tür ödevleri bazen kullanmaktadır.

“Öğrencilere, toprak oluşum süreçlerini ve toprak çeşitlerini şema haline getirecekleri ödevler veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin yirmide ikisi (% 8) “her zaman”, beşte birinden fazlası (%21,3) “sık sık”, beşte ikisine yakın bir kısmı (%38,7) “bazen”, dörtte biri (%25,3) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda birinden azı ise (%6,7) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin üçte birine yakını öğrencilere, toprak oluşum süreçlerini ve toprak çeşitlerini şema haline getirecekleri ödevleri sıklıkla kullanırken, üçte birinden fazlası bu tür ödevleri bazen kullanmaktadır.

“Öğrencilere, çevresindeki su kaynaklarını oluşumları ve olası değişikliklerinin etkisini senaryolaştıracakları ödevler veririm.” uygulamasına yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin yirmide birinden fazlası (% 6,7) “her zaman”, beşte birinden fazlası (%21,3) “sık sık”, beşte ikisine yakın bir kısmı (%38,7) “bazen”, beşte biri (%20) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda birinden fazlası ise (%13,3) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin üçte birine yakını öğrencilere, çevresindeki su kaynaklarının oluşumları ve olası değişikliklerinin etkisini senaryolaştıracakları ödevleri sıklıkla verirken, üçte birinden fazlası bu tür ödevleri bazen verdiklerini ifade etmiştir.

“Öğrencilere, nüfusla ilgili verileri tablo ve grafiklere dönüştürecekleri ve bunlar hakkında çıkarımda bulunacakları ödevler veririm.” uygulamasına yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin beşte birine yakın bir bölümü (% 18,7) “her zaman”, üçte birine yakın bir bölümü (%30,7) “sık sık”, üçte birine yakın bir kısmı (%29,3) “bazen”, onda birinden fazlası (%13,3) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda birinden

azı ise (%8) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin yarısı öğrencilere, nüfusla ilgili verileri tablo ve grafiklere dönüştürecekleri ve bunlar hakkında çıkarımda bulunacakları ödevleri sıklıkla verirken, diğer yarısı bu tür ödevleri bazen vermektedir.

“Öğrencilere, yaşadıkları yer ve çevresinin nüfus özelliklerini tespit edecekleri araştırma ve anket ödevleri veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin onda birinden fazlası (% 14,7) “her zaman”, dörtte birinden fazlası (%26,7) “sık sık”, üçte birinden fazlası (%34,7) “bazen”, onda birinden fazlası (%10,7) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda birinden fazlası ise (%13,3) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin yarısına yakını öğrencilere, yaşadıkları yer ve çevresinin nüfus özelliklerini tespit edecekleri araştırma ve anket ödevlerini sıklıkla verirken, yarısından biraz fazlası bu tür ödevleri bazen vermektedir.

“Öğrencilere, nüfusun gelecekteki durumu ve etkileri hakkında tahminde bulunarak senaryo hazırlayabilecekleri ödevler veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin yirmide birinden fazlası (% 5,3) “her zaman”, üçte birine yakın bir bölümü (%30,7) “sık sık”, üçte birine yakın bir bölümü (%30,7) “bazen”, dörtte biri (%25,3) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda birinden azı ise (%8) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin üçte biri nüfusun gelecekteki durumu ve etkileri hakkında tahminde bulunarak senaryo hazırlayabilecekleri ödevleri sıklıkla verirken, üçte ikisi bu tür ödevleri bazen vermektedir.

“Öğrencilere, göçün mekânsal etkilerini kanıtlamaya yönelik fotoğraf, resim ve sunu hazırlayacakları ödevler veririm.” uygulamasına yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin onda birine yakını (% 8) “her zaman”, üçte biri (%33,3) “sık sık”, beşte birinden fazlası (%22,7) “bazen”, üçte birine yakın bir kısmı (%30,7) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Yirmide biri ise (%5,3) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin yarısı öğrencilere, nüfusla ilgili verileri tablo ve grafiklere dönüştürecekleri ve bunlar hakkında çıkarımda bulunacakları ödevleri sıklıkla verirken, diğer yarısı bu tür ödevleri bazen vermektedir.

“Öğrencilere, yerleşmelerin oluşumu ve gelişiminde etkili doğal unsurlar ile etki alanlarını analiz edecekleri araştırma ödevleri veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin onda birinden fazlası (% 12) “her zaman”, dörtte birine yakın bir bölümü (%24) “sık sık”, üçte biri (%33,3) “bazen”, dörtte biri (%25,3) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Yirmide birinden fazlası ise (%5,3) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin büyük bir kısmı öğrencilere, yerleşmelerin oluşumu ve gelişiminde etkili doğal unsurlar ile etki alanlarını analiz edecekleri araştırma ödevlerini bazen vermektedir.

“Ödevleri, üretim, tüketim ve dağıtım ilişkisini kavram haritalarını kullanarak açıklayacakları şekilde veririm.” görüşüne yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin beşte birine yakını (% 16) “her zaman”, beşte birine yakın bir bölümü (%18,7) “sık sık”, yarısına yakın bir kısmı (%42,7) “bazen”, onda birinden fazlası (%14,7) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda birinden azı ise (%8) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenler üretim, tüketim ve dağıtım ilişkisini kavram haritalarını kullanarak açıklayacakları ödevleri bazen vermektedir.

“Ekonomik faaliyetlerin ülkelerin gelişmesine etkilerini inceleyecekleri karşılaştırma ödevleri veririm.” stratejisine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin onda birinden fazlası (% 10,7) “her zaman”, üçte birinden fazlası (%34,7) “sık sık”, üçte birine yakın bir kısmı (%29,3) “bazen”, beşte birine yakın bir kısmı (%18,7) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda birinden azı ise (%6,7) “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenleri yarısına yakını bu tür ödevleri sıklıkla kullanırken diğerleri bazen kullanmaktadır.

“Öğrencilere, ulaşımın, ülke ve şehirlerin kalkınmasındaki etkisini değerlendirecekleri araştırma ödevleri veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin onda birinden fazlası (% 12) “her zaman”, üçte biri (%33,3) “sık sık”, üçte birinden fazlası (%36) “bazen”, onda birinden fazlası (%12) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda birinden azı (%6,7) ise “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin yarısına yakını öğrencilere, ulaşımın, ülke ve şehirlerin kalkınmadaki etkisini değerlendirecekleri araştırma ödevlerini sıklıkla verirken, yarısından fazlası bu tür ödevleri bazen vermektedir.

“Ödevlerde kültür ve turizmin ülkeler açısından önemini analiz etmelerini isterim.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin onda birinden fazlası (% 14,7) “her zaman”, dörtte birinden fazlası (%28) “sık sık”, üçte birinden fazlası (%36) “bazen”, onda birinden fazlası (%14,7) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda birinden azı (%6,7) ise “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin üçte biri öğrencilere, kültür ve turizmin ülkeler açısından önemini analiz edecekleri ödevleri sıklıkla verirken, üçte ikisi bu tür ödevleri bazen vermektedir.

“Öğrencilere, yaşadığı yerin ve ülkemizin turizm potansiyelini harita üzerine aktaracakları ödevler veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin onda birinden fazlası (% 12) “her zaman”, dörtte birine yakın bir bölümü (%22,7) “sık sık”, üçte birinden fazlası (%37,3) “bazen”, beşte biri (% 20) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda birinden azı (% 8) ise “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin üçte biri öğrencilere, yaşadığı yerin ve ülkemizin turizm potansiyelini harita üzerine aktaracakları ödevleri sıklıkla verirken, üçte ikisi bu tür ödevleri bazen vermektedir.

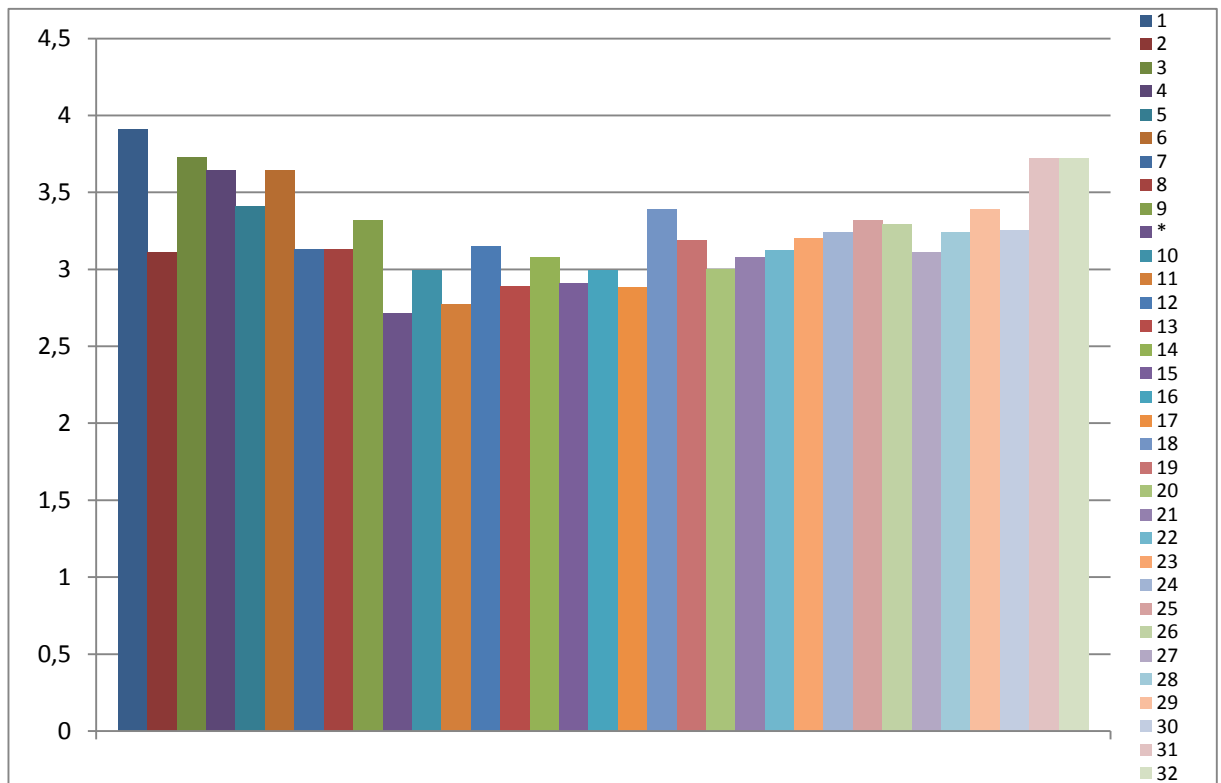
“Ödevleri, doğal çevrede insan faaliyetleri ile meydana gelen değişiklikleri ve sonuçlarını analiz edebilecekleri şekilde planlarım.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin onda biri (% 10,7) “her zaman”, üçte biri ne yakın bir bölümü (%29,3) “sık sık”, üçte birinden fazlası (%37,3) “bazen”, beşte birine yakın bir bölümü (%18,7) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir.

“Öğrencilere, doğal afetleri insanlara etkileri, örnek olay üzerinde tartışacakları ve çıkarımda bulunacakları ödevler veririm.” uygulamasına yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin onda birinden fazlası (% 16) “her zaman”, üçte biri (%33,3) “sık sık”, üçte birinden fazlası (%26,7) “bazen”, onda birinden fazlası (%21,3) “ara sıra” bilgi verdiklerini belirtmişlerdir. Onda birinden azı (%2,7) ise “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin yarısı öğrencilere, doğal afetlerin insanlara etkilerini, örnek olay üzerinde tartışacakları ve çıkarımda bulunacakları ödevleri sıklıkla vermektedir.

“Çevre sorunlarına karşı bilinç geliştirebilmelerini sağlayacak ödevler hazırlamalarına özen gösteririm.” görüşüne yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin dörtte biri (% 24) “her zaman”, beşte ikisinden fazlası (%41,3) “sık sık”, beşte biri (%20) “bazen”, onda birinden fazlası (%12) “ara sıra” katıldıklarını belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin üçte ikisi sıklıkla, öğrencilerin çevre sorunlarına karşı bilinç geliştirebilmelerini sağlayacak ödevleri verdiklerini belirtmişlerdir.

“Ödev konularını seçerken, konuların tasarruf bilincinin gelişmesine yönelik olmasına dikkat ederim.” uygulamasına yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin dörtte birinden fazlası (% 28) “her zaman”, üçte birinden fazlası (%34,7) “sık sık”, dörtte biri (%25,3) “bazen”, yirmide biri (%5,3) “ara sıra” katıldıklarını belirtmişlerdir. Onda birinden azı (%6,7) ise “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir. Buna göre öğretmenlerin büyük bir kısmı, ödev konularını seçerken, konuların tasarruf bilincinin gelişmesine yönelik olmasına dikkat etmektedir.

Grafik 2.Coğrafya Derslerinde Ödev Verirken Ait Aritmetik Ortalama Değerler

4.3. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 34. Öğretmenlerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüş İle Coğrafya Derslerinde Ödevlere Yönelik Görüşleri Arasındaki İlişkiye İlişkin Korelasyon Sonuçları

Öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik görüşleri	Coğrafya derslerinde ödev vermeleri	
	Pearson Korelasyon Katsayısı	0,476
	P	0,00
	N	75

Öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik görüşleri ile coğrafya derslerinde ödev ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. ($r= 0,476$; $p =0,00 < 0,01$). Buna göre öğretmenlerin ev ödevlerine yönelik görüşleri ile coğrafya derslerinde ödevlere ilişkin görüşleri arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin ev ödevleri hakkındaki olumlu görüşleri coğrafya dersindeki ev ödevleri ile paralellik göstermektedir. Coğrafya dersinin konuları ve amaçları ev ödevinin uygulamalarını gerçekleştirmeye son derece uygundur. Coğrafya dersinin tüm konularında ev ödevleri etkili olarak kullanılabilir.

Coğrafya dersinde konulara göre ödevin etkisini değerlendirmek amacıyla katılımcı öğretmenlerin bu konudaki görüş ve uygulamaları incelenmiştir.

- “Öğrencilere, iklim ile ilgili verileri tablo ve grafiklere dönüştürecekleri ödevler veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin % 8’i “her zaman”, % 28’i “sık sık” yanıtını vermiştir.
- “Öğrencilere, yaşadığı yerin iklim özelliklerini analiz edecekleri ve gözlemlerini kaydedecekleri ödevler veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin %13,3’ü “her zaman”, %33,3’ü “sık sık” yanıtını vermiştir.
- “Öğrencilere, nüfusla ilgili verileri tablo ve grafiklere dönüştürecekleri ve bunlar hakkında çıkarımda bulunacakları ödevler veririm.” ifadesine yönelik

dağılım incelendiğinde öğretmenlerin % 18,7'si “her zaman”, %30,7'si “sık sık” bu tür ödevleri vermektedir.

- “Öğrencilere, yaşadıkları yer ve çevresinin nüfus özelliklerini tespit edecekleri araştırma ve anket ödevleri veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin % 14,7'si “her zaman”, %26,7'si “sık sık” bu tür ödevleri vermektedir.
- “Ödevleri daha çok doğal sistemler konularından seçerek veririm.” ifadesine yönelik dağılım incelendiğinde öğretmenlerin %10,7'si “her zaman”, %18,7'si “sık sık”, %37,3'ü “bazen”, % 25,3'ü “ara sıra” bu tür ödevler verdiklerini belirtmişlerdir. % 8 'i ise “hiçbir zaman” yanıtını vermiştir.

Coğrafya dersinde öğretmenlerin ödevleri daha çok doğal sistemler konularından seçerek veririm ifadesinde katılımcıların dörtte birinden fazlası “her zaman” ve “sık sık” seçeneğini işaretlemiş, katılımcı öğretmenlerin üçte ikisinden fazlası ise (%70,6) “bazen”, “ara sıra” “hiçbir zaman” yanıtlarını vermişlerdir.

4.4. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Altıncı alt problemde coğrafya dersinde ev ödevleriyle ilgili öğretmen görüşleri incelenmiş, görüşleri karşılaştırılmış, değerlendirilmiştir. Coğrafya dersinde ev ödevleri ile ilgili karşılaşılan sorunlar tespit edilmeye çalışılmıştır.

“Ev ödevleri, öğrencilerin öğretim faaliyetlerine aktif olarak katılımını sağlar.” ifadesine yönelik öğretmenlerin % 68'i “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı ödevi aktif öğretim yöntemleri içinde görmemektedir. Ancak ödevler aktif öğrenme yöntemlerinden biridir ve etkili olarak kullanılması gerekir.

“Ödevlerin başkalarının hazırladıklarının aynen veya kısmen kopyası şeklinde hazırlamaları için gerekli uyarıları yaparak önlemler alırım.” ifadesine yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında % 10,7'si “Katılmıyorum” ve “Kesinlikle

Katılmıyorum”, % 60’ı “Kararsızım” şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Öğretmenler ödevlerin hazırlanmasında gerekli uyarıları yapıp önlemleri almamaktadır.

“Öğrencilere, iklim elemanlarını açıklarken kavram haritaları oluşturacakları ödevler veririm” ifadesine yönelik öğretmenlerin %40’ı “bazen”, %12’si “ara sıra”, %10,7’si ise “hiçbir zaman” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı iklim elemanlarını açıklarken kavram haritaları oluşturacak ödevleri yeteri kadar kullanmamaktadır.

“Öğrencilere, iklim ile ilgili verileri tablo ve grafiklere dönüştürecekleri ödevler veririm.” ifadesine yönelik öğretmenlerin %40’ı “bazen”, %17,3’ü “ara sıra”, %6,7’si “hiçbir zaman” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı iklim ile ilgili verileri tablo ve grafiklere dönüştürecekleri ödevleri yeteri kadar kullanmamaktadır.

“ Öğrencilere, iklim değişiklikleri ve olası sonuçları ile ilgili slogan bulacakları ödevler veririm.” ifadesine yönelik öğretmenlerin %45,3’ü “bazen”, % 25,3’ü “ara sıra”, %13,3’ü “hiçbir zaman” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çok büyük bir kısmı, iklim değişiklikleri ve olası sonuçları ile ilgili slogan bulacakları ödevleri yeteri kadar kullanmamaktadır.

“Öğrencilere, kayaçların özellikleri ile yer şekillerinin arasındaki ilişkiyi kavratacak tasarım, koleksiyon ve sunu ödevleri veririm.” ifadesine yönelik öğretmenlerin %45,3’ü “bazen”, % 18,7’si “ara sıra”, %14,7’si “hiçbir zaman” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çok büyük bir kısmı, kayaçların özellikleri ile yer şekillerinin arasındaki ilişkiyi kavratacak tasarım, koleksiyon ve sunu ödevlerini yeteri kadar kullanmamaktadır.

“Öğrencilere, ekosistem ve döngüleri ile tür zenginliğinin oluşmasındaki ilişkiyi analiz edecekleri ödevler veririm.” ifadesine yönelik öğretmenlerin %30,7’si “bazen”, % 29,3’ü “ara sıra”, %9,3’ü “hiçbir zaman” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çok büyük bir kısmı, öğrencilere, ekosistem ve döngüleri ile tür zenginliğinin oluşmasındaki ilişkiyi analiz edecekleri ödevleri yeteri kadar kullanmamaktadır.

“Öğrencilere, yaşadıkları yer ve çevresinin nüfus özelliklerini tespit edecekleri araştırma ve anket ödevleri veririm.” ifadesine yönelik öğretmenlerin %34,7’si “bazen”, % 10,7’si “ara sıra”, %13,3’ü “hiçbir zaman” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çok büyük bir kısmı, öğrencilere, yaşadıkları yer ve çevresinin nüfus özelliklerini tespit edecekleri araştırma ve anket ödevlerini yeteri kadar kullanmamaktadır.

Altıncı alt problemde coğrafya dersinde ev ödevleriyle ilgili öğretmen görüş ve stratejilerinin dağılımı incelenmiştir. Bu bulgular şöyledir:

- “Ev ödevlerinin, öğrencilerin grup halinde araştırma yapmaları için kullanılması uygun değildir.” görüşüne öğretmenlerin % 65,4’ü “Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.
- “Ev ödevleri, öğrencilerin coğrafi beceri (harita okuma, coğrafi sorgulama, tablo oluşturma vb) kazanmalarına katkı sağlar.” ifadesine yönelik öğretmenlerin %85,3’ü “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.
- Performans ödevleri/görevleri ile birlikte anket hazırlayıp, röportaj yapacakları ve sınıf gazetesi çıkaracakları grup ödevleri veriyorum.” ifadesinde öğretmenlerin % 58,6’sı “Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir.

Ödevlerin coğrafi becerileri kazandırmada kullanılacağı görüşüne, öğretmenlerin büyük bir kısmı katılırken, bu becerileri kazandırmaya yönelik ödevleri yeteri kadar uygulamadıkları görülmüştür. Öğretmenlerin ödev uygulamalarındaki bu yetersizlik, öğretmenlerin ödev uygulamalarına yönelik eğitim ve bilgi eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Bu durum coğrafya öğretmenlerinin ödev uygulamasına yönelik eğitime ve bilgilendirilmeye ihtiyaçları olduğunu göstermektedir.

Anketin sonundaki açık uçlu soru ile öğretmenlerden ödev hakkındaki görüşleri alınmıştır. Öğretmenler bu bölümdeki açık uçlu soruya verdikleri cevaplarda ev ödevleri hakkındaki görüş, öneri ve karşılaştıkları sorunları ifade etmişlerdir. Bu bölümde

belirtilen görüşlere göre öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlardan birincisi ders kitaplarından kaynaklanan sorunlardır. Bu konuda katılımcı öğretmenlerden ikisi olumsuz görüş bildirmiştir.

“İşbirlikçi eğitim felsefesi bazında ödevlerin... Coğrafya kitaplarına yeterince yansıtılmadığını düşünmekteyim.”

“ödev vermemeedeki nedenler.

-Ders kitaplarındaki bilgilerin yetersizliğ.

-Öğrencilere verilen ödevlerin genellikle internet cafelerde hazırlaması.

-İnternette ödev hazırlayan öğrencinin çoğu zaman çıktı alarak konuyu hiç okumaması.”

Öğretmenler, ders kitaplarında ödevlerinde olması gerektiğini düşünmektedirler.. Ders kitaplarının bu konuda kendilerine yol göstermesini beklemektedirler.

Öğretmenlerin ödev verirken yaşadığı diğer bir sorun ödevlerin yapılması sürecinde yaşananlardır. Öğretmenler öğrencilerin farklı kaynaklardan araştırma yaparak öğrenmelerine önem vermektedir. Ancak, zararlı alışkanlıkların kazanılacağı ortamlarda ödevin yapılmasının fayda sağlamayacağını düşünmektedirler. Ödevlerin gerçekten araştırma yapılarak hazırlanmaması öğretmenler tarafından sorun olarak değerlendirilmiştir. Bu konuda katılımcı öğretmenlerden ikisi olumsuz görüş bildirmiştir.

“Kız Meslek Lisesi olduğu için mümkün olduğunca internet cafeye gitmeden ödev hazırlayabilecekleri ödevler vermeye özen gösteririz”

“Ödev vermemeedeki nedenler.-Öğrencilere verilen ödevlerin genellikle internet cafelerde hazırlaması. İnternette ödev hazırlayan öğrencinin çoğu zaman çıktı alarak konuyu hiç okumaması.”

Öğretmenler ödev vermede üçüncü olarak çalıştıkları eğitim kurumunu ve buradaki öğrenci seviyelerini sorun olarak değerlendirmektedirler. Öğrencilerin ailelerinin ekonomik seviyeleri ve sosyal durumlarının ödev vermeyi etkilediklerini belirtmiştir. Bu konuda araştırmaya katılan öğretmenlerden dördü olumsuz görüş bildirmiştir.

“Görev yaptığım okul ticaret meslek lisesi olduğu için öğrencilerin durumu iyi değil. Öğrencilerin büyük kısmının köyden gelmesi ve durumlarının peki olmaması, okuma ve yazmada da problemi olan öğrencilerin olması gibi sebeplerden dolayı öğrencilere çok fazla ödev veremiyorum.”

“...yaşadığımız kasabada öğrencilere verdiğim ödevleri yapamıyorlar. Öğrencilerin seviyesinin düşük olmasından dolayı ödevleri fazla kullanmıyorum.”

“Çalıştığım okul meslek lisesi olduğu için kültür dersleri ikinci planda kalıyor. Ayrıca okulumuzdaki öğrenciler verdiğimiz ödevlere karşı ilgisiz”

“Aşırı derecede ödev vermenin yararından çok zarar verdiği kanaatindeyim. Öğrenciyi dersten soğutmadan başka bir yararını görmedim”

Ödevler ile ilgili diğer bir sorun ilke ve yöntemlerine uygun olarak verilmeyen ödevlerdir. İyi bir ödev açık ve anlaşılır olarak verilmeli, ödev sürecinde öğretmen öğrenciye rehberlik yapmalıdır. İlkelerine ve tekniğine uygun olmayan ödevler öğrencilere fazla bir şey kazandırmaz. Öğretmenler, bu konuda bilgilendirilmeye ihtiyaç duymaktadır.

“... öğrenciler ödevi hiç ciddiye almıyorlar, yardım etmeden anlatmadan tek başlarına ödevi yapacak bilgileri olmuyor, böyle olunca da ödev yapsalar bile hiç bir şey öğrenemiyorlar ...

Ödevin öğrenciler tarafında ilkelerine ve tekniğine uygun şekilde yapılmasında ve ödevin amacına ulaşmasında öğrenci motivasyonu çok önemlidir. Ödevle karşı motive olmuş, ödevin yararına inanan öğrenci ödevlere karşı daha ilgili olacak ve ödevlerine daha fazla zaman harcayacaktır. Bu sebeple öğrenciler ödevlere karşı motive edilmeli, ödev verirken ödevin verilmiş amacı öğrencilere açıklanmalı, ödev ile birlikte ne kazanacaklarını hakkında öğrenciye bilgi verilmelidir. Unutulmaması gereken önemli bir husus ise ödevlerin öğretmen rehberliğinde yapılan bireysel ve grup çalışmaları olduğudur. Öğrenciye sadece ödevin verilmesi yeterli değildir. Ödevler, öğretmen rehberliğinde yürütülmesi gereken, üzerinde konuşulup tartışılan ve sonuçta değerlendirilip, geri bildirimleri yapılan çalışmalardır. Bunlar yapılmazsa ödev değeri büyük ölçüde kayıp olacaktır.

BÖLÜM 5

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Coğrafya öğretmenlerinin ev ödevleriyle ilgili görüşlerinin değerlendirildiği araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın bulguları ve yorumlarına dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.1. SONUÇLAR

Öğretmenler, ev ödevlerinin, öğrencileri araştırmaya sevk ettiğini, zamanı planlı kullanma alışkanlığı kazandırdığını, sorumluluk duygusunu geliştirdiğini, kalıcı öğrenmeyi sağladığını, öğrencilerin başarısını artırdığını düşünmektedir. Ancak öğretmenler ev ödevlerini aktif öğrenme içinde görmemektedir.

Coğrafya öğretmenleri, ev ödevlerinin, coğrafya dersindeki becerilerin kazandırılmasında, problem çözme becerilerinin geliştirilmesinde, grup çalışmasında kullanılması gerektiğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin ödevlere yönelik görüşlerinde benzerlik olduğu görülmektedir. Bu durumun araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir bölümünün eğitim fakültesi mezunu olması ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Öğretmenlerin ödevlere yönelik görüşlerindeki tutarlılık ödev konuda eğitim fakültelerinde yeterli bilincin oluşturulduğunu göstermektedir. Buna bağlı olarak farklı eğitim fakültelerinde ödevlere yönelik eğitimin bütünlük içerisinde yürütüldüğü kanısına varılmıştır.

Coğrafya öğretmenlerinin ödev uygulamalarına bakıldığında öğretmenler, öğrencilere haftada en az bir kez ev ödevi vermektedirler. Öğretmenler ödevleri, güncel konulardan seçerek, öğrencilerin ilgi ve becerilerine uygun, aile, çevre ve ekonomik şartlarını dikkate alarak, coğrafyanın temel kavramlarının öğrenimiyle ilgili konularda, coğrafi sorgulama yapmalarına imkan sağlayacak şekilde vermektedir. Öğretmenlerin

verdiği performans ödevleri, öğrencileri daha çok araştırmaya yöneltecek, yeni ürünler ortaya koyacak, yaratıcılığı geliştirecek şekildedir. Ancak öğretmenler; öğrencilerine performans ödevleri/görevleri ile birlikte anket hazırlayıp, röportaj yapacakları ve sınıf gazetesi çıkaracakları grup ödevlerini yeteri kadar vermemektedir.

Coğrafya öğretmenleri, öğrencilerinden ödev hazırlarken bilgi iletişim teknolojilerinden yararlanmalarını istemekte ve daha çok kaynak kullanmalarını dikkate almaktadır. Öğrencilerin ödevlerini değerlendirirken, ödevlerle ilgili sözel övgüde bulunup, başarılı ödevleri sınıfta sergilemektedir. Ancak, öğretmenler öğrencilerin ödevlerini başkalarının hazırladıklarının aynen veya kısmen kopyası şeklinde hazırlamamaları için gerekli uyarıları yapmada ve önlemler almada kararsız kalmaktadır.

Öğretmenlerin görüşlerine göre, coğrafya dersinin konuları ve amaçları ev ödevinin kullanılmasına son derece uygundur. Coğrafya dersinin tüm konularında ev ödevleri etkili olarak kullanılabilir. Coğrafya öğretmenleri de coğrafya derslerinde ödev verirken coğrafyanın konuları arasında bir farklılık görmemektedirler.

Coğrafya öğretmenleri, coğrafya derslerindeki ödevler ile coğrafi bilinç oluşturmaya ve tasarruf bilincinin gelişmesine “her zaman” dikkat ederken, öğrencilerin çevre sorunlarına karşı bilinç geliştirmesine, öğrencilere yaşadığı yerden başlayarak Türkiye ve dünyayı algılamasına, konumun getirdiği potansiyeli kavratmasına yönelik ödevleri kullanmaya “her zaman” ve “sık sık” özen göstermektedir.

Coğrafya öğretmenleri; Türkiye'nin dünya üzerindeki konum özelliklerini ve bu durumun önem ve sonuçlarını ortaya koyabilmeye yönelik konularda ödevleri, yaşadığı yerin iklim özelliklerini analiz edecekleri gözlem ödevlerini, doğal afetlerin insanlara etkileri, örnek olay üzerinde tartışacakları ve çıkarımda bulunacakları ödevleri, ekonomik faaliyetlerin ülkelerin gelişmesine etkilerini inceleyecekleri karşılaştırma ödevlerini, göçün mekânsal etkilerini kanıtlamaya yönelik fotoğraf, resim ve sunu hazırlayacakları ödevleri “sık sık” vermektedir.

Öğretmenler, öğrencilerin, koordinat sistemiyle ilgili hesaplamalar ve işlemler yapabilecekleri ödevleri, bölge ve konum ile ilgili analiz yapacakları ödevleri, iklim konularının öğretiminde üretim, tüketim ve dağıtım ilişkisinin açıklanmasında kavram haritaları oluşturacak ödevleri, iklim konularının öğretiminde öğrencilerin coğrafi becerilerini kullanacakları ödevleri, yerleşmelerin oluşumu ve gelişiminde etkili doğal unsurlar ile etki alanlarını analiz edecekleri ödevleri, kayaçların özellikleri ile yer şekillerinin arasındaki ilişkiyi kavratacak tasarım, koleksiyon ve sunu ödevlerini, bitkilerin dağılışı ve bu dağılışı etkileyen kriterleri şema şeklinde hazırlayacakları ödevleri, iklim değişiklikleri ve olası sonuçları ile ilgili slogan bulacakları ödevleri, doğal çevrede insan faaliyetleri ile meydana gelen değişiklikleri ve sonuçlarını analiz edebilecekleri ödevleri, kültür ve turizmin ülkeler açısından önemini analiz edecekleri ödevleri, ulaşımın, ülke ve şehirlerin kalkınmadaki etkisini değerlendirecekleri araştırma ödevlerini ise “bazen” kullanmaktadırlar.

Coğrafya öğretmenleri “bazen” ve “ara sıra” levha tektoniği ile volkan, deprem ve sıcak suların dağılışını ilişkilendirecekleri tasarım ödevlerini, ekosistem ve döngüleri ile tür zenginliğinin oluşmasındaki ilişkiyi analiz edecekleri ödevleri, toprak oluşum süreçlerini ve toprak çeşitlerini şema haline getirecekleri ödevleri, çevresindeki su kaynaklarının oluşumları ve olası değişikliklerinin etkisini senaryolaştıracakları ödevleri kullanmaktadırlar.

Öğretmenlerin büyük bir kısmı coğrafya konularının öğretiminde kavram haritaları oluşturacak ödevleri, verileri tablo ve grafiklere dönüştürecekleri beceri ödevlerini, coğrafyanın doğal ve beşeri sistemler konularında tasarım, koleksiyon, sunu ve anket kullanacakları ödevleri, ekosistem ve döngüleri ile tür zenginliğinin oluşmasındaki ilişkiyi analiz edecekleri ödevleri yeteri kadar kullanmamaktadır.

Ayrıca öğretmenler, ödev vermede ders kitaplarından, öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarından, çalıştıkları okul türünden, ödevler ile ilgili yöntem ve bilgi yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar yaşamaktadır.

5.2. ÖNERİLER

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak, ev ödevleriyle ilgili aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

- Coğrafya öğretmenleri ödevlerin yararına inanmakta ve ödevlerin coğrafya derslerinde etkili olarak kullanması gerektiğini düşünmektedir. Coğrafya öğretmenleri öğrencilerine daha çok araştırma, tekrar ve pekiştirme ödevleri vermekte, öğrencilerin becerilerini geliştirecek ödevleri yeteri kadar kullanmamaktadır. Buna bağlı olarak Coğrafya derslerinde kavram haritaları, tasarım, koleksiyon, sunu ve anket hazırlayıp, coğrafi becerilerin geliştirecekleri ödevlerin uygulamalarına yönelik öğretmenlere kurs ve seminerler verilmelidir.
- Günümüz çağdaş eğitim anlayışları içinde ve değişen Coğrafya eğitiminde ödevin etkisi giderek artmış ve ödevler etkili bir yöntem olarak kullanılmaya başlanmıştır. Performans ve proje ödevleri ile öğrencilere daha kapsamlı ve ayrıntılı ödevler verilmektedir. Değişen bu anlayışlara uygun olarak öğretmenlere ödevlere yönelik bilgilendirilme ve hizmet içi eğitim verilmesi yarar sağlayacaktır.
- Coğrafya dersinde ödevler konusunda farklı ve yeni araştırmalar yapılabilir. Ödevlere yönelik öğretmen görüşleriyle birlikte öğrenci görüşlerinin tespit edilmesi, Coğrafya derslerinde kullanılan proje ve performans ödevlerine yönelik araştırmalar yapılması, aktif öğrenme içinde ödev uygulamalarına yönelik örneklerinin hazırlanması bu alandaki çalışmalara yarar sağlayacaktır.
- İlkelerine ve tekniğine uygun hazırlanmış örnek ödevlerin ders kitaplarında yer alması uygulama ve değerlendirme basamaklarının açıklanması gerekmektedir. Öğretmenlere Coğrafya derslerinde kullanacakları içeriğinde örnek ödevlerin bulunacağı kılavuz kitapların hazırlanması öğretmenlere yarar sağlayacaktır.
- Öğretmenlerin ürünle beraber sürecide değerlendireceği ödevleri kullanmaları sağlanmalıdır.
- Öğrencilere bireysel çalışmalarının yanı sıra öğrencilerin sosyal gelişimlerine katkı sağlayacak grup çalışması gerektiren ödevlerinde verilmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K.Ü. (2008). **Aktif Öğrenme**. (10. Baskı). İstanbul: Biliş Yayınları.
- Açıkgöz, K.Ü. (2001). Aktif Öğrenme. **Tarım Ekonomisi Dergisi**, 6, 52-61.
- Açıkgöz, K.Ü. (1990). Ev Ödevi Yasaklanması Kararının Düşündürdükleri. **Abece dergisi**, 46, 31-32.
- Akbulut, G. (2004). Coğrafya ve Aktif Öğretim Yöntemleri. **Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi**, 6(1), 65-77.
- Akın, Z. (1998). **Ödevin Öğrenci Başarısına Etkisi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Denizli.
- Akınoğlu, O. (2005). Coğrafya Eğitiminin Etkililiği ve Sorunları. **Marmara Coğrafya Dergisi**, 12, 77-96.
- Aladag, C. ve Doğu, S. (2009). Fen ve Teknoloji Dersinde Verilen Ödevlerin Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 21, 15-24.
- Alaz, A. (2009). Çoklu Zekâ Kuramı Destekli Eğitimin Dokuzuncu Sınıf Coğrafya Derslerinde Başarıya Etkisi. **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, 7(1), 1-22.
- Albayrak, M., Yıldız, A., Berber, K. ve Büyükkasap, E. (2004). İlköğretimde Ders Dışı Etkinlikler ve Bunlarla İlgili Öğrenci Davranışları Hakkında Velilerin Görüşleri. **Kastamonu Eğitim Dergisi**, 12 (1), 13-18.
- Andaç, K. ve Gönen, S. (2009). Gözden Geçirme Stratejisi İle Desteklenmiş Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımının Öğrencilerin Basınç Konusundaki Erişilerine ve Bilgilerinin Kalıcılığına Etkisi. **Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi**, 12, 28-40.
- Batan, B. (2007). **İlköğretim Öğrencilerinin Ev Ödevleri İle İlişkili Tutumlarını Etkileyen Faktörler**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Binbaşıoğlu, C. (1994). **Genel Öğretim Bilgisi**. (7.Basım). Ankara: Gül Yayınevi.
- Budanur, T., Gençtürk, E. ve Şahin, S.(2007). Coğrafya Öğretiminde Uygun Grafik Seçimi ve Kullanımının Öğrenme Üzerindeki Etkisi. **Kastamonu Eğitim Dergisi**, 15 (1), 293-302.
- Büyüktokatlı, N. (2009). **İlköğretimde ev ödevi uygulamalarına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- CDÖP. (2005). Coğrafya Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (9-12 sınıflar). **MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı**, Ankara: MEB Yayınları.

- Cooper, H. (1989). Synthesis of Research on Homework. **Educational Leadership**, 3, 85-91.
- Çetinkaya, A. (1992). **Adana İli Merkez Ortaokullarında Ev Ödevlerine İlişkin Karşılaşılan Sorunlar**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Demirel, Ö. ve Erdem, E. (2002). Program Geliştirmede Yapılandırmacılık Yaklaşımı. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 23,81-87.
- Demiralp, N. (2007). Coğrafya Eğitiminde Materyaller ve 2005 Coğrafya Dersi Öğretim Programı. **Kastamonu Eğitim Dergisi**, 15 (1), 373-384.
- Demiralp, Nurcan ve Öztürk, Mustafa. (2007). Coğrafya Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri., S. Karabağ ve S. Şahin. (Editörler). **Kuram ve Uygulamada Coğrafya Eğitimi**. Ankara. Gazi Kitabevi, ss. 223-265'deki makale.
- Demircioğlu, İ.H. (2006). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının 'Öğretim Paketi' Ödevine Yönelik Görüşleri. **Kastamonu Eğitim Dergisi**, 14(1), 161-172.
- Demirel, Ö. (2005). **Eğitimde Program Geliştirme**. (7.Baskı).Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2006). Öğrenmede **Plandan Değerlendirme Sanatı**. (10.Baskı).Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, M. (1989). **İlkokul Beşinci Sınıf Yabancı Dil Öğretiminde Ev Ödevi Olarak Verilen Alıştırma Sorularının Öğrenci Erişimine Etkisi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Demirel, M. ve Erdamar (Koç), G. (2008).Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımının Duyuşsal ve Bilişsel Öğrenme Ürünlerine Etkisi. **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, Güz**, 6(4), 629-661.
- Doğanay, H. (1984). Liselerde Ödevler ve Coğrafya Ödevleri. **Milli Eğitim ve Kültür Dergisi**, 28, 3-10.
- Doğanay, H. (2002). **Coğrafya Öğretim Yöntemleri, Orta Öğretimde Coğrafya Eğitiminin Esasları**. Erzurum: Aktif Yayınevi.
- Doğanay, H. (1993). **Coğrafya'da Metodoloji '' Genel Metodlar ve Özel Öğretim Metodları''**. İstanbul: Milli Eğitim Eğitim Yayınları.
- Erdem, M. (1984). Eğitim ve Öğretim Amaçları. **Milli Eğitim ve Kültür Dergisi**, 28,11-20.
- Erdem, M. ve Akkoyunlu, B. (2002). İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Beşinci Sınıf Öğrencileriyle Yürütülen Ekiple Proje Tabanlı Öğrenme Üzerine

Bir Çalışma. **İlköğretim-Online**1,1, 2-11. Web:<http://www.ilkogretim-online.org.tr> 12 Aralık 2009'da alınmıştır.

- Ergün, M. ve Özdaş, A. (1997). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. İstanbul: Kaya Matbaacılık.
- Foyle, H.C. (1988). **Homework: Suggestions for Educators**. Washington, DC: US Dept. of Education, 1988. Web:<http://www.eric.ed.gov/pdf>. 16 Aralık 2009'da alınmıştır.
- Gardner, Hovard. (2004). **Zihin Çerçevesi Çoklu Zeka Kuramı**. (Çev. E.Kılıç) İstanbul: Alfa Yayınları.
- Gömlüksiz, M.N. ve Kan, A.Ü.(2007).Yeni İlköğretim Programlarının Dayandığı Temel İlke ve Yaklaşımlar, **Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları**, 60-66.
- Gümüşeli, A.İ.(2004). Ailenin Katılım ve Desteğinin Öğrenci Başarısına Etkisi. **Okullar Birliği Bülteni**, 2(6) 14-17
- Gündüz, Ş.(2005).**Geleneksel–Çevrimiçi ve Bireysel-İşbirliğine Dayalı Ödev Uygulamalarının Lisans Öğrencilerinin Akademik Başarılarına ve Ödev İlişkin Tutumlarına Etkisi**. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Güngördü, E. ve Önal, H. (2008). Coğrafya Öğretiminde Aktif Öğrenme Uygulamaları (Hava Kirliliği). **Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 11 (19), 60-74.
- Gür, H. (2002). **Ev Ödevi Yapma Stilllerinin Akademik Başarıya Etkisi**. 5.Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi, 74.
- Gürlevik, G. (2006). **Ortaöğretim Matematik Derslerinde Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri (Ankara İli Çankaya İlçesi Örneği)**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Hizmetçi, S. (2007). **İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Ödev Stilleri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Hong, E.(2001). Homework Style, Homework Environment and Academic Achievement. **Learning Environments Research**, 4, 7–23.
- Kapıkıran, Ş., ve Kıran H. (1999). Ev Ödevinin Öğrencinin Akademik Başarısına Etkisi. **Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 5, 54-60.
- Kaplan, B. (2006). **“Yaşamımızı Yönlendiren Elektrik”Ünitesinde Ev Ödevi Verilmesinin Öğrenci Başarısına ve Kavram Öğrenmeye Etkisi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Karabağ, S., ve Şahin, S. (Editörler). (2007). **Kuram ve Uygulamada Coğrafya Eğitimi**. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Karabağ, Servet ve Şahin, Salih.(2007). Coğrafya Dersi Öğretim Programı (2005). S. Karabağ ve S. Şahin. (Editörler). **Kuram ve Uygulamada Coğrafya Eğitimi**. Ankara. Gazi Kitapevi, ss. 53-74'deki makale.
- Karakaş Özur, Nazan. (2007).Coğrafya Eğitiminde Öğrenme/Öğretme Süreçleri., S. Karabağ ve S. Şahin. (Editörler). **Kuram ve Uygulamada Coğrafya Eğitimi**. Ankara. Gazi Kitapevi, ss. 75-136'daki makale.
- Karatepe, C. (2003). Ödevlerin Sınıf Yönetimi Üzerindeki Etkileri. **Eğitim Dergisi**, 2.
- Kurak, D. (2009). **İlköğretim Dördüncü ve Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yaptığı Proje Çalışmalarının Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Küçükahmet, L. (1997). **Eğitim Programları ve Öğretim "Öğretim İlke ve Yöntemleri"**. (8. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.
- LaConte, R T. (1981). **Homework As A Learning Experience. What Research Says To The Teacher**. Washington, D.C.: National Education Association, Web:<http://www.eric.ed.gov/pdf/16> Aralık 2009'da alınmıştır.
- MEB (03.06.1991). **Milli Eğitim Bakanlığı sicil amirleri yönetmeliği**. ResmiGazete. S. 20890.
- MEB (2003). **İlköğretim Kurumları Yönetmeliği**. Tebliğler Dergisi. S. 2552.Ankara: Milli Eğitim Basım Evi. Ek ve değişiklik 26.12.2007/26738 RG.
- MEB (2004). **Orta Öğretim Kurumları Sınıf Geçme Yönetmeliği**, Tebliğler Dergisi. S. 2567.Ankara: Milli Eğitim Basım Evi. Ek ve değişiklik12.6.2008/26904 RG .
- MEB (1985). **İmtihanlar ve Ödevler**. Genelge no:21.01.1985/8.
- MEB (31.07.2009). **Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği**. Resmi Gazete.S.27305
- MEB (8.11.1989). **Ortaokul ve Orta Öğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Ders Dışı Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik**. ResmiGazete. S. 20336.
- MEB (25.01.2007). **İnternet Üzerinden Hazırlanan Proje ve Performans Ödevleri**. İlköğretim Genel Müdürlüğü, Genelge no:B.08.0.İGM.0.08.01.01-320/1078.
- 10 Kasım 1976 tarihli ve 15759 sayılı Resmi Gazete,s.10.

- Okan, K. (1989). **Ev Ödevi Hazırlama Teknikleri**. Ankara: Seçkin Ofset.
- Şaşan, H. (2002). Yapılandırmacı Öğrenme. **Yaşadıkça Eğitim**, 74-75, 49-52 .
- Taş, Halil İbrahim. (2008). Zihin Haritaları, Harita Okuma Becerisi ve Görselleştirme., R. Özey ve A. Demirci. (Editörler). **Coğrafya Öğretiminde Yöntem ve Yaklaşımlar**. İstanbul. Aktif yayınevi. ss. 133-170'deki makale.
- Taşlı, İ.(1996). **Coğrafya Öğretiminde Çağdaş Yaklaşımlar**. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi II. Ulusal Eğitim Sempozyumu Bildirileri, s.194-199, İstanbul.
- Turanlı, A.S. (2007). Gerçek Bir İkilem: Ödev Vermek Ya da Vermemek?. **Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi**, 1, 136-154.
- Turgut, M.F. (1997). **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları**. (10. Baskı). Ankara: Gül yayınevi.
- Tutkun, Ömer F. (2005). Çocuğun Okul Dışı Zamanını Değerlendirmesinde Anne-Baba ve Okulun Sorumlulukları., A. M. Sünbül. (Editör). **Öğretmenin Dünyası Dergisi**,10,3,187-196.
- Özben, G. B. (2006). **İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Fen Bilgisi Dersindeki Başarılarına Ev Ödevi Çalışmalarının Etkisi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özey, R ve Demirci, A. ,(Editörler).(2008). **Coğrafya Öğretiminde Yöntem ve Yaklaşımlar**. İstanbul: Aktif yayınevi.
- Öztürk, Mustafa.(2008). Coğrafya Derslerinde Planlama., R. Özey ve A. Demirci. (Editörler). **Coğrafya Öğretiminde Yöntem ve Yaklaşımlar**. İstanbul. Aktif yayınevi. ss. 23-56'daki makale.
- Öztürk, Mustafa.(2007). Coğrafya: Gelişimi, İçeriği, Eğitimi., S. Karabağ ve S. Şahin. (Editörler). **Kuram ve Uygulamada Coğrafya Eğitimi**. Ankara. Gazi Kitapevi, ss. 1-53'deki makale.
- Yeşilyurt, S. (2006). Lise Öğrencilerinin Biyoloji Derslerinde Verilen Ev Ödevlerine Karşı Tutumları Üzerine Bir Çalışma. **Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi**, 8, (1),37-53.
- Yıldız, V. (1999). İşbirlikli Öğrenme İle Geleneksel Öğrenme Grupları Arasındaki Farklar. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 16-17, 155 – 163.
- Yücel, A. (2008). **İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi'nde Verilen Performans Ödevleri Hakkında Öğretmen-Veli- Öğrenci Görüşleri (Konya Örneği)**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Yücel, A. S. (2004). Ortaöğretim Düzeyindeki Öğrencilerin Kimya Derslerinde Verilen Ev Ödevlerine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. **Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 24,(1), 147-159.

Web:http://iogm.meb.gov.tr/files/size_ozel/olcme_ve_degerlendirme.pdf (son ulaşım tarihi: 10.04.2010)

EKLER**EK1****COĞRAFYA ÖĞRETMENLERİNİN EV ÖDEVLERİNE
YÖNELİK GÖRÜŞLERİ****Değerli Meslektaşlarım,**

Bu anket Coğrafya öğretmenlerinin ödevler hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Formdaki maddelere vereceğiniz cevaplar çalışmaya ve eğitim öğretim süreçlerine önemli katkılar sağlayacaktır. Anket sonucu elde edilecek veriler sadece araştırmanın amacına yönelik olarak kullanılacak ve kesinlikle gizli kalacaktır. Bu nedenle aşağıdaki bilgileri ve devamında yer alan anketteki ifadeleri içten ve eksiksiz olarak doldurmanız son derece önemlidir.

Araştırmaya katkılarınız ve hassasiyetiniz için çok teşekkür ederim.

Mehmet Ali OĞUZ
Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi ve Boğazlıyan Anadolu Lisesi
Coğrafya Öğretmeni
İletişim adresi: mehmetali.ouz@gmail.com

I. BÖLÜM

- 1. Cinsiyetiniz:** 1. Bay () 2. Bayan()
- 2. Şu anda ders verdiğiniz sınıf/sınıflar:**
1. () 9.Sınıf 2. () 10.Sınıf 3. () 11.Sınıf 4. () 12.Sınıf
- 3. 2009-2010 eğitim öğretim yılındaki haftalık ders saatiniz:**
1. () 5-10 2. () 11-15 3. () 16-20
4. () 21-25 5. () 26-30 6. () 30'dan fazla
- 4. Mezun Olduğunuz Yüksek Öğretim Programı:**
1. () Eğitim Fakültesi
2. () Fen Edebiyat Fakültesi
3. () Eğitim Enstitüsü veya Eğitim Yüksek Okulu
4. () Diğer.....
- 5. Halen Çalıştığınız okul türü:**
1. () Genel lise 2. () Ticaret lisesi 3. () Anadolu Öğretmen Lisesi
4. () Anadolu Lisesi 5. () Fen Lisesi 6. () Meslek Lisesi
7. () Diğer (Lütfen okulunuzu yazınız.).....
- 6. Halen görev yaptığınız okulun bulunduğu yerleşim birimi:**
1. () Nüfusu 5.000'den az 2. () Nüfusu 5.001-20.000 arasında
3.() Nüfusu 20.001-100.000 arasında 4. () Nüfusu 100.001'den fazla
5. () diğer (Lütfen belirtiniz).....
- 7. Mesleki hizmet süreniz:**
1. () 1-5 yıl 2. () 6-10 yıl
3. () 11-15 yıl 4. () 16-20 yıl 5. () 20 yıldan fazla
- 8. Coğrafya veya coğrafya öğretimi konusunda yurt içi veya yurt dışında herhangi bir kurs, seminer vb. etkinliğe katıldınız mı?**
() Evet () Hayır (*Cevabınız hayır ise 10. soruya geçiniz.*)
- 9. Katıldınız ise yerini, ismi, süresi ve yılı :**
- 10. Halen görev yaptığınız okuldaki sınıf mevcutları kaç kişiden oluşmaktadır.**
1. () 20 kişiden az 2. () 20-30 kişi
3. () 30-40 kişi 4. () 40 kişiden fazla

II. BÖLÜM

Ev ödevi hakkındaki her bir maddeye ilişkin görüşlerinizi, lütfen aşağıdaki ölçek üzerindeki 1'den 5'e kadar sıralı rakamlardan birinin altına (X) işareti koyarak belirtiniz. **Rakamların değeri artıkça katılma derecenizde artmaktadır.**

EV ÖDEVLERİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
		1	2	3	4	5
1	Ev ödevleri, öğrencileri, araştırmaya sevk etmektedir.					
2	Ev ödevleri, öğrencilerin öğretim faaliyetlerine aktif olarak katılımını sağlar.					
3	Ev ödevleri, öğrencilerde kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine katkıda bulunur.					
4	Ev ödevleri, öğrencilerin akademik başarısını arttırmada etkili değildir.					
5	Ev ödevleri, öğrenciye zamanı planlı kullanma alışkanlığı kazandırır.					
6	Ev ödevleri, öğrencilerde sorumluluk duygusunun gelişimine katkıda bulunmaz.					
7	Ev ödevleri, öğrencilerin coğrafi beceri (harita okuma, coğrafi sorgulama, tablo oluşturma vb) kazanmalarına katkı sağlar.					
8	Ev ödevleri öğrencilerin problem çözme becerilerinin gelişmesine yardım eder.					
9	Ev ödevleri, öğrencilerin grup halinde birlikte araştırmaları için kullanılması uygun değildir.					
10	Öğrencilerime genellikle her hafta en az bir kez ev ödevi veririm.					
11	Verdiğim ödevlerin güncel konuları kapsamasına dikkat ederim.					
12	Ödev konularının belirlenmesinde öğrencilerimin görüşlerini dikkate almam.					
13	Coğrafyanın temel kavramlarının öğrenimiyle ilgili ödevlere daha çok yer veririm.					
14	Öğrencilerin coğrafi sorgulama yapmalarına imkan veren ödevler vermeye dikkat ederim.					
15	Performans ödevleri ile daha çok araştırmaya yöneltecek, yeni ürünler ortaya koyacak, yaratıcılığı geliştirecek ödevler vermekteyim.					
16	Performans ödevlerini/ öğrencilerin görevleri ile birlikte anket hazırlayıp, röportaj yapacakları ve sınıf gazetesi çıkaracakları grup ödevleri veriyorum.					
17	Öğrencilerden, verdiğim ödevlerde bilgi iletişim teknolojilerinden yararlanmalarını istemem.					
18	Öğrencilerin ödev hazırlarken daha çok kaynak kullanmalarını dikkate almam.					
19	Ödevlerin başkalarının hazırladıklarının aynen veya kısmen kopyası şeklinde hazırlamaları için gerekli uyarıları yaparak önlemler alırım.					
20	Öğrencilerime, ödevlerle ilgili sözel övgü de bulunurum, başarılı ödevleri sınıfta sergilerim.					
21	Ödev verirken öğrencilerin sosyo ekonomik düzeylerini ve çevre şartlarını dikkate alırım.					

III. BÖLÜM

	COĞRAFYA DERSLERİNDE ÖDEV VERİRKEN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	Hiçbir zaman	Ara sıra	Bazen	Sık Sık	Her zaman
		1	2	3	4	5
1	Coğrafi bilinç kazandırmaya yönelik ödev konuları belirlerim.					
2	Öğrencilere, kordinat sistemiyle ilgili hesaplamalar ve işlemler yapabilecekleri şekilde ödevler veririm.					
3	Öğrencilerin yaşadığı yerden başlayarak, Türkiye ve dünyayı algılamasına yönelik konularla ilgili ödev hazırlamalarına imkan sağlarım.					
4	Öğrencilere, konumun getirdiği potansiyeller hakkında, haritayı kullanarak çıkarımda bulunacağı ödevler veririm.					
5	Ödevleri, öğrencilerin bölge ve konum analizi yapabilmelerine imkan sağlayacak şekilde tasarlarım.					
6	Ödevlerin, Türkiye'nin dünya üzerindeki konum özelliklerini ve bu durumun önem ve sonuçlarını ortaya koyabilmelerine yönelik konulardan oluşmasına özen gösteririm.					
7	Öğrencilere, İklim elemanlarını açıklarken kavram haritaları oluşturacakları ödevler veririm.					
8	Öğrencilere, İklim ilgili verileri tablo ve grafiklere dönüştürecekleri ödevler veririm.					
9	Öğrencilere, Yaşadığı yerin iklim özelliklerini analiz edecekleri ve gözlemlerini kaydedecekleri ödevleri veririm.					
	Öğrencilere, İklim değişiklikleri ve olası sonuçları ile ilgili slogan bulacakları ödevler veririm.					
10	Ödevleri daha çok doğal sistemler konularından seçerek veririm.					
11	Öğrencilere, kayaçların özelliklerini ile yer şekilleri arasındaki ilişkiyi kavrayacak tasarım, koleksiyon ve sunu ödevleri veririm.					
12	Öğrencilere, levha tektoniği ile volkan, deprem ve sıcak suların dağılışını ilişkilendirecekleri tasarım ödevleri veririm.					
13	Öğrencilere, yer şekillerinin oluşumunu, değişimini ve sürekliliğini modellere aktaracakları ödevler veririm.					
14	Öğrencilere, bitkilerin dağılışı ve bu dağılışı etkileyen kriterleri şema şeklinde hazırlayacakları ödevler veririm.					
15	Öğrencilere, ekosistem ve döngüleri ile tür zenginliğinin oluşmasındaki ilişkiyi analiz edecekleri ödevler veririm.					
16	Öğrencilere, toprak oluşum süreçlerini ve toprak çeşitlerini şema haline getirecekleri ödevler veririm.					
17	Öğrencilere, çevresindeki su kaynaklarını oluşumları ve olası değişikliklerinin etkisini senaryolaştıracakları ödevler veririm.					
18	Öğrencilere, nüfusla ilgili verileri tablo ve grafiklere dönüştürecekleri ve bunlar hakkında çıkarımda bulunacakları ödevler veririm.					
19	Öğrencilere, yaşadıkları yer ve çevresinin nüfus özelliklerini tespit edecekleri araştırma ve anket ödevleri veririm.					
20	Öğrencilere, nüfusun gelecekteki durumu ve etkilerini hakkında tahminde bulunarak senaryo hazırlayabilecekleri ödevler veririm.					
21	Öğrencilere, göçün mekânsal etkilerini kanıtlamaya yönelik fotoğraf, resim ve sunu hazırlayacakları ödevler veririm.					
22	Öğrencilere, yerleşmelerin oluşumu ve gelişiminde etkili doğal unsurlar ile etki alanlarını analiz edecekleri araştırma ödevleri veririm.					
23	Ödevleri, üretim, tüketim ve dağıtım ilişkisini kavram haritalarını kullanarak açıklayacakları şekilde veririm.					
24	Ekonomik faaliyetlerin ülkelerin gelişmesine etkilerini inceleyecekleri karşılaştırma ödevleri veririm.					
25	Öğrencilere, ulaşımın, ülke ve şehirlerin kalkınmadaki etkisini değerlendirecekleri araştırma ödevleri veririm.					
26	Ödevlerde kültür ve turizmin ülkeler açısından önemini analiz etmelerini isterim.					

27	Öğrencilere, yaşadığı yerin ve ülkemizin turizm potansiyelini harita üzerine aktaracakları ödevler veririm.					
28	Ödevleri, doğal çevrede insan faaliyetleri ile meydana gelen değişiklikleri ve sonuçlarını analiz edebilecekleri şekilde planlarım.					
29	Öğrencilere, doğal afetlerin insanlara etkilerini, örnek olay üzerinde tartışacakları ve çıkarımda bulunacakları ödevler veririm.					
30	Ödevlerde doğal afetlerden korunma yolları hakkında senaryolar oluşturmalarını isterim.					
31	Çevre sorunlarına karşı bilinç geliştirebilmelerini sağlayacak ödevler hazırlamalarına özen gösteririm.					
32	Ödev konularını seçerken, konuların tasarruf bilincinin gelişmesine yönelik olmasına dikkat ederim.					

Bunların dışında ödev verme konusunda belirtmek istediğiniz görüş, düşünce ve önerileriniz varsa lütfen aşağıda belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

.....